

ДОКЛАД

за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение:

**„Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен”
върху защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“ по
Директивата за опазване на природните местообитания и
дивата флора и фауна 92/43/ЕИО и защитена зона BG0002053
„Врачански Балкан“ по Директивата за опазване на дивите
птици 2009/147/ЕИО**

(Съгласно: Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони в сила от 11.09.2007 г., приета с ПМС № 201 31.08.2007 г. ДВ бр. 73 от 11.09.2007 г., изм. и доп., бр. 81 от 15.10.2010 г., в сила от 15.10.2010 г., бр. 3 от 11. 01.2011 г., изм. и доп. ДВ. бр. 94 от 30 Ноември 2012 г., изм. и доп. ДВ. бр.3 от 5 Януари 2018 г.)

ВЪЗЛОЖИТЕЛ: „ЕСТ” АД, гр. София

ИЗПЪЛНИТЕЛ: „ЕКО РИЗОЛВ” ООД, гр. Пловдив

гр. Пловдив, август 2018 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. Анотация	4
II. Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона	7
III. Описание на елементите на Инвестиционното предложение, което самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитената зона или нейните елементи	19
IV. Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на управление на национално и международно ниво и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на инвестиционното предложение	25
4.1. Защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“ по Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна	25
4.2. Защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан“ по Директива 2009/147/ЕИО за опазване на дивите	30
V. Описание и анализ на степента на въздействие на инвестиционното предложение „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен“ върху защитените зони BG0000166 „Врачански балкан“ и BG0002053 „Врачански балкан“	35
5.1. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение, върху природните местообитания и видовете в защитените зони BG0000166 „Врачански Балкан“ и BG0002053 „Врачански Балкан“	35
5.1.1. Защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“ по Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна	36
5.1.1.1. Описание и анализ въздействията върху типовете природни местообитания.....	37
5.1.1.2. Описание и анализ въздействията върху видовете, предмет на опазване в защитената зона.....	70
5.1.1.2.1. БОЗАЙНИЦИ (MAMMALIA).....	70
5.1.1.2.2. ВЛЕЧУГИ (REPTILIA)	116
5.1.1.2.3. ЗЕМНОВОДНИ (REPTILIA)	120
5.1.1.2.4. РИБИ (PISCES).....	127
5.1.1.2.5. РАКООБРАЗНИ (CRUSTACEA).....	133
5.1.1.2.6. НАСЕКОМИ (INSECTA)	134
5.1.1.2.7. МЕКОТЕЛИ (MOLLUSCA)	156
5.1.1.2.8. ПОКРИТОСЕМЕННИ РАСТЕНИЯ (MAGNOLOPHYTA)	158
5.1.1.2.9. ОТДЕЛ ЛИСТНАТИ МЪХОВЕ (BRYOPHYTA).....	158
5.1.2. Защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан“ по Директива 2009/147/ЕИО за опазване на дивите птици	161
5.2. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение, върху целостта на защитени зони BG0000166 „Врачански Балкан“ и BG0002053	

„Врачански Балкан“ с оглед на тяхната структура функции и природозащитни цели	212
5.2.1. Защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“ по Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна	212
5.2.2. Защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан“ по Директива 2009/147/ЕИО за опазване на дивите птици	218
VI. Предложения за смекчаващи или възстановителни мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяването на инвестиционно предложение „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен“ върху защитените зони.....	221
VII. Наличие на алтернативни решения и свързаните с тях възможности за промени на инвестиционното предложение	224
7.1. Алтернативи по отношение на дейностите.	225
7.2. Алтернативи по отношение на технологията.	225
7.3. Алтернативи по отношение на местоположението.....	226
7.4. Алтернативи по отношение на размера и мащаба.	226
7.5. Причини за избрания вариант.....	227
VIII. Картен материал с местоположението на инвестиционно предложение „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен“ спрямо защитените зони и техните елементи	228
IX. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразни критериите по чл.22.....	228
9.1. Защитена Зона BG0000166 „Врачански Балкан“.....	228
9.2. Защитена Зона BG0002053 „Врачански Балкан“.....	229
X. Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това, и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 ЗБР – когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на съответните защитени зони ще бъде значително увреден от реализирането и експлоатацията на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение	230
XI. Информация за използваните методи на изследване, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация.....	230
XII. Опис на документите по чл. 9, ал. 2 и 3 от Наредбата по ОС	232

I. Анотация

- ***Информация за контакт с възложителя***

„ЕСТ” АД

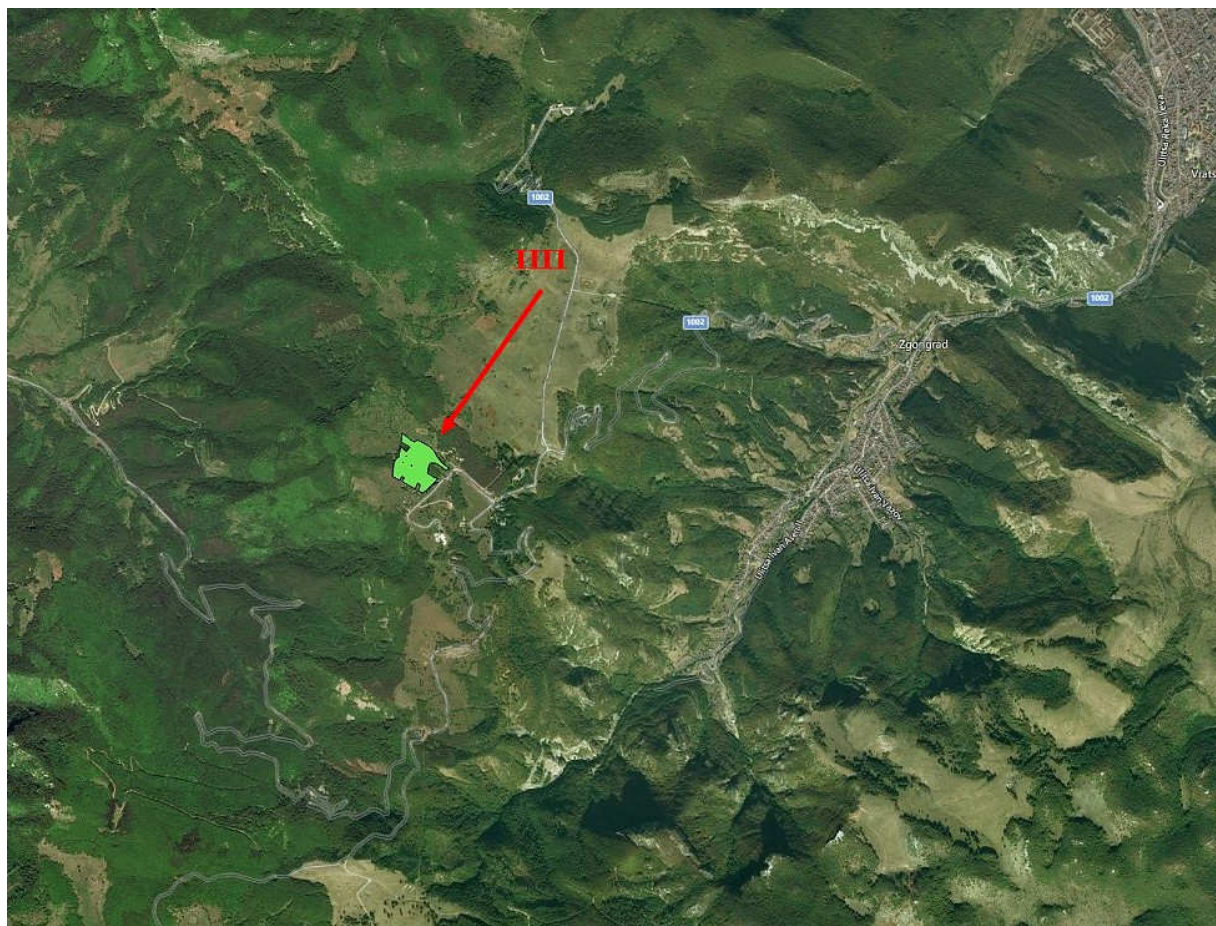
Адрес: гр. София, р-н Младост, ул. „Михаил Тенев” № 12,

Адрес за кореспонденция: гр. София, р-н Младост, ул. „Михаил Тенев”
№ 12, ет. 1, офис 2;

Телефон, факс и e-mail: 0889 546715; velin.djidjev@gmail.com

- ***Местоположение на инвестиционното предложение***

Имотът, предмет на ИП е разположен в землището на село Згориград, община Враца, отстоящ на около 2,5 км западно от него и на около 5,5 км югозападно от гр. Враца, а най-близките села – Лютаджик и Очиндол се намират съответно на 8 км и на 10 км.

Фигура 1. Местоположение на Инвестиционното Предложение (ИП)

Територията, на част от която ще се реализира инвестиционното предложение, попада в границите на:

- Природен парк „Врачански балкан”, обявен със Заповед № 1449/21.12.1989г. на председателя на Комитет за опазване на околната среда (обн. ДВ, бр.3/1990г.) и прекатегоризиран със Заповед № РД-934/22.07.2003г. на министъра на околната среда и водите;
- Защитена зона BG0000166 „Врачански балкан” за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна, включена в списъка със защитени зони с Решение № 122/02.03.2007 г. на Министерския съвет (ДВ, бр.21/2007 г.);
- Защитена зона BG0002053 „Врачански балкан” за опазване на дивите птици, обявена със Заповед № РД-801 от 4.11.2008 г. на министъра на околната среда и водите (ДВ, бр. 105/2008 г.)

- **Описание на инвестиционното предложение**

Инвестиционното предложение предвижда изграждането на малък ваканционен комплекс, разположен в имот № 005100, местност „Църквище“, землището на село Згориград, община Враца, област Враца.

Имотът попада в границите на Природен парк „Врачански Балкан“.

Съгласно проектното и функционално зонироване на територията, приета с Плана за управление на ПП „Врачански Балкан“, имотът е част от Зона сгради и съоръжения, с подзона Урбанизиран център за отдих и туризъм „Врачански Балкан“ – м. „Църквище“.

В комплекса ще бъдат обособени четири функционални зони:

- зона за достъп, паркиране и рецепция;
- обща зона - ресторант, барбекю зона;
- зона за палатки – 2 бр. платформи за палатки, баня, склад;
- зона къщи за гости – 10 бр. къщи.

Общата площ на имота е 83 749 кв.м., а общата застроена площ на новото строителство се предвижда да бъде 562,5 кв.м.

Избраното проектно решение за реализация на инвестиционното намерение цели минимално изменение на съществуващия терен и запазване на съществуващата дървесна растителност. Сградите ще бъдат с малки размери, което ще позволи разполагането им между съществуващите дървета, а по-големите сгради ще се намират в зоните на имота, които не са залесени.

За реализацията на инвестиционното намерение способства наличието на съществуваща пътна инфраструктура – подходът към комплекса ще се осигурява от общински път. Автомобилен достъп ще бъде осигурен само до рецепцията и ресторанта, с цел зареждане и обслужване. В останалата част на имота се предвижда изграждане на пешеходни алеи, достигащи до всяка от къщите за гости, разположени в по-високата (западно-северозападна) част на имота.

Захранването на комплекса с ел. енергия ще се осъществи от съществуващ трафопост. Необходимата мощност за захранване ще бъде 165 kW.

Водоснабдяването на комплекса ще се осъществява от съществуващо водопроводно отклонение за питейна вода. Очакваното количество на използваната вода за питейно-битови нужди максимално денонощно е 4,54 м³.

Инвестиционното предложение цели създаване на благоприятни условия за отдих и туризъм в максимално запазена естествена обстановка и състояние на заобикалящата околна среда. Предполага се, че реализацията на ИП на избраното местоположение - непосредствено до гр. Враца, и благоприятните му природни дадености ще допринесат за повишаване

туристическата атрактивност на местността, което е в съответствие и с една от целите за развитие на туризма в ПП „Врачански балкан”.

II. Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона

Защитени зони BG0000166 „Врачански Балкан” и BG0002053 „Врачански Балкан” обхващат площи, попадащи в териториалния обхват на РИОСВ – Враца, Монтана, София. Инвестиционните предложения, планове, програми и проекти, които са реализирани или се предвижда да се реализират за периода 2007-2018г., одобрени от РИОСВ – Враца, Монтана, София и попадащи в границата на ЗЗ са представени в долните таблици.

Таблица 1 - BG0000166 „Врачански балкан”, по Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна

№	Наименование на ИП/плана	Решение по ОВОС	Издадено от РИОСВ	Местоположение	Площ (дка)
1	„Изграждане на автосервиз с автомивка и административен офис”	№ 01 – ОС/2007г.	Враца	Кв. Бистреп, гр. Враца	9,019 Засегната 0,300
2	„Построяване на двуетажна жилищна сграда”	№ 03 – ОС/2008г.	Враца	с. Челопек, общ. Враца	
3	Проект за „Рехабилитация на общински път” (Враца – Леденика) - с. Згориград от км 0+000 до км 4+683	№ 04 – ОС/2008г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	
4	„Изграждане на еднофамилна къща в имот № 016023 с площ 1,309 дка, в земл. на Згориград, общ. Враца”	№ 08 – ОС/2009г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	1,309
5	„Изграждане на жилищна сграда и склад за промишлени стоки в имот № 12259.141.101с площ 2,900 дка, в земл. на гр Враца”	№ 04 – ОС/2010г.	Враца	гр. Враца	2,900
6	„Изграждане на еднофамилна жилищна сграда, в имот № 37007 с площ 1,119 дка, в земл. на Згориград, общ. Враца”	№ 01 – ОС/2011г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	1,119
7	„Изграждане на нискоетажна жилищна сграда за собствени нужди, в имот № 000228 с	№ 02 – ОС/2011г.	Враца	с. Челопек, общ. Враца	3,000

	площ 3 дка, в земл. на с. Чалопек, общ. Враца				
8	„Изграждане на склад за съхранение на дървен материал в п.и. 12259.52.51, с площ 1,348 дка, в местност „Чудна” по КВС в землището на гр. Враца, общ. Враца”	№ 03 – ОС/2012г.	Враца	гр. Враца	1,348
9	„Изграждане на нискоетажна еднофамилна къща в имот № 016010 с площ 1,789 дка, в земл. на с. Згориград, общ. Враца”	№ 07 – ОС/2012г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	1,789
10	„Създаване на стопанство на млад-фермер – отглеждане на 15 дка орехи, 7 дек лешници, 1 дка ягоди, 1 дка малини, 1,5 дка картофи в землището на с. Очин дол, общ. Мездра, имоти №№ 000914, 000943, 000759 и 000430, с обща площ 33,588 дка”	№ 01 – ОС/2013г.	Враца	с. Очин дол, общ. Мездра	33,588
11	„Разкриване на площадка за изкупуване, съхранение и разкомплектоване на ИУМПС в имот 12259.196.17 с площ 1,376 дка, в кв. Бистрец, гр. Враца”	№ ВР -32 – ПР/2013г.	Враца	гр. Враца	1,376
12	„Изграждане на нова нискоетажна жилищна сграда”	№ - 02 – ОС/2014г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	1,000
13	„Изграждане на обект за производство на етилов алкохол”	№ - 04 – ОС/2014г.	Враца	гр. Враца	3,301
14	„Помяна предназначението на земеделска земя с цел изграждане на жилищна сграда”	№ - 05 – ОС/2014г.	Враца	с. Згориград, общ. Мездра	2, 000
15	„Изграждане на метален мост и подпорна стена върху приток на р. Лева в зем. с. Згориград”	№ - ВР-12- ПР /2014г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	
16	„Изграждане на сграда за жилищни нужди, в имот № 012036, с площ 2 дка в земл. с. Згориград, общ. Враца”	№ - 01 – ОС/2015г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	2,000
17	„Изграждане на работилница за смяна на гуми и гараж в имот № 12259.136.63, с площ 0,747 дка в земл. кв. Бистрец, общ. Враца”	№ - 02 – ОС/2015г.	Враца	кв. Бистрец, общ. Враца	0,747
18	„Изграждане на жилищна сграда за сезонно ползване в имоти № 014021 и № 014032, в земл. с. Згориград,	№ - 03 – ОС/2015г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	0,600

	общ. Враца”				
19	„Изграждане на постройка за съхранение на селскостопанска продукция – сено, с площ 136 кв.м. и ограда, в имот № 003075 с обща площ 6,954 дка, местност „Камена страга” в землище с. Згориград, общ. Враца, обл. Враца”	№ - 06 – ОС/2015г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	6,954
20	„Изграждане на битова сграда за отглеждане на коне на площ 500-600 кв.м. в имот № 003098, с площ 18,983 дка, в месност „Гърлото”, в землище с. Згориград, общ. Враца, обл. Враца”	№ - 07 – ОС/2015г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	18,983
21	„Изграждане на заслони за коне – метална конструкция, за предимно пасищно отглеждане, без интензивно животновъдство № № 003033, 003005, 006005 и 006055, с обща площ 24,084 дка, в землище с. Згориград, общ. Враца”	№ - 08 – ОС/2015г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	24,084
22	„Отглеждане на малини по биологичен метод в имоти № 12259.133.11 и № 12259.133.12, с площ 18,002 дка, в кв. Бистрец, гр. Враца”	№ - 09 – ОС/2015г.	Враца	кв. Бистрец, общ. Враца	18,002
23	„Изграждане за сграда за жилищни нужди”	№ - ВР -01– ОС/2016г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	1,504
24	„Изграждане на жилищна сграда за сезонно ползване”	№ ВР - 04 – ОС/2016г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	2,946
25	„Предприятие за добив и преработка на червено месо в имот с идент. № 12259.119.31, м. „Орешака”, земл. гр. Враца и изграждане на съоръжение за опушване на месни продукти в имот с № 003068, м. „Камена страга”, земл. с. Згориград, общ. Враца”.	№ ВР - 9 – ПР/2016г.	Враца	гр. Враца; с. Згориград, общ. Враца	16,714; 18,258
26	„Изграждане на пункт за софтуерна диагностика на двигатели, съоръжения и системи в тях, в п.и. № 12259.848.2, с площ 3,494 дка, в зем. гр. Враца, общ. Враца”	№ ВР - 01 – ОС/2017г.	Враца	гр. Враца; общ. Враца	3,494;
27	„Изграждане на 6 бр. жилищни сгради в имот с № 12259.133.24, с площ 3,5 дка, землището на кв. Бистрец, гр. Враца, общ. Враца”.	№ ВР - 03 – ОС/2017г.	Враца	кв. Бистрец, общ. Враца	3,500
28	„Изграждане на еднофамилна	№ ВР - 04 –	Враца	кв. Бистрец,	2,071

	жилищна сграда в имот № 12259.1005.334, с площ 2,071 дка, землището на кв. Бистрец, гр. Враца, общ. Враца”.	ОС/2017г.		общ. Враца	
29	„Изграждане на автосервиз за ремонт на автомобили с малък офис, склад и сервизно помещение в УПИ XXV, кв.2 по плана на село Згориград, общ. Враца.”	№ ВР - 06 – ОС/2017г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	0,680
30	„Изграждане на 3 бр. жилищни сгради в имот № 000223, с площ 2,657 дка, землището на с. Челопек, общ. Враца”.	№ ВР - 07 – ОС/2017г.	Враца	с. Челопек, общ. Враца	2,657
31	„Изграждане на жилищна сграда в имот с № 12259.1005.250, с площ 1,060 дка, землището на кв. Бистрец, гр. Враца, общ. Враца”.	№ ВР - 08 – ОС/2017г.	Враца	кв. Бистрец, общ. Враца	1,060
				Обща площ на територията на РИОСВ Враца	177,284
1	Лесоустройствен план на гори	№ МО - ОС –6/2011г.	Монтана	гр. Вършец	
2	„Разширение и реконструкция на вилна сграда в къща за гости и изграждане на басейн, лятна кухня, ограда и подпорна стена”	№ МО - ОС –7/2011г.	Монтана	с. Чифлик, Общ. Белоградчик.	1,2
3	„Създаване на 54,5 дка нови насаждения по Пауловния (Paulownia tomentosa) за производство на биомаса. Изграждане на ограда и система за капково напояване. Доставка на контейнери за специализирани стопански нужди, дизелов генератор и специализирана земеделска техника.	№ МО - 53 – ПР/2013г.	Монтана	село Долна Бела речка, Община Вършец	54,5
4	Общинска програма за управление на отпадъците на територията на Община Вършец	№ МО – 13/ЕО/2016г.	Монтана	Община Вършец	
5	Изработване на ОУП на Община Вършец	№ МО – 1/ЕО/2017г	Монтана	Община Вършец	
				Обща площ на територията на РИОСВ Монтана	55,4
1	Реконструкция на почивен	№ СО-31-	София	с. Дружево,	18,969

	дом "Гарванец" и изграждане на ЛПСОВ	ОС/2009г.		Община Своге	
2	План-извлечение за промяна вида и/или интензивността на сечта през 2010 г. ДГС Своге	СО-34-ОС/2010г	София	Община Своге	
3	"Поставяне на 6 бр информационни табели, с цел информиране на широката общественост за два световно застрашени вида - царски орел и ловен сокол, както и за ключовите за тези видове зони по натура 2000", табела 2-на входа на с. Гинци - попада в ЗЗ „Понор” ВГ 0002005 и ЗЗ “Западна Стара планина и Предбалкан” ВГ 0001040; табела 3 - подход за х. Петрохан, земл. на с. Гинци - ЗЗ “Понор” ВГ 0002005 и ЗЗ “Западна Стара планина и Предбалкан” ВГ 0001040; табела 4 - с. Заселе, началото на Вазовата пътека - ЗЗ “Понор” ВГ 0002005 и ЗЗ “Западна Стара планина и Предбалкан” ВГ 0001040; табела 5- Гара Лъкатник, общ. Своге - ЗЗ “Искърски пролом – Ржана” ВГ 0001042; табела 6 - пред входа на ПЗ “Пещерата Темната дупка”, земл. на с. Миланово - ЗЗ “Врачански Балкан” ВГ 0002053 и ЗЗ “Врачански Балкан” ВГ 0000166, както и в територията на ПП “Врачански Балкан”	изх. 26-00-2667/13.05.2010	София		
4	План-извлечение за гори, собственост на ТП ДГС "Своге"	СО-47-ОС/2011 г.	София	Община Своге	
5	План-извлечение за промяна вида на сечта през 2012 г. на възложител ТП ДГС-Своге	СО-06-ОС/2012г.	София	с. Миланово, с. Брезов дол, с. Еленов дол, с. Осеновлаг, с. Бреже, община Своге	
6	План-извлечение за промяна вида на сечта през 2012 г. на възложител ТП ДГС - Своге	СО-24-ОС/2012г.	София	с.Дружево, с.Лесковдол,с.Засел и с. Желен, община Своге	
7	Горскостопанска програма от 2012 г. за ползване на дървесина от гори, на	СО-26-ОС/2012 г.	София	с.Миланово, община Своге	

	възложител жители на с. Миланово				
8	Закупуване на техника за почистване, товарене, извозване и разхвърляне на торова маса, както и техника за доене и хранене, за овцекомплекс, овцекомплексът е в имот 011061, м. Каличина бара, землище на с. Миланово, община Своге	изх. 26-00-5429/19.05.2012 г.	София	с.Миланово, община Своге	
9	Подобряване на средата на живот в община Своге с подмяна на уличното осветление, земл. на селата Брезе, Бов, Гара Бов, Габровница, Губислав, Добърчин, Дружево, Еленов дол, Желен, Заселе, Зимевица, Искрец, Гара лакатник, Лакатник, Левище, Лесков дол, Миланово, Оплетня, Осеновлаг и Церово	изх. 08-00-6356/02.07.2012 г.		община Своге	
10	Горскостопанска програма	СО-12/2015 г.		землище на с. Миланово, община Своге	
11	Базова станция 1422, ПИ 098037, землище на с. Миланово, община Своге	26-00-774/27.01.15г.		землище на с. Миланово, община Своге	0,200
12	Горскостопански план и план за защита от пожари за общински гори	СО-10-ОС/2016г.		общ. Ботевград, община Своге	
13	Инвестиционно предложение за изграждане на рекреационни обекти - къщи за гости, ресторант, барбекю, басейн и ПСОВ, в имоти № № 037038, 139023, 139007, 139018, 138002, землище на с. Миланово, община Своге, Софийска област	26-00-11794/1.4.2016		землище на с. Миланово, община Своге	6,480
				Обща площ на територията на РИОСВ София	25,649

Таблица 2 - BG0002053 „Врачански Балкан”, по Директива 2009/147/ЕО за опазване на дивите птици

№	Наименование на ИП/плана	Решение по ОВОС	Издадено от РИОСВ	Местоположение	Площ (дка)
1	„Изграждане на автосервиз с автомивка и административен офис”	№ 01 – ОС/2007г.	Враца	Кв. Бистрец, гр. Враца	9,019 Засегната 0,300
2	„Изграждане на еднофамилна	№ 08 –	Враца	с. Згориград,	1,309

	къща в имот № 016023 с площ 1,309 дка, в земл. на Згориград, общ. Враца	ОС/2009г.		общ. Враца	
3	„Изграждане на еднофамилна жилищна сграда, в имот № 37007 с площ 1,119 дка, в земл. на Згориград, общ. Враца	№ 01 – ОС/2011г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	1,119
4	„Изграждане на нова нискоетажна жилищна сграда	№ - 02 – ОС/2014г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	1,000
5	„Помяна предназначението на земеделска земя с цел изграждане на жилищна сграда	№ - 05 – ОС/2014г.	Враца	с. Згориград, общ. Мездра	2, 000
6	„Изграждане на метален мост и подпорна стена върху приток на р. Лева в зем. на с. Згориград	№ - ВР-12-ПР /2014г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	
7	„Изграждане на сграда за жилищни нужди, в имот № 012036, с площ 2 дка в земл. с. Згориград, общ. Враца	№ - 01 – ОС/2015г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	2,000
8	„Изграждане на жилищна сграда за сезонно ползване в имоти № 014021 и № 014032, в земл. с. Згориград, общ. Враца	№ - 03 – ОС/2015г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	0,600
9	„Изграждане на постройка за съхранение на селскостопанска продукция – сено, с площ 136 кв.м. и ограда, в имот № 003075 с обща площ 6,954 дка, местност „Камена страга” в землище с. Згориград, общ. Враца, обл. Враца	№ - 06 – ОС/2015г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	6,954
10	„Изграждане на битова сграда за отглеждане на коне на площ 500-600 кв.м. в имот № 003098, с площ 18,983 дка, в месност „Гърлото”, в землище с. Згориград, общ. Враца, обл. Враца	№ - 07 – ОС/2015г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	18,983
11	„Изграждане на заслони за коне – метална конструкция, за предимно пасищно отглеждане, без интензивно животновъдство № № 003033, 003005, 006005 и 006055, с обща площ 24,084 дка, в землище с. Згориград, общ. Враца	№ - 08 – ОС/2015г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	24,084
12	„Предприятие за добив и преработка на червено месо в имот с идент. № 12259.119.31, м. „Орешака”, земл. гр. Враца	№ ВР - 9 – ПР/2016г.	Враца	гр. Враца; с. Згориград, общ. Враца	16,714; 18,258

	и изграждане на съоръжение за опушване на месни продукти в имот с № 003068, м. „Камена страга”, земл. с. Згориград, общ. Враца”.				
13	„Изграждане на автосервиз за ремонт на автомобили с малък офис, склад и сервизно помещение в УПИ XXV, кв.2 по плана на село Згориград, общ. Враца.”	№ ВР - 06 – ОС/2017г.	Враца	с. Згориград, общ. Враца	0,680
				Обща площ на територията на РИОСВ Враца	77,287
1	Лесоустройствен план на гори	№ МО - ОС –6/2011г.	Монтана	Гр. Вършец	
2	„Разширение и реконструкция на вилна сграда в къща за гости и изграждане на басейн, лятна кухня, ограда и подпорна стена”	№ МО - ОС –7/2011г.	Монтана	с. Чифлик, Общ. Белоградчик.	1,2
3	„Създаване на 54,5 дка нови насаждения по Пауловния (Paulownia tomentosa) за производство на биомаса. Изграждане на ограда и система за капково напояване. Доставка на контейнери за специализирани стопански нужди, дизелов генератор и специализирана земеделска техника.	№ МО - 53 – ПР/2013г.	Монтана	Село Долна Бела речка, Община Вършец	54,5
4	Общинска програма за управление на отпадъците на територията на Община Вършец	№ МО – 13/ЕО/2016г.	Монтана	Община Вършец	
5	Изработване на ОУП на Община Вършец	№ МО – 1/ЕО/2017г	Монтана	Община Вършец	
				Обща площ на територията на РИОСВ Монтана	55,4
1	"Поставяне на 6 бр информационни табели, с цел информиране на широката общественост за два световно застрашени вида - царски орел и ловен сокол, както и за ключовите за тези видове зони по натура 2000", табела 2-на входа на с. Гинци - попада в 33 „Понор” BG 0002005 и 33 „Западна Стара планина и Предбалкан” BG 0001040; табела 3 - подход за х. Петрохан, земл. на с. Гинци - 33 „Понор” BG 0002005 и 33	изх. 26-00-2667/13.05.2010	София		

	„Западна Стара планина и Предбалкан” BG 0001040; табела 4 - с. Заселе, началото на Вазовата пътека - 33 „Понор” BG 0002005 и 33 „Западна Стара планина и Предбалкан” BG 0001040; табела 5- Гара Лъкатник, общ. Своге - 33 „Искърски пролом - Ржана” BG 0001042; табела 6 - пред входа на ПЗ „Пещерата Темната дупка”, земл. на с. Миланово - 33 „Врачански Балкан” BG 0002053 и 33 „Врачански Балкан” BG 0000166, както и в територията на ПП „Врачански Балкан”				
2	ИП "ресторант и мотел", земл. на с. Миланово, ПИ № 054019, м. "Пещерата", общ. Своге	Реш. № СО-27-ПП/2011			1,0
3	План-извлечение за промяна вида на сечта през 2012 г. на възложител ТП ДГС-Своге	СО-06-ОС/2012г.	София	с. Миланово, с. Брезов дол, с. Еленов дол, с. Осеновлаг, с. Брезе, община Своге	
4	Горскостопанска програма от 2012 г. за ползване на дървесина от гори, на възложител жители на с. Миланово	СО-26-ОС/2012 г.		с.Миланово, община Своге	
5	Закупуване на техника за почистване, товарене, извозване и разхвърляне на торова маса, както и техника за доене и хранене, за овцекомплекс, овцекомплексът е в имот 011061, м. Каличина бара, землище на с. Миланово, община Своге	изх. 26-00-5429/19.05.2012 г.		с.Миланово, община Своге	
6	Подобряване на средата на живот в община Своге с подмяна на уличното осветление, земл. на селата Брезе, Бов, Гара Бов, Габровница, Губислав, Добърчин, Дружево, Еленов дол, Желен, Заселе, Зимевица, Искрец, Гара Лакатник, Лакатник, Левище, Лесков дол, Миланово, Оплетня, Осеновлаг и Церово	изх. 08-00-6356/02.07.2012 г.		община Своге	
7	Горскостопанска програма	СО-12/2015 г.		землище на с. Миланово,	

				община Своге	
8	базова станция 1422, ПИ 098037, землище на с. Миланово, община Своге	26-00-774/27.01.15г.		землище на с. Миланово, община Своге	0,200
9	Горскостопански план и план за защита от пожари за общински гори	СО-10-ОС/2016г.		общ. Ботевград, община Своге	
10	Инвестиционно предложение за изграждане на рекреационни обекти - къщи за гости, ресторант, барбекю, басейн и ПСОВ, В имоти №№ 037038, 139023, 139007, 139018, 138002, землище на с. Миланово, община Своге, Софийска област	26-00-11794/1.4.2016		землище на с. Миланово, община Своге	6,480
				Обща площ на територията на РИОСВ София	7,680

От РИОСВ Враца, Монтана и София, е предоставена информация по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ), относно инвестиционните предложения, планове, програми и проекти, които се предвиждат да се реализират и са реализирани за периода 2007-2018г., в територията на защитените зони BG0000166 „Врачански Балкан” и BG0002053 „Врачански Балкан“. Изчислени са загубите на площи от 33, спрямо общите им площи, както следва:

За защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан”

- На територията на РИОСВ – Враца са постъпили ИП на обща площ от **177,284 дка**, което представлява **0,049 %** от площта на защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан”.
- На територията на РИОСВ – Монтана са постъпили ИП на обща площ от **55,4 дка**, което представлява **0,015 %** от площта на защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан”.
- На територията на РИОСВ – София са постъпили ИП на обща площ от **25,649 дка** или **0,007 %** от площта на защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан”.

Извод: Сумарният процент загуба на площи от защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан” в резултат на всички съществуващи и предстоящи за реализиране ИП на територията на РИОСВ – Враца, Монтана и София от 2007 година към м. август 2018 година е 0,071 % от общата площ на зоната.

За защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан”

- На територията на РИОСВ – Враца са постъпили ИП на обща площ от 77,287 дка, което представлява 0,025 % от площта на защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан“;
- На територията на РИОСВ – Монтана са постъпили ИП на обща площ от 55,4 дка, което представлява 0,018 % от площта на защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан”
- На територията на РИОСВ – София са постъпили ИП на обща площ от 7,680 дка или 0,002 % от площта на защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан”

Извод: Сумарният процент загуба на площи от защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан” в резултат на всички съществуващи и предстоящи за реализиране ИП на територията на РИОСВ – Враца, Монтана и София от 2007 година към м. август 2018 година е 0,045 % от общата площ на зоната.

Една част от описаните ИП, предвиждат промяна на начина на трайно ползване на земите с цел урбанизация и застрояване на терени. Повечето от тях целят предимно жилищно строителство (20 бр. жилища сгради, къщи за гости, реконструкция на почивен дом). Изключение са предприятията за етилов алкохол и предприятието за преработка на месо, два автосервиза, площадката за разкомплектоване на ИУМПС и склад за дървен материал в землището на гр. Враца и автосервиз и съоръжение за опушване на месни продукти в с. Згориград, които целят производствени дейности. Три ИП са свързани с животновъдство – отглеждане на коне и необходимите спомагателни сгради и съоръжения. Незначителен процент са ИП предвиждащи отглеждане на трайни насаждения (3 бр.).

В останалите площи намесите се свеждат до прилагането на различни горски програми и планове, свързани с извеждане на сечи, почвоподготовка,

залесяване и други планове, които не водят до промяна на начина на трайно ползване на имотите и трайно увреждане на местообитания в защитената зона.

Част от категориите дейности оказват пряко въздействие върху екосистемите и видовете. Такива са текущата урбанизация и преди всичко застрояването. В зависимост от тяхната интензивност, те могат в различна степен да доведат до унищожаване или увреждане на хабитати, смъртност на индивиди и прогонване от техни местообитания. Повечето ИП са реализирани във вече урбанизирани територии, част от населените места, или чрез приобщаване на земеделска земя. В конкретният случай, разглежданата територия на бъдещия Ваканционен комплекс, също не предижда пряко отнемане на нови терени (ще се реализира на територията на бившия комплекс „Леденика“). Това е дало възможност на видовете с по-висока екологична пластичност да се адаптират в определена степен към човешкото присъствие, а стенобионтните видове да се оттеглят от района. По тази причина не се очаква да настъпи фрагментиране на местообитания на ключови за зоната видове, тъй като поради човешкото присъствие, тези видове не се срещат постоянно в района.

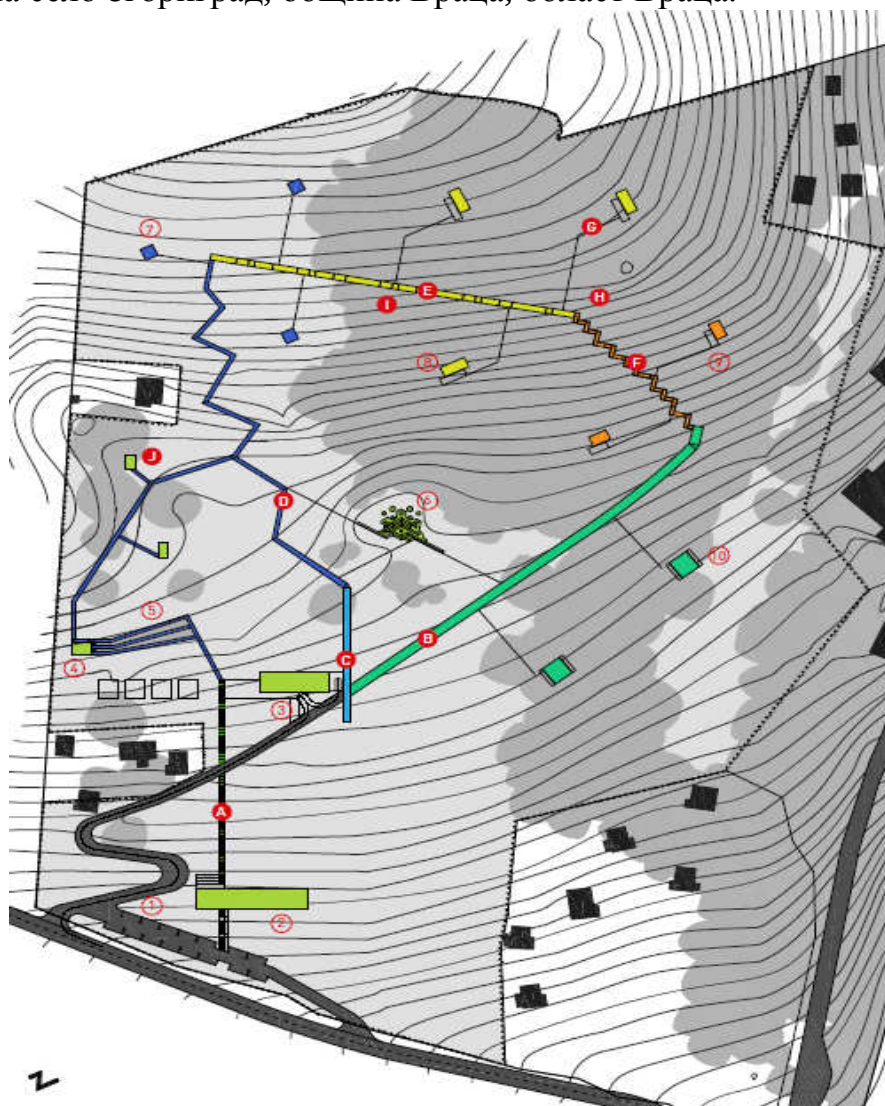
Друга част от дейностите имат по-скоро косвен ефект върху биоразнообразието. Такива са изграждането и експлоатацията на линейната инженерна инфраструктура, замърсяването на въздуха и терените с отпадъци, звуковото натоварване, прокарването на маршрути в природни територии и др. Изразяват се предимно в безпокойство на животните и нарастване на риска от възникване на инцидентни замърсявания и пожари. В този случай е важно да се отбележи, че стриктното спазване на нормативните изисквания на екологичното законодателство, особено по отношение на управлението на отпадъците, третирането на отпадните води и Закона за биологичното разнообразие, ще ограничи значително вероятните косвени отрицателни въздействия върху защитите зони.

До момента Защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“ не е обявена със заповед на Министъра на околната среда и водите, а инвестиционното предложение не е в противоречие с режима, регламентиран със заповедта за обявяване на BG0002053 „Врачански Балкан“. Според Закона за биологичното разнообразие не съществуват забрани за дейности в защитените зони и в тях не се спира осъществяването на човешки дейности. В тях обаче трябва да се прилага интегриран подход, гарантиращ устойчивото развитие и съхраняването на биологичното разнообразие. В тази връзка, инвестиционни намерения, допринасящи за развитие на екотуризма в района за които се докаже, че не увреждат предмета на опазване в защитената зона, и които се експлоатират при стриктно спазване на законовите изисквания и

компенсаторните мерки не биха оказали негативно въздействие върху защитената зона и нейните елементи.

III. Описание на елементите на Инвестиционното предложение, което самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитената зона или нейните елементи

Инвестиционното предложение предвижда изграждането на малък ваканционен комплекс, разположен в имот № 005100, местност „Църквище“, землището на село Згориград, община Враца, област Враца.

1	ПАРКИНГ	6	ОГНИЩЕ И БАРБЕКЮ
2	РЕЦЕПЦИЯ	7	КЪЩИ ТИП А
3	РЕСТОРАНТ	8	КЪЩИ ТИП В
4	WC + СКЛАД	9	КЪЩИ ТИП С
5	ГРАДИНА	10	КЪЩИ ТИП D

Фигура 2. Ген план на площадката на ИП

Предвижда се разрушаване и изнасяне на отпадъците от дванадесетте изоставени и полуразрушени бунгала.

Новият комплекс ще включва построяването на следните сгради:

- рецепция с площ 168.6 кв.м.;
- ресторант за 25 човека – с площ 97.5 кв.м.;
- санитарен възел и склад – с площ 31,1 кв. м.;
- тип А – двуетажни и разположени в най-високата (западна) част на имота. Етажите ще бъдат еднопространствени. Предвижда се изграждането на три броя къщи със застроена площ 17,8 кв.м.
- тип В – едноетажни и разположени в стръмната горска част на терена, повдигнати над него с цел минимална намеса в заобикалящата естествена среда. Предвижда се да се изградят три броя къщи със застроена площ 29,3 кв.м.
- тип С – едноетажни, с разположение като къщите от тип В. Ще бъдат изградени два броя къщи със застроена площ 22,8 кв.м.
- тип D – едноетажни, разположени в по-ниската и равна част на имота. Предвижда се изграждането на два броя къщи със застроена площ 39,2 кв.м.

Конструкцията на всички сгради ще бъде от смесен тип. Носещата конструкция на сградите ще бъде дървена, със стоманобетонни фундаменти, при повдигнатите сгради ще се използват и стоманени подпирачи колони.

През експлоатационния период на инвестиционното предложение ще се осъществява посещение на комплекса с цел отдих и туризъм при максимално запазена естествена обстановка и състояние на заобикалящата околна среда. Ваканционният комплекс ще има възможност за прием на посетители целогодишно, в зависимост от направените заявки и икономическата рентабилност на зимния сезон.

За осигуряване на по-комфортен престой на посетителите във ваканционното селище ще бъде изграден и ресторант. Ресторантът ще разполага с максимален капацитет от 24 места в закритата му част и 30 места в откритата му част - на терасата.

Предвижда се изграждането на малка зона за палатки със съответното ландшафтно оформление с общ санитарен възел, за осигуряване на място за престой и пренощуване на открито. Ще бъде обособено пространство за разполагане на 2 палатки, всяка от които ще бъде с площ около 30 кв.м., и ще помещава между 4 и 8 посетители. Предоставянето на услугата ще бъде трисезонно. За санитарни нужди в непосредствена близост ще се разполага помощна сграда, с площ 30 кв.м.

Като допълнителна услуга се предвижда предоставяне на спортно оборудване за посетителите на комплекса: велосипеди за планинско колоездене, оборудване за катерене, стрелба с лък, игри и др.

В конкретния случай, ИП ще се реализира във вече урбанизиран имот, като цели изграждането на нов ваканционен комплекс, на мястото на бунагалата от полуразушения изоставен почивен дом „Леденика”. В близост има подобни обекти. Реализацията на ИП ще увеличи човешкото присъствие в района, което ще засили и степенята на безпокойство на животинските видове. Предвид мащаба на комплекса и сезонността не се очаква това въздействие да бъде значително.

Предвид местоположението на ИП - в Зона сгради и съоръжения на ПП „Врачански Балкан” и предвидените дейности – организиране на ваканционен комплекс, въздействията на съвкупността от съществуващи обекти и реализация на нови инвестиционни предложения ще се проявява в увеличаване на антропогенния натиск върху зоните. Следва да се отбележи, че в тази зона на Природния парк растителните и животински съобщества в района са подложени на засилено, дългогодишно антропогенно натоварване, което е довело до намаляване консервационната значимост на тази част от защитените зони.

Очакваните въздействия от реализацията на настоящето инвестиционно намерение в комбинация със съществуващите и предстоящите за осъществяване обекти, които могат да окажат значително въздействие върху защитените зони и техните елементи могат да бъдат преки и косвени.

Преки въздействия:

- *унищожаване на природни местообитания*

Това въздействие се очаква да бъде причинено единствено по време на строителството и само в границите на имота. При реализацията на трите къщи тип А ще бъдат отнети 0,73 ха от местообитание 6210 „Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)”. В цялата зона то е представено на площ от 2280,55 ха и общата оценка за природозащитното му състояние е:

Неблагоприятно - лошо. При реализацията на ИП не се очаква значително отрицателно въздействие върху местообитание 6210 „Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)” предвид минималната площ, която ще бъде отнета – 0,73 ха (0.03 % от площта му в зоната).

По отношение на животинските видове, такова въздействие не се очаква. Поради засиленото антропогенно натоварване в района, на територията на комплекса, установените местообитания и места за размножаване и гнездене на редки, застрашени от изчезване и защитени видове, както и на такива, предмет на опазване в защитената зона са малки по площ и съсредоточени по границите му с незасегнатите от това присъствие райони. В случай, че бъдат засегнати местообитания на някои от широко разпространените в района видове бозайници, птици, влечуги или земноводни въздействието ще се отрази като временно безпокойство, смущаване и преместването им в съседните имоти, където екологичните условия на средата са сходни.

Негативното влияние на това въздействие върху видовете може да се сведе до минимум чрез извършване на строителните дейности извън активния размножителен сезон.

- *Фрагментиране на местообитания*

При реализация на инвестиционното предложение не се очаква да настъпи фрагментиране на природните местообитания, поради минималната площ, на която ще се реализират строителни дейности и предвид факта, че терена е бивша почивна база. Няма да бъдат отнемани нови територии от защитените зони. Единствено ще се засегне местообитание 6210 „Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)” с площ от 0,73 ха (0.03 % от площта му в зоната), като района на въздействие е на границата на един от полигоните му.

Локално, при някои от животинските видове това въздействие може да възникне при ограждането на имотите. Очаква се то да се отрази най-вече на по-бавно подвижните животни, като влечуги, земноводни и пълзящи безгръбначни. При птиците фрагментация на местообитанията не се очаква, поради промяната само на местообитание 6210 „Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)”, което се явява и гранично за имота място на срещаемост на някои видове обитаващи открития ландшафт (*Lanius collurio*, *Lullula arborea*, *Emberiza hortulana* и др.). Освен това се предвижда нискоетажно застрояване, поради което влиянието върху орнитофауната в

района ще е незначително. *Негативното влияние на евентуалното ограничаване на придвижването на някои от наземните представители на фауната може да се избегне, като не се извършва ограждане с масивни огради, а оградите да бъдат дървени с разстояние между летвите или от жив плет.*

Косвени въздействия:

- *влошаване качеството на природните местообитания*

Това въздействие е възможно да се появи по време на строителството и експлоатацията, в няколко аспекта – замърсяване с отпадъци, утъпкване на местообитанията и т.н. То може напълно да се избегне при стриктно спазване на законовите изисквания, приетите мерки за предотвратяване на отрицателните последици и отговорно отношение на строителите и ползвателите на обекта. В рамките на строителните дейности се очаква то да бъде локално, временно и обратимо. Неблагоприятното въздействие върху фауната може да се ограничи като в рамките на площта, предвидена за застрояване се отдели площадка, в която да се събират строителните отпадъци и регулярно да се извозват до сметище за строителни отпадъци. За предотвратяване увреждането на местообитанията на животинските видове в рамките на площадката и в района, транспортирането на строителните материали и техника ще се извършва само по съществуващите пътища. При експлоатацията на обекта се очаква увеличаване на човешкото присъствие, което може да доведе до прогонване на индивиди. *Това въздействие е слабо вероятно, тъй като площадката се намира в район със засилено дългогодишно антропогенно влияние и реализацията на обекта няма да го увеличи съществено.*

- *Безпокоене на дивите животни*

Това въздействие по време на строителството може да възникне вследствие шумово натоварване при работата на строителната техника и при транспорта. Въздействието е временно и обратимо и може да доведе до временно отдръпване на някои видове. След приключване на строителството се очаква преустановяване на това въздействие. *Негативното въздействие от него може да се смекчи при извършване на строителството извън активния размножителен период.*

По време на експлоатацията това въздействие се очаква да се намали, но за много видове повишеното присъствие на хора през всички сезони, ще доведе до постоянно и дълготрайно въздействие, като силата му ще зависи от

екологичните характеристики и поведенчески особености на видовете. Безпокойството се причинява от т. нар. “шумово замърсяване” – разговорите на хора, шумът от движението на автомобили и т.н. Тъй като обекта ще се реализира в антропогенно натоварен район, животинските видове, които го обитават са привикнали към човешкото присъствие и шума, поради което реализацията на инвестиционното предложение в този аспект няма да окаже съществено негативно въздействие върху фауната. Безпокойство може да причини и т.нар. “светлинно замърсяване”, което е резултат от осветлението на сградите, реклами и т.н. Това въздействие се очаква да окаже въздействие главно върху нощно активните видове. За други видове (напр. прилепи, сънливци), увеличеното използване на изкуствени светлинни източници през тъмната част от денонощието, се очаква да е благоприятно, поради концентрирането на хранителната им база в района на използването им. *За намаляване на “светлинното замърсяване” и безпокойството на нощно активните животни се препоръчва осветление с фотоклетки (да се самоизключва когато за определен период от време няма движение на хора и автомобили), а външното осветление на сградите да не се поддържа включено нощем.*

За свеждане до минимум негативното влияние върху защитените зони и техните елементи при строителството на настоящето инвестиционно предложение няма да се използва друга прилежаща площ от съседни имоти. Предвижда се също така строителството да бъде осъществено в най-кратки срокове и по възможност извън активния вегетативен и размножителен период. Предижда се минимално засягане на естествените местообитания, с цел запазване максимално на тяхното естествено състояние. Точно ще се определят площадките за съхранение на строителни материали, земноизкопни маси и отпадъци, които след завършване на строежа ще се почистят и приведат в първоначалния им вид. *Всички терени извън застроените ще бъдат запазени в максимална степен към сегашното си състояние. Всички строителни и съпътстващи ги дейности ще се извършват само в рамките на строителната площадка, без да се засягат съседни имоти и природни местообитания.*

Във връзка с горното може да се направи извода, че реализацията на инвестиционното предложение по време на строителството и експлоатацията няма да окажат значително отрицателно въздействие върху защитените зони. Те няма да доведат до фрагментиране и нарушаване целостта на зоните, тъй като засягат незначителна част от тях – съответно 0,023 % от общата площ на защитена зона BG0000166 „Врачански балкан” (359 81,25 ха) и 0,027 % от общата площ на защитена зона BG0002053 „Врачански балкан” (308 79.73 ха) и ще бъдат отнети единствено 0,73 ха от местообитание 6210

*Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)*

IV. Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на управление на национално и международно ниво и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на инвестиционното предложение

4.1. Защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“ по Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна

Характеристика

Според стандартния формуляр, защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан” е с площ 35981.25 ха и географски координати 43.17083N 23.46083E.

Заема площта между Предбалкана и главната Балканска планинска верига и се намира югоизточно от град Враца и Врачанската равнина. Голяма част от територията на Врачанския Балкан е заета от повърхностни карстови форми като кухини, дупки, вихри и др., разположени сред вторични тревни съобщества и букови гори. Флората се характеризира със значително многообразие на флорни елементи. Най-добре представени са тези с основен европейски произход (513 вида, 47,4%). Характерната геоложка и морфологична структура на Врачански Балкан, наличието на големи площи, заети от вертикални скали и сипеи определят и разпространението на средиземноморски тип хазмофитни растения. По правило този вид растителност е ксерофитна, хелиофилна и предпочита варовиков скален терен. Типични за планината са горите на *Fagus moesiaca* с подраст на *Daphne laureola* и горите на *Carpinus betulus* с подрастването на *Daphne oleoides*. На някои места има гори и групи дървета от черен бор / *Pinus nigra* / с реликтен характер. Територията поддържа над 700 вида висши растения.

Цели на опазване:

1. Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

2. Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
3. Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване:

Към настоящия момент за защитената зона няма издадена заповед с включени в нея предмет на опазване и режим на дейностите със забрани в нея.

Като цели за опазване в стандартния формуляр на BG0000166 „Врачански Балкан“ са включени природни местообитания и животински и растителни видове.

Таблица 3. Типове природни местообитания, предмет на опазване, представени в 33 BG0000166 „Врачански Балкан“ с техни площ и оценка, по стандартния ѝ формуляр.

Код	Местообитание	Площ (ха)	Цялостна оценка за зоната
3140	Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от Chara	0.03598	C
3150	Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition	359.8125	A
3260	Равнинни или планински реки с растителност от Ranunculion fluitantis и Callitriche-Batrachion	359.8125	B
4060	Алпийски и бореални ерикоидни съобщества	0.71962	-
6110	Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi	26.33827	A
6210	Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)	3598.125	A
7220	* Извори с твърда вода с туфести формации (Cratoneurion)	1.43925	B
8210	Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	1946.58562	A
8230	Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите Sedo-Scleranthion или Sedo albi-	27.41771	C

	Veronicion dillenii		
8310	Неблагоустроени пещери	600 бр.	A
9110	Букови гори от типа Luzulo-Fagetum	171.63056	A
9130	Букови гори от типа Asperulo-Fagetum	677.52693	A
9150	Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion)	5118.69262	A
9170	Дъбово-габърови гори от типа Galio-Carpinetum	1170.11025	B
9180	* Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове	692.99887	A
91BA	Мизийски гори от обикновена ела	1.61915	-
91CA	Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори	0.21588	-
91E0	* Алувиални гори с Alnus glutinosa и Fraxinus excelsior (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)	1.2	B
91G0	* Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus	1079.4375	B
91H0	* Панонски гори с Quercus pubescens	35.98125	C
91M0	Балкано-панонски церово-горунови гори	1043.45625	B
91W0	Мизийски букови гори	1331.30625	B
91Z0	Мизийски гори от сребролистна липа	18.71024	C
9530	* Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор	0.43177	-

Знакът "*" отбелязва приоритетен за опазване тип местообитание

Код - четирицифрен код, който следва йерархичното представяне на типовете природни местообитания в Приложение I към Директива 92/43/ЕЕС.

Цялостна оценка за зоната - интегрирано оценяване на всички критерии, като се взема предвид различната им тежест за разглежданото местообитание:

- А - отлична стойност;
- В - добра стойност;
- С - значима стойност.

Таблица 4. Видове предмет на опазване, представени в 33 BG0000166 „Врачански Балкан“, данни за популацията им и оценка на зоната за тях, по стандартния ѝ формуляр.

Код	Вид	Популация						Оценка на зоната			
		Тип	Размер		Единица	Плътно ст	Качес тво на данни те				
			Min	Max				Попула ция	Опаз ване	Изо лац ия	Общ а оцен ка
1093	<i>Austropotamobius torrentium</i>	p			i	C	M	C	A	C	A
1308	<i>Barbastella barbastellus</i>	p	302	558	i	C	M	C	B	C	C
1138	<i>Barbus meridionalis</i>	p				C		C	A	B	A
1193	<i>Bombina variegata</i>	p	27	27	localities	C	G	C	A	C	A
1352	<i>Canis lupus</i>	p	6	7	i		G	C	A	C	A
4014	<i>Carabus variolosus</i>	p				V		B	A	A	A
1088	<i>Cerambyx cerdo</i>	p				R		C	A	C	A
1149	<i>Cobitis taenia</i>	p				P		D			
1220	<i>Emys orbicularis</i>	p	2	2	localities	V	P	C	A	C	B
6199	<i>Euplaia quadripunctaria</i>	p	8826	13641	i	V	P	C	B	C	A
2327	<i>Himantolossus caprinus</i>	p	600	1000	i		M	B	A	C	A
1083	<i>Lucanus cervus</i>	p				R		C	A	C	A
1355	<i>Lutra lutra</i>	p	4	5	i	C	G	C	A	C	A
1060	<i>Lycaena dispar</i>	p				R		C	A	B	A
1310	<i>Miniopterus schreibersii</i>	w	3000	4000	i	C	G	B	B	C	B
1310	<i>Miniopterus schreibersii</i>	r	3500	4500	i	C	G	B	B	C	B
1089	<i>Mormus funereus</i>	p				R		C	A	C	A
1323	<i>Mvotis bechsteinii</i>	p	312	625	i	C	M	C	B	C	B
1307	<i>Mvotis blvthii</i>	w	101	250	i	R	G	B	B	C	C
1307	<i>Mvotis blvthii</i>	r	1500	2500	i	R	G	B	B	C	C
1316	<i>Mvotis capaccinii</i>	p	101	250	i	R	G	C	B	C	C
1321	<i>Mvotis emarginatus</i>	p	51	100	i	R	G	C	B	C	C
1324	<i>Mvotis mvotis</i>	r	1500	2500	i	R	G	C	B	C	B
1324	<i>Mvotis mvotis</i>	w	101	250	i	R	G	B	B	C	C
1084	<i>Osmoderma eremita</i>	p				R		C	A	B	A
1306	<i>Rhinolophus blasii</i>	p	51	100	i	V	M	C	B	C	C
1305	<i>Rhinolophus euryale</i>	p	101	250	i	R	G	C	B	C	C
1304	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>	p	501	1000	i	C	G	B	B	C	C
1303	<i>Rhinolophus hipposideros</i>	p	251	500	i	C	G	C	B	C	C
1302	<i>Rhinolophus mehelyi</i>	p	101	250	i	V	M	C	B	C	C
1134	<i>Rhedeus sericeus</i>	p				R		C	B	C	C

	amarus										
4026	Rhysodes sulcatus	p				V		B	A	A	A
1087	Rosalia alpina	p				R		C	A	C	A
1146	Sabaneiewia aurata	p				P		C	A	B	A
1335	Spermophilus citellus	p				P		D			
1219	Testudo graeca	p	1	1	localities	V	P	C	A	B	A
1217	Testudo hermanni	p	25	25	localities	C	G	C	A	C	A
1166	Triturus cristatus	p	6	6	localities	R	M	A	B	A	A
1171	Triturus karelinii	p			localities	P	DD	C	A	C	A
1032	Unio crassus	p			i	R	M	C	B	C	B
2635	Vormela peregrina	p				P		C	B	C	C

Знакът "*" отбелязва приоритетен за опазване вид

Код - четирицифрен код, който следва йерархичното представяне.

Вид - научно име.

Популация в зоната

Тип:

- Р - местни популации - намират се в зоната през цялата година (немигриращи видове или растения, постоянна популация от мигриращи видове);
- R - възпроизвеждащи се - използват зоната за отглеждане на малки (напр. размножаване, гнездене);
- С - съсредоточаване - зоната се използва за спиране или кацане, или почивка по време на прелет или смяна на оперението, извън местата за размножаване или с изключение на презимуването;
- W - презимуване - използващи зоната през зимата.

Единица:

- i - индивиди;
- p – двойки;
- localities - находища

Плътност (обилие):

- С - обичайни;
- R - редки;
- V - много редки;
- Р - налични.

Качество на данните:

- G - добро;
- М - средно;
- Р - лошо;
- DD - недостатъчни данни.
-

Оценка на зоната:

Популация - размер и плътност на популацията на вида, обитаваща зоната, в сравнение с популациите, представени в границите на националната територия.

- А - отлична представителност;

- В - добра представителност;
- С - значителна представителност;
- D - незначително наличие.

Опазване:

- А - отлично съхранение - елементи в отлично състояние, независимо от степента на възможност за възстановяване;
- В - добро съхранение - добре запазени елементи, независимо от степента на възможност за възстановяване; елементи в средно или частично деградирано състояние и лесни за възстановяване;
- С - средно или намалено съхранение.

Изоляция - Степен на изолация на популацията, присъстваща в зоната по отношение на естествения обхват на видовете.

- А - (почти) изолирана популация;
- В - неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение;
- С - неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение.

Цялостна оценка - този критерий се отнася за общата оценка за значението на зоната за съхранение на разглежданите видове. Използва се следната система на класифициране:

- А - отлична стойност;
- В - добра стойност;
- С - значима стойност.

4.2. Защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан” по Директива 2009/147/ЕИО за опазване на дивите

Характеристика

Според стандартния формуляр, защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан” е с площ 30879.7377 ха и географски координати 43.1736N 23.4661E.

Територията на 33 Врачански Балкан е една от най-интересните в района, ясно открояваща се на фона на останалите места на Западния Балкан и Предбалкана. С разнообразието от скалисти хребети, заоблени върхове, долини и седловини, както и с относително голямата разлика в надморската височина (от 200 до 1482 м) и разнообразни широколистни и иглолистна растителност, тя допринася за съществуването на богата орнитофауна. Мястото поддържа 139 вида птици, 27 от които са включени в Червената книга за България (1985). От птиците, които се срещат там, 58 вида от SPEC – категориите на BirdLife International, 2004, 3 от които са включени в категория SPEC 1 като глобално застрашен - ливаден дърдавец (*Crex crex*), 17 в SPEC 2 и 38 в SPEC 3 като застрашен вид в Европа. Районът осигурява подходящи местообитания за 47 вида, включени в приложение 2 към Закона за биологичното разнообразие, за които са необходими специални мерки за опазване, от които 40 са изброени също в приложение I към Директивата за птиците. Врачански Балкан е от световно значение за ливадния дърдавец,

който се среща там в значителен брой. Районът е едно от най-важните места в България, като страна от Европейския съюз за 5 птици. Това са европейския осояд (*Pernis apivorus*), белоопашия мишелов (*Buteo rufinus*), ловният сокол (*Falco cherrug*), сокола - скитник (*Falco peregrinus*) и бухала (*Bubo bubo*). Скалният орел (*Aquila chrysaetos*), черният щъркел (*Ciconia nigra*), червеногърбата сврачка (*Lanius collurio*) и черношипата ветрушка (*Falco tinnunculus*) са също с представителни популации в района.

Цели и предмет на опазване:

За защитената зона има издадена заповед за обявяване – Заповед № РД-801 от 4 ноември 2008 г. с включени в нея предмет на опазване и режим на дейностите със забрани в нея.

Защитената зона е обявена с цел:

- опазване и поддържане на местообитанията на видовете птици предмет на опазването, както и постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;

- възстановяване на местообитания на видове птици, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Предмет на опазване в защитената зона са следните видове птици:

- по чл. 6, ал. 1, т. 3 от Закона за биологичното разнообразие:

Малка бяла чапла (*Egretta garzetta*), Голяма бяла чапла (*Egretta alba*), Черен щъркел (*Ciconia nigra*), Бял щъркел (*Ciconia ciconia*), Осояд (*Pernis apivorus*), Черна каня (*Milvus migrans*), Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*), Орел змияр (*Circus gallicus*), Тръстиков блатар (*Circus aeruginosus*), Степен блатар (*Circus macrourus*), Ливаден блатар (*Circus pygargus*), Малък креслив орел (*Aquila pomarina*), Скален орел (*Aquila chrysaetos*), Малък орел (*Hieraetus pennatus*), Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*), Сокол скитник (*Falco peregrinus*), Планински кеклик (*Alectoris graeca*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Малък горски водобегач (*Tringa glareola*), Бухал (*Bubo bubo*), Уралска улулица (*Strix uralensis*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*), Синявица (*Coracias garrulus*), Сив кълвач (*Picus canus*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*), Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*), Дебелоклюна чучулига (*Melanocorypha calandra*), Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Черночела сврачка (*Lanius minor*), Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*);

- по чл. 6, ал. 1, т. 4 от Закона за биологичното разнообразие:

Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Черношипа ветрушка (Керкenez) (*Falco tinnunculus*), Сокол орко (*Falco subbuteo*), Късокрил кюкавец (*Actitis hypoleucos*).

В границите на защитената зона е забранено:

- премахването на характеристики на ландшафта (синори, единични и групи дървета) при ползването на земеделските земи като такива;
- залесяването на ливади, пасища и мери, както и превръщането им в обработваеми земи и трайни насаждения;
- използването на пестициди и минерални торове в пасища и ливади;
- изграждането на съоръжения за производство на електроенергия посредством силата на вятъра.

Табл. 5. Видове птици, предмет на опазване, представени в 33 BG0002053 „Врачански Балкан“, данни за популациите им и оценка на зоната за тях, по стандартния ѝ формуляр.

Код	Вид	Тип	Размер		Единица	Плътноста	Качество на данните	Оценка за зоната			
			Min	Max				Популация	Опазване	Изоляция	Обща оценка
A086	<i>Accipiter nisus</i>	p	3	5	p		G	C	B	C	C
A168	<i>Actitis hypoleucos</i>	r	4	4	p		G	C	B	C	C
A168	<i>Actitis hypoleucos</i>	c				P	DD	C	B	C	C
A229	<i>Alcedo atthis</i>	p	2	2	p		G	C	B	C	C
A465	<i>Alectoris graeca graeca</i>	p	30	50	p		G	C	A	C	C
A053	<i>Anas platyrhynchos</i>	c				P	DD	D	-	-	-
A053	<i>Anas platyrhynchos</i>	p	2	2	p		G	D	-	-	-
A055	<i>Anas querquedula</i>	c				P	DD	D	-	-	-
A091	<i>Aquila chrysaetos</i>	p	5	6	p		G	B	A	C	A
A089	<i>Aquila pomarina</i>	c				P	DD	C	B	C	C
A215	<i>Bubo bubo</i>	p	20	20	p		G	B	A	C	A
A087	<i>Buteo buteo</i>	c				P	DD	C	B	C	C
A087	<i>Buteo buteo</i>	p	15	20	p		G	C	B	C	C
A403	<i>Buteo rufinus</i>	p	10	11	p		G	C	A	C	A
A243	<i>Calandrella brachydactyla</i>	c				P	DD	C	B	C	C
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>	c				p	DD	C	A	C	C
A224	<i>Caprimulgus europaeus</i>	r	50	50	p		G	C	A	C	C
A031	<i>Ciconia ciconia</i>	r	12	12	p		G	C	B	C	C
A030	<i>Ciconia nigra</i>	r	7	7	p		G	C	A	C	A

A080	<i>Circaetus gaallicus</i>	r	4	8	p		G	C	A	C	C
A081	<i>Circus aeruginosus</i>	c				p	DD	C	B	C	C
A083	<i>Circus macrourus</i>	c				p	DD	C	B	C	C
A084	<i>Circus pygargus</i>	c				p	DD	C	B	C	C
A231	<i>Coracias garrulus</i>	r	1	1	p		G	C	B	C	C
A122	<i>Crex crex</i>	r	34	34	p		G	B	A	C	B
A239	<i>Dendrocopos leucotos</i>	p	3	6	p		G	C	B	C	C
A238	<i>Dendrocopos medius</i>	p	6	12	p		G	C	B	C	C
A429	<i>Dendrocopos svriacus</i>	p	80	120	p		G	C	B	C	C
A236	<i>Drvocopus martius</i>	p	15	20	p		G	C	A	C	C
A027	<i>Eareta alba</i>	c				p	DD	C	B	C	C
A026	<i>Eareta aarzetta</i>	c				p	DD	C	B	C	C
A379	<i>Emberiza hortulana</i>	r	227	227	p		G	C	A	C	C
A511	<i>Falco cherrug</i>	r	1	2	p		G	B	A	C	A
A511	<i>Falco cherrug</i>	w		1	i		G	B	A	C	A
A511	<i>Falco cherrug</i>	c		1	i		G	B	A	C	A
A103	<i>Falco peregrinus</i>	c	1	1	i		G	B	A	C	A
A103	<i>Falco peregrinus</i>	r	5	12	p		G	B	A	C	A
A099	<i>Falco subbuteo</i>	r	3	5	p		G	C	B	C	C
A099	<i>Falco subbuteo</i>	c				p	DD	C	B	C	C
A096	<i>Falco tinnunculus</i>	p	25	40	p		G	C	B	C	C
A096	<i>Falco tinnunculus</i>	c	13	40	p		G	C	B	C	C
A442	<i>Ficedula semitorquata</i>	r	56	56	p		G	B	B	C	B
A125	<i>Fulica atra</i>	c				p	DD	D	-	-	-
A078	<i>Gvds fulvus</i>	p	2	4	p	p	G	B	A	B	B
A078	<i>Gvds fulvus</i>	c	10	30	i	p	G	B	A	B	B
A092	<i>Hieraaetus pennatus</i>	r	1	1	p		G	C	B	C	C
A338	<i>Lanius collurio</i>	c				p	DD	C	A	C	B
A338	<i>Lanius collurio</i>	r	620	620	p		G	C	A	C	B
A339	<i>Lanius minor</i>	r	15	25	p		G	C	B	C	C
A246	<i>Lullula arborea</i>	p	275	275	p		G	C	A	C	C
A242	<i>Melanocorvp ha calandra</i>	p	15	15	p		G	C	B	C	C
A230	<i>Merops apiaster</i>	r	9	9	p		G	D	-	-	-
A230	<i>Merops apiaster</i>	c				p	DD	D	-	-	-
A073	<i>Milvus migrans</i>	c				P	DD	C	B	C	C
A077	<i>Neophron percnopterus</i>	r		1	p		G	C	A	C	C
A072	<i>Pernis apivorus</i>	r	6	12	p		G	C	A	C	A
A072	<i>Pernis apivorus</i>	c				P	DD	C	A	C	A
A234	<i>Picus canus</i>	p	10	15	p		G	C	A	C	B
A220	<i>Strix uralensis</i>	p		1	p		G	C	B	C	C
A307	<i>Sylvia nisoria</i>	r	40	80	p		G	C	A	C	C
A166	<i>Tringa glareola</i>	c	10	10	i		G	C	B	C	C

Знакът "*" отбелязва приоритетен за опазване тип местообитание

Код - четирицифрен код, който следва йерархичното представяне.

Вид - научно име.

Популация в зоната

Тип:

- Р - местни популации - намират се в зоната през цялата година (немигриращи видове или растения, постоянна популация от мигриращи видове);
- R - възпроизвеждащи се - използват зоната за отглеждане на малки (напр. размножаване, гнездене);
- С - съсредоточаване - зоната се използва за спиране или кацане, или почивка по време на прелет или смяна на оперението, извън местата за размножаване или с изключение на презимуването;
- W - презимуване - използващи зоната през зимата.

Единица:

- i - индивиди;
- р – двойки;

Плътност (обилие):

- С - обичайни;
- R - редки;
- V - много редки;
- Р - налични.

Качество на данните:

- G - добро;
- М - средно;
- Р - лошо;
- DD - недостатъчни данни.

Оценка на зоната:

Популация - размер и плътност на популацията на вида, обитаваща зоната, в сравнение с популациите, представени в границите на националната територия.

- А - отлична представителност;
- В - добра представителност;
- С - значителна представителност;
- D - незначително наличие.

Опазване:

- А - отлично съхранение - елементи в отлично състояние, независимо от степента на възможност за възстановяване;
- В - добро съхранение - добре запазени елементи, независимо от степента на възможност за възстановяване; елементи в средно или частично деградирано състояние и лесни за възстановяване;
- С - средно или намалено съхранение.

Изоляция - Степен на изолация на популацията, присъстваща в зоната по отношение на естествения обхват на видовете.

- А - (почти) изолирана популация;

- В - неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение;
- С - неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение.

Цялостна оценка - този критерий се отнася за общата оценка за значението на зоната за съхранение на разглежданите видове. Използва се следната система на класифициране:

- А - отлична стойност;
- В - добра стойност;
- С - значима стойност.

V. Описание и анализ на степента на въздействие на инвестиционното предложение „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен” върху защитените зони BG0000166 „Врачански Балкан” и BG0002053 „Врачански Балкан”

5.1. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение, върху природните местообитания и видовете в защитените зони BG0000166 „Врачански Балкан“ и BG0002053 „Врачански Балкан”

Инвестиционното предложение ще се реализира върху имот с площ от 83.749 ха. Засягане на елементите на Защитените зони се очаква само на територията, на която ще се осъществят строителните и експлоатационните дейности – приблизително 5 ха.

За определяне на въздействието върху местообитанията и видовете предмет на опазване в защитена зона са възприети пет степени за оценка, като се позволява да се отчетат различните параметри на значимостта на въздействието:

- **без въздействие (0):** не се засягат типове природни местообитания или видове, поради териториална отдалеченост и/или липса на въздействие при изграждането и експлоатацията на ИП.

- **незначително въздействие (1):** въздействие, при което засегнатата площ на природното местообитание или популацията на вида е твърде малка (до 1 % от тези в защитената зона), като не се предизвиква промяна в структурата и функциите им в границите ѝ.

- **слабо въздействие (2):** въздействие, при което засегнатата площ на природното местообитание или популацията на вида е малка (1 – 5 % от тези в защитената зона), като не се предизвиква промяна в структурата и функциите им в границите ѝ.

- **средно въздействие (3):** въздействие, при което засегнатата площ на природното местообитание или популацията на вида е сравнително голяма (5 – 20 % от тези в защитената зона), като не се предизвиква промяна в

структурата и функциите им в границите ѝ или когато засегнатата площ на природното местообитание или популацията на вида е малка (1 – 5 % от тези в защитената зона), но има вероятност да се променят структурата и функциите им в границите ѝ.

- **значително въздействие (4):** въздействие, при което засегнатата площ на природното местообитание или популацията на вида е много голяма (над 50 % от тези в защитената зона), като не се предизвиква промяна в структурата и функциите им в границите ѝ или когато засегнатата площ на природното местообитание или популацията на вида е значителна (над 20 % от тези в защитената зона) от съответното природно местообитание и има вероятност да се променят структурата и функциите им в границите ѝ.

Разгледани са елементите на биологичното разнообразие, предмет на опазване на зоните, в съответствие с наличната информация за всяка от тях в стандартния формуляр и данните по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I”. За целта на GIS анализа са използвани .shp файловете, касаещи местообитания и видове, получени от МОСВ с решение ЗД – 78/03.07.2018 г., както и GIS софтуер (Quantum GIS) за разчитането и интерпретирането им.

На терен, при обход на имота, бяха установени следните видове птици, един от които е и предмет на защита на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”: обикновена чинка (*Fringilla coelebs*) – 7 пеещи екз., градинска червеноопашка (*Phoenicurus phoenicurus*) – 1 пеещ екз., голямо черноглаво коприварче (*Sylvia atricapilla*) – 3 пеещи екз., елов певец (*Phylloscopus collybita*) – 3 пеещи екз., червеногръдка (*Erithacus rubecula*) – 2 пеещи екз., голям синигер (*Parus major*) – 5 екз., лъскавоглав синигер (*Роесиле palustris*) – 5 екз., горска зидарка (*Sitta europaea*) – 2 екз., **полубеловратата мухоловка (*Ficedula semitorquata*) – 2 пеещи екз.** и кос (*Turdus merula*) – 4 екз. С изключение на *Phoenicurus phoenicurus*, която беше чута в антропогенизиран ландшафт, всички останали наблюдения бяха в гористата част на обходения имот. Предвид периода и местообитанията, може да се приеме, че се отнася за гнездящи птици.

5.1.1. Защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“ по Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна

Територията на **Инвестиционното предложение „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен“** изцяло попада в границите на защитените зони BG0000166

„Врачански Балкан“. В проекта е предвидено изграждането на малък ваканционен комплекс, разположен в имот № 005100, местност „Църквище“, землището на село Згориград, община Враца, област Враца.

5.1.1.1. Описание и анализ въздействията върху типовете природни местообитания

Защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“ все още няма заповед с посочен в нея предмет на опазване.

Включените в стандартния формуляр на защитената зона типове природни местообитания са 24 и обхващат следните основни групи: гори – 14 типа, сладководни местообитания – 4 типа, естествени и полуестествени тревни формации и храсталаци - 3 типа и скални местообитания и пещери 3 типа.

С прилагането на ИП се засяга само един тип местообитание, включено като предмет за опазване в стандартния формуляр на защитената зона.

3140 Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от Chara

Описание:

Съобществата на харови водорасли (род *Chara*) в олиго - мезотрофни варовити течащи (извори, потоци, реки) и стоящи (язовири, езера, баластриери, изкопи, разливи), вкл. в бракични и солени води, преобладават във варовити карстови райони (при слабо до силно алкална реакция на водата, $pH > 7$) и в топли алкални минерални извори (т. нар. “топлици”). Развиват се по тинесто-песъкливо дъно, на дълбочина 0-2 m (рядко до 5 m), могат да формират гъсти туфи, заемат неголеми площи и по-рядко изцяло покриващи дъната на водни басейни със стояща вода. Понякога частично или изцяло изчезват в резултат на пресъхване, но са с добри възобновителни способности при възстановяване на водните басейни и влажните зони дори след дълъг период от време. Наблюдават се в различни видове водни басейни в зависимост от абиотичните фактори: степен на еутрофикация (от олиготрофни до мезотрофни), pH (неутрални с pH 6-7, слабо до умерено алкални с pH от 7.5 до 8.5 и силно алкални с $pH > 8.5$), соленост (сладководни, бракични до солени), температура и др. Срещат се във варовити райони в цялата страна.

Състояние в границите на ЗЗ:

При проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I”, местообитание 3140 *Твърди олиготрофни до мезотрофни води с бентосни формации от Chara* не е установено в Защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“. В стандартния формуляр то е включено с площ от 0.04 ха със следните оценки: представителност – С (значителна), по относителна площ – С ($12 \geq p > 0 \%$), по степен на опазване – С (средна или намалена) и цялостна оценка – С (значима стойност).

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 3140 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition

Описание:

Еутрофни до хипертрофни водни тела с тинести дъна, понякога с анаеробни седименти. Често бреговете им са обрасли с *Phragmites australis*, *Typha* spp. и др. Характерни са разликите в залетите площи и обеми през различните сезони. Надморската височина на тези басейни е от 0 до около 200м.н. в. По произход биват лагунен или лиманен тип за крайморските или тектонски произход за тези във вътрешността на страната. Характерни са с малки дълбочини от 0,5 до 9-10м. Прозрачността на водата е ниска - от няколко сантиметра до около 1м. Обикновено крайморските са отделени от морето с по-високи или ниски пясъчни коси, през които периодично се прехвърлят морски вълни, главно през есенния и зимен период на годината, когато се наблюдава и промяна в солеността. При втичане на дъждовни води и/или потоци, малки реки през пролетта също се наблюдава повишаване на водните нива.

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 0.69 ха (0.0017 % от площта ѝ). Намалената площ на местообитанието спрямо тази от стандартния формуляр се дължи на прецизиране на площта му. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 359.81 ха (1 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – А (отлична), по относителна площ – В ($15 \geq p > 2$ %), по степен на опазване – В (добро опазване) и цялостна оценка – А (отлична стойност).

Обща оценка на местообитание 3150 *Естествени еутрофни езера с растителност от типа Magnopotamion или Hydrocharition* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Неблагоприятно - незадоволително състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 3150 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

3260 Равнинни или планински реки с растителност от Ranunculion fluitantis и Callitriche-Batrachion

Описание:

Речни участъци с бавна скорост на водата и характерни таксони:

Хидрофити - *Potamogeton fluitans*, *P. crispus*, *P. perfoliatus*, *Zannichellia palustris*, *Ranunculus trichophyllus*, *R. aquatilis*, *Myriophyllum spicatum*, *Ceratophyllum demersum*,

Хигрофити - *Callitriche* spp, *Spirodela polyrrhiza*, *Elodea canadensis*, *Berula erecta*, *Mentha aquatica*, *Sagittaria sagittifolia*, *Sparganium erectum*, *Butomus umbellatus*, *Typha latifolia*.

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 172.67 ха (0.5 % от площта ѝ) и представлява 1.55 % от националната оценка. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 359.81 ха (1 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – С (значима), по относителна площ – В (15 $\geq$ $p >$ 2 %), по степен на опазване – В (добро опазване) и цялостна оценка – В (добра стойност).

Обща оценка на местообитание 3260 *Равнинни или планински реки с растителност от Ranunculion fluitantis и Callitriche-Batrachion* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан”: Неблагоприятно - незадоволително състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 3260 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества

Описание:

Типът местообитание обединява съобществата на дребни или пълзящи храсти в планините доминирани от ерикоидни видове, сребърник, дребни хвойни, балкански зановец, жълтуги. Според Палеарктичната класификация на местообитанията са обособени 9 подтипа.

Състояние в границите на ЗЗ:

При проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I”

местообитанието не е установено в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 0.71962 ха (0.002 % от площта на зоната) и представлява 0.0017 % от националната оценка.

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – D (незначително наличие).

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 4060 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi

Описание:

Приоритетно за опазване местообитание!

Отворени, ксерофилни пионерни съобщества върху повърхностни варовикови или богати на варовик почви, с преобладаване на пролетни едногодишни (терофити) и сукулентни (най-често *Sedum album*, *S. acre*, *S. hispanicum*) растения от *Alysso alyssoidis* *Sedion albi*. Формират неголеми петна в карстовите райони в ниските (до 700-1000 м. н. в.) континентални региони на страната. Особено са характерни за ръбовете на скални венци и стени, където почвената покривка е най-тънка и почти липсваща. Среща се практически в цялата страна, но предимно в ниските карстови райони - Предбалкана, суходолията на Лудогорието, каньоните в Дунавската равнина, ниските планини в Западна България (Софийско) и др. Има характерна динамика на развитието. През есенно-зимния период овлажнението е сравнително високо и се развиват типичните аспекти на петрофитни мъхове и лишей, през пролетта се развиват терофити, а през лятото сукуленти и многогодишни видове.

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 32.82 ха (0.09 % от площта ѝ) и представлява 1.48 % от националната оценка. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 26.34 ха (0.07 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – А (отлична), по относителна площ – С ($2 \geq p > 0$ %), по степен на опазване – А (отлично опазване) и цялостна оценка – А (отлична стойност).

Обща оценка на местообитание 6110* *Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Благоприятно състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 6110 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco-Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи)

Описание:

Местообитанието е разпространено в цяла България, до около 1000 м н.в. Тревните съобщества са ксеротермни и ксеромезотермни от разряда *Festucetalia valesiaca*. Имат вторичен произход и се формират на мястото на изсечени в миналото широколистни листопадни гори. Образуват пасищни територии по хълмистите терени. Видовият състав е богат и разнообразен, но като цяло в тях доминират житните растения. Съобществата най-често са плътно зачимени и хоризонталната им структура е относително хомогенна. Най-често доминантни видове са *Dichanthium ischaemum*, *Chrysopogon gryllus*, *Stipa* spp., *Festuca valesiaca*, *Poa angustifolia* и др. На някои места, предимно в района на Предбалкана, тези съобщества се характеризират с по-мезофилен

характер. В редица случаи образуват комплекси с местообитания на степни тревни и храстови видове. Най-често са под пасищен режим на ползване. В ограничени случаи се ползват като сенокосни ливади. В условия на редуциран, или преустановен пасищен режим, обрастват с храстова растителност. Намират се в относително стабилна сукцесионна фаза. В условия на пасищно или сенокосно ползване, те остават стабилни и запазват характеристиките си в продължителен период от време. Преустановената паша води до сукцесионна подмяна с храстови съобщества. Почвите върху, които се развиват са средно мощни и мощни, предимно върху варовик, но съобществата могат да заемат също пясъчници и силикатни субстрати.

Състояние в границите на 33:

Природно местообитание 6210 е второто по площ от тези, предмет на опазване на 33 BG0000166 “ Врачански Балкан”. От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че е с обща площ в зоната 2280.55 ха (6.34 % от площта ѝ), разпределено съответно в Алпийския биогеографски регион с 1520.66 ха и Континенталния биогеографски регион със 759.89 ха. На база данните от проекта, площта на местообитанието представлява 1.9 % от националната площ. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 3598.125 ха (10 % от площта на зоната) и съответно 2.2 % от националната площ по СДФ), разпределено само в Алпийския биогеографски регион.

Основните заплахи са: преустановяване на пашата – значителна степен, пожари – умерена степен и рудерализация – умерена степен.

Засегнатото от ИП местообитание 6210, се намира в Алпийския биогеографски регион със съответна площ, касаеща този регион в зоната - 1520.66 ха (1.3 % от площта на местообитанието в страната, 4.23 % от площта на зоната и 9 % от площта му в Алпийския биогеографски регион в страната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – С (значителна), по относителна площ – В ($15 \geq p > 2$ %), по степен на опазване – А (отлична) и цялостна оценка – А (отлична стойност).

Обща оценка на природозащитното състояние (ПС) на местообитание 6210 *Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Неблагоприятно лошо състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, местообитание 6210 се среща на територията на въздействие на ИП с площ – 0.73 ха (0.03 % от площта му в зоната). Състоянието на местообитанието е добро, като част от него се намира между съществуващи бунгала.

Въздействие от ИП:

Унищожаване на местообитанието:

От строителство, озеленяване и антропогенно присъствие ще бъде засегната площ от **0.73 ха** с местообитание 6210 *Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)* (**0.03 %** от площта му в зоната). Очаква се по-голяма част от местообитанието там да бъде пряко унищожено, а останалата трансформира от човешкото присъствие. Въздействието ще е пряко, дълготрайно и необратимо.

Оценка на въздействието: Незначително (1), поради малката засегната площ (0.03 % от площта на местообитанието в зоната).

Фрагментация на местообитанието:

Местообитание 6210 *Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)* е силно фрагментирано в 33 BG0000166 “ Врачански Балкан”.

Територията, касаеща ИП, се намира между няколко полигона на местообитанието, като засяга само външната част на единия от тях, поради което не би трябвало да се осъществи фрагментиране.

Оценка на въздействието: Без въздействие (0), поради малката засегната площ (0.03 % от площта на местообитанието в зоната) и незасягане целостта на хабитата.

Трансформация на местообитанието:

В засегнатия район е вероятно да се запазят участъци с местообитание 6210, като има възможност те да бъдат повлияни от околната антропогенна дейност, чрез утъпкване, замърсяване, евентуално рудерализация. Евентуалното въздействие ще е пряко, дълготрайно и обратимо.

Оценка на въздействието: Незначително (1), поради малката засегната площ (0.03 % от площта на местообитанието в зоната).

Нахлуване на неместни и/или инвазивни видове:

Предвидено е озеленяване на част от терена с характерни местни видове.

Оценка на въздействието: Без въздействие (0), при стриктно спазване на законовите норми.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Незначително въздействие (1), поради твърде малката засегната площ на местообитание 6210 *Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia)* (*важни местообитания на орхидеи) от **0.73 ха**, или **0.03%** от площта му в зоната, поради което не се очаква промяна в неговите структура и функции в границите ѝ.

*Част от местообитание 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи), намиращо се на територията на ИП*

6240* Субпанонски степни тревни съобщества

Описание:

Приоритетно за опазване местообитание!

Местообитанието представлява отворени (с разкритие на варовикови каменни блокове) тревни съобщества, доминирани от многогодишни видове – предимно богати на етерични масла полухрасти, полухрасти (хамефити) от семейство Бобови и туфести житни треви по склоновете на ниски планини, речни долини, суходолия, ридове и карстови плата. Характерно е богатството на различни едногодишни видове. Терените имат плитка, скелетна, на места липсваща почвена покривка. Местообитанието е разпространено в континенталните и преходно-континентални региони на север от Стара планина. Най-широко е разпространението в откритите карстови възвишения на Предбалкана, Дунавската равнина и Лудогорието.

Състояние в границите на ЗЗ:

Към настоящия момент, местообитанието не е включено в стандартния формуляр на зоната. То е новоустановено за нея, в резултат на проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I”, като площта му е оценена на 18.24 ха (0.05 % от площта на зоната) и представлява 0.1 % от националната оценка.

Обща оценка на ПС на местообитание 6240* *Субпанонски степни тревни съобщества* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан”: Неблагоприятно - незадоволително състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 6240* не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

6510 Низинни сенокосни ливади

Описание:

Мезофилни сенокосни ливади върху богати почви, най-често от алувиален тип. Доминират се от житни видове с висока фуражна стойност като *Festuca pratensis*, *Poa pratensis*, *Anthoxanthum odoratum*, *Alopecurus pratensis*, *Cynosurus cristatus* и др. Местообитанието се среща на територията

на цялата страна до 700-1200 м н.в. По-обширни площи се срещат в котловините на Западна България и в Тракийската низина.

Състояние в границите на ЗЗ:

Към настоящия момент, местообитанието не е включено в стандартния формуляр на зоната. То е новоустановено за нея, в резултат на проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I”, като площта му е оценена на 19.32 ха (0.05 % от площта на зоната) и представлява 0.1 % от националната оценка.

Обща оценка на ПС на местообитание 6510 *Низинни сенокосни ливади* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Благоприятно състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 6510 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

6520 Планински сенокосни ливади

Описание:

Местообитанието е разпространено във всички по-високи планини при надморска височина от (800) 1200 до 1800 (1900) м. Планинските сенокосни ливади са вторични, продължително-производни растителни съобщества, възникнали на мястото на унищожени мезофилни дъбови, букови или иглолистни гори в планините. Почвите са кафяви горски (Eutric и Dystric Cambisols) и тъмноцветни планинско-горски (Mollic Cambisols), свежи или влажни. Основните скали в повечето случаи са силикатни, по-рядко пясъчници, шисти, магмени скали и др. Изложението е предимно северно, със северна компонента или източно, както и западно, но рядко южно. Планинските сенокосни ливади са поддържани и запазени от възстановяване на гората чрез системно косене. Когато то се преустанови се наблюдават процеси на възстановяване на горската растителност.

Състояние в границите на ЗЗ:

Към настоящия момент, местообитанието не е включено в стандартния формуляр на зоната. То е новоустановено за нея, в резултат на проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I”, като площта му е оценена на 1090.29 ха (3.0 % от площта на зоната) и представлява 4.87 % от националната оценка.

Обща оценка на ПС на местообитание 6520 *Планински сенокосни ливади* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан”: Неблагоприятно - незадоволително състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 6520 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

7220* Извори с твърда вода с туфести формации (Cratoneurion)

Описание:

Приоритетно за опазване местообитание!

Образуват се в райони с карстообразуващи скали – варовик или мрамор, с активно отлагане на бигор. Бигорните образувания се натрупват в извори с вода, имаща високо съдържание на калциев карбонат, а също и на места, където водата се просмуква или се стича по скални стени. Образуват се и на речни разливи или прагове. В тези случаи растителността е потопена или полупотопена. Заемат сравнително малки площи и са с точкова или линейна форма.

Доминанти сред висшите растения са листнати мъхове от родовете *Cratoneuron* и *Palustriella*, които са привързани към варовикови субстрати. Растителността се отнася към съюза *Cratoneurion commutati*. В резултат на постоянното обливане с твърда вода, мъховете чимове и “завеси”, спускащи се по скалистите склонове или отвеси и по ерозираните брегове, се пропиват с варовик, оформяйки твърди туфи и шуплести варовити конуси. Хабитатът

образува и комплекси с тревни съобщества на варовити терени (разред Festuco-Brometalia).

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 8.11 ха (0.02 % от площта ѝ) и представлява 10.17 % от националната оценка. Значителното увеличаване на площта на местообитанието е резултат от по-точното картиране. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 1.44 ха (0.004 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – В (добра), по относителна площ – В ($15 \geq p > 2$ %), по степен на опазване – В (добро опазване) и цялостна оценка – В (добра стойност).

Обща оценка на местообитание 7220* *Извори с твърда вода с туфести формации (Cratoneurion)* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Неблагоприятно - незадоволително състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 7220 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

8120 Сипеи върху варовити терени и калциеви шисти във високите планини

Описание:

На сипеите върху варовити терени и калциеви шисти в планините се развиват голям брой видове, много от които имат силно ограничено разпространение и често са ендемични за Балканския п-ов, за България или са локални. Средата освен че е динамична, неустойчива, се променя на кратки разстояния. Доминира северното изложение, но има и по-топли участъци, многобройните снежни преспи са също един от важните фактори. Почвена

покривка в пълния смисъл по-често няма. Върху този субстрат се формират многобройни фитоценози с различен флористичен състав, включващи редки видове. Повече информация за тази растителност има от Северен Пирин. В останалите планини е слабо проучена.

Състояние в границите на ЗЗ:

Местообитанието е новоустановено за защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“ по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I”. Регистрираната му площ в зоната е 38.77 ха (0.11 % от площта ѝ) и представлява 6.28 % от националната оценка. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието не е включено.

Обща оценка на местообитание 8120 *Сипеи върху варовити терени и калциеви шисти във високите планини* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Благоприятно състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 8120 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове

Описание:

Местообитанието представлява отвесни (над 70°) варовикови скални склонове и отвесни варовикови стени. Характеризира се с бедна растителност (от мъхове, лишей до многогодишни треви и единични храсти и дори дървета). Особеностите на растителността зависят от наличието на скални цепнатини, от географското положение на скалния масив и от надморската височина на която се намира. Характерно е че често тези скали са формобразователни огнища на варовик.

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 1606.20 ха (0.10 % от площта ѝ) и представлява 16.9 % от националната оценка. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 1946.6 ха (5.4 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – А (отлична), по относителна площ – В ($15 \geq p > 2$ %), по степен на опазване – А (отлично опазване) и цялостна оценка – А (отлична стойност).

Обща оценка на местообитание 8210 *Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Неблагоприятно - незадоволително състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 8210 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите Sedo-Scleranthion или Sedo albi-Veronicion dillenii

Описание:

Местообитанието заема много малки площи на открити силикатни субстрати на по-малка надморска височина. Това основно са голи скални повърхнини. Характерно е, че участват терофити и ниски сукулетни в съчетание с богатство на мъхове и лишей. Развитието му е предимно през зимата и пролетта, когато на скалите влагата е още достатъчна. През лятото мъховете и лишейте изпадат в анабиоза. Съставено е от ионерни съобщества от съюзите Sedo-Scleranthion или Sedo albi-Veronicion dillenii, колонизиращи повърхността на сухи силикатни, голи, вътрешни (извън крайбрежието) скали в равнинните, хълмистите и планинските райони (до 1000 m н.в.). Съобществата са отворени и се доминират от лишей, мъхове и представители

на сем. Crassulaceae. Най-често преобладават следните родове и видове: Rhizocarpon spp., Umbilicaria spp. Ramalina spp., Cornicularia normoerica, Rhizoplaca.spp.; Polytrichum piliferum, Ceratodon purpureus, Grimmia spp., Riccia ciliifera; Sedum annuum, Sedum acre, Veronica verna, Veronica dillenii, Gagea bohemica, Gagea saxatilis, Sedum album, Sedum sexangulare, Scleranthus perennis, Rumex acetosella

Състояние в границите на ЗЗ:

При проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” местообитанието не е установено. В стандартния формуляр на защитената зона то е включено с площ от 27.42 ха (0.08 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – С (значима), по относителна площ – С ($2 \geq p > 0$ %), по степен на опазване – В (добро опазване) и цялостна оценка – С (значима стойност).

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 8230 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

8310 Неблагоустроени пещери

Описание:

Микроклиматичните условия в пещерите се характеризират с относително постоянство, като температурата на въздуха е близка до средногодишната в съответния район. Важна характеристика на пещерните местообитания е липсата на слънчева светлина и съответно на фотосинтезиращи организми. Това са почти изцяло зависими системи от надземната среда, като основен доставчик на органична материя (разтворени органични вещества, детрит, мъртви организми и др.) тук е проникващата под земята вода. Навлизащите под земята организми и тези, които през част от

жизнения си цикъл използват пещерите като убежище, също могат да доставят хранителни вещества, главно чрез своите екскременти.

Състояние в границите на ЗЗ:

Съобразно проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” и данните от ГКП, природно местообитание 8310 е представено в зоната с общо около 600 пещери. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено също със 600 броя пещери.

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – А (отлична), по относителна площ – В ($15 \geq p > 2 \%$), по степен на опазване – А (отлично опазване) и цялостна оценка – А (отлична стойност).

Обща оценка на местообитание 8310 *Неблагоустроени пещери* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Неблагоприятно незадоволително състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 8310 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

9110 Букови гори от тина *Luzulo-Fagetum*

Описание:

Местообитанието включва ацидофилни широколистни и смесени широколистно-иглолистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica*). Развиват се на сравнително бедни (понякога ерозирали), кисели кафяви светли горски почви (*Dystric Cambisols*) и ранкери (*Umbric Leptosols*), формирани главно върху диорит, гранит, риолит, пясъчници, кристалинни шисти и др. Заемат най-често стръмни склонове с различни изложения - както сенчести, така и слънчеви. Имат голям вертикален диапазон - от 700 до 1700 m нв. В долната част на този диапазон (700-1100 m нв.) горите са

монодоминантни букови и смесени широколистни със сравнително голямо участие на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и зимен дъб (*Quercus dalechampii*), а на места и на бяла бреза (*Betula pendula*). На по-големи надморски височини (1300-1700 m надм. вис.) обикновеният бук формира както чисти, така и смесени гори с обикновена ела (*Abies alba*) и обикновен смърч (*Picea abies*). Единично участие имат офиката (*Sorbus aucuparia*), трепетликата (*Populus tremula*), бялата бреза и белият бор (*Pinus sylvestris*).

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 109.01 ха (0.3 % от площта ѝ) и представлява 0.1 % от националната оценка. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 171.63 ха (0.48 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – А (отлична), по относителна площ – В (15 $\geq$ $p > 2$ %), по степен на опазване – В (добро опазване) и цялостна оценка – А (отлична стойност).

Обща оценка на местообитание 9110 *Букови гори от типа Luzulo-Fagetum* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Благоприятно състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 9110 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

9130 Букови гори от типа Asperulo-Fagetum

Описание:

Мезофилните букови гори от типа *Asperulo-Fagetum* са най-разпространените в България букови гори. Заемат предимно северни склонове, долове и клисури. Почвите са неутрални, слабо кисели или слабо

алкални, богати на хранителни вещества, влажни кафяви горски (Eutric, Dystric и Mollic Cambisols). Мезофилните букови гори се характеризират с участието на редица бореални и средноевропейски видове, което ги прави сходни със средноевропейските букови гори. Преобладаващ дървесен вид е обикновеният бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*), който понякога в по-ниските части формира смесени широколистни гори с участие на *Acer heldreichii*, *A. pseudoplatanus*, *Betula pendula*, *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Populus tremula*, *Sorbus aucuparia*, *Ulmus glabra*, а в по-високите части на планините образува смесени широколистно-иглолистни гори с *Abies alba*, *Picea abies* и *Pinus sylvestris*. Храстов етаж обикновено не се формира, но сравнително постоянно участие имат *Daphne mezereum*, *Lonicera xylosteum*, *Rubus idaeus*, *Salix caprea*, *Sambucus racemosa*. Мезофилните букови гори се отличават с богат и разнообразен по флористичен състав и обилие тревен етаж в сравнение с останалите букови гори в България.

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 519.14 ха (1.44 % от площта ѝ) и представлява 0.22 % от националната оценка. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 677.53 ха (1.88 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – А (отлична), по относителна площ – С ($2 \geq p > 0$ %), по степен на опазване – А (отлично опазване) и цялостна оценка – А (отлична стойност).

Обща оценка на местообитание 9130 *Букови гори от типа Asperulo-Fagetum* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан”: Неблагоприятно незадоволително състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 9130 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*)

Описание:

Ксеротермофилни гори, развиващи се върху варовити, често плитки почви от типовете лесивирани файоземи (Luvic Phaeozems) и рендзини (Rendzic Leptosols). Основен дървесен вид е обикновеният бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*). В състава на дървесния етаж участват още *Tilia tomentosa*, *T. cordata*, *Carpinus betulus* и *C. orientalis*. Към това местообитание се отнасят и буковите гори с участие на *Pinus nigra*, които имат реликтен характер и са сукцесионен стадий при смяната на черноборовите от букови гори. Храстовият етаж е изграден от *Acer campestre*, *Cornus mas*, *Fraxinus ornus* и *Ligustrum vulgare*. В тревния етаж участват видове, характерни за термофилните дъбови гори от клас *Quercetalia pubescenti-petraeae* и съюз *Quercion frainetto* (*Brachypodium pinnatum*, *Lathyrus niger*, *Mycelis muralis*, *Physospermum cornubiense*). Характерен белег е и участието на видове от сем. *Orchidaceae* (*Cephalanthera* spp., *Dactylorhiza cordigera*, *Epipactis* spp., *Neottia nidus-avis*, *Orchis pallens*). В синтаксономично отношение калцифилните гори от обикновен бук се отнасят към клас *Quercetalia*, разред *Fagetalia sylvaticae* и съюз *Cephalanthero-Fagion*.

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 1519.71 ха (4.23 % от площта ѝ) и представлява 1.68 % от националната оценка. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 5118.7 ха (13.8 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – А (отлична), по относителна площ – В ($15 \geq p > 2$ %), по степен на опазване – А (отлично опазване) и цялостна оценка – А (отлична стойност).

Обща оценка на местообитание 9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*) в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Неблагоприятно лошо състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 9150 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

9170 Дъбово-габърски гори от типа Galio-Carpinetum

Описание:

Към местообитанието се отнасят смесени или монодоминантни гори на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и обикновен горун (*Quercus dalechampii*). В част от тях съществено участие има и обикновения бук (*Fagus sylvatica*). Формирани са на границата между нископланинския район на смесените широколистни гори и нископланинския пояс на горуните буковите и иглолистните гори при надморска височина над 500-600 m. Срещат се в почти всички планини в България - Стара планина, Предбалкана, Витоша, Люлин, Лозенска планина, Средна гора, Североизточна Рила, северните склонове на Западните и Централните Родопи, Западните гранични планини и др., където заемат предимно сенчести изложения. Почвите са неутрални до слабо кисели, рядко карбонатни, богати влажни до свежи канелени горски (Chromic Cambisols), сиви горски (Luvisols) и кафяви горски (Cambisols). В етаж на дърветата участие имат и *Acer campestre*, *A. hyrcanum*, *A. platanooides*, *Cerasus avium* (= *Prunus avium*), *Fraxinus excelsior*, *Sorbus torminalis*, *Tilia cordata*, *T. platyphyllos* и рядко *Quercus cerris* и *Q. frainetto*. В храстовия етаж най-често се срещат *Cornus mas*, *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Ligustrum vulgare*. В тревния етаж преобладават *Aegopodium podagraria*, *Convallaria majalis*, *Dentaria bulbifera*, *Festuca heterophylla*, *Galium odoratum*, *Melica uniflora* и *Mercurialis perennis*.

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 493.36 ха (1.37 % от площта ѝ) и представлява 0.17 % от националната оценка. В стандартния

формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 1170.11 ха (3.25 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – В (добра), по относителна площ – С ($2 \geq p > 0$ %), по степен на опазване – В (добро опазване) и цялостна оценка – В (добра стойност).

Обща оценка на местообитание 9170 *Дъбово-габърски гори от типа Galio-Carpinetum* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Неблагоприятно лошо състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 9170 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

9180* Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове

Описание:

Приоритетно за опазване местообитание!

Местообитанието е представено от сенчести и влажни смесени първични или вторични широколистни гори с многовидов дървесен етаж и задължително участие на *Acer* spp., *Tilia* spp., и *Fraxinus* spp., с различно съотношение на видовете. Най-често заемат повече или по-малко стръмни и отвесни скални склонове, сипеи или неравни колувиални наноси, по-често на варовик. Тревният етаж е представен от видове, характерни за буковите гори. Тези гори са се запазили на местата където доминирането на бука е било невъзможно. Синтаксономично попадат в съюза *Tilio-Acerion* и включва два подсъюза - *Lunario-Acerenion* и *Tilio-Acerenion*. Център на разпространение на това местообитание е континентална Европа, но то е широко разпространено от Скандинавия до Пиренеите и в Италия. България се намира в югозападната част на ареала му. В типичния случай в Европа съобществата от този тип се срещат на силикатни скали, а в България по-често на варовик. Малки промени в условията на субстратите или във влажността водят до преход към букови гори (при увеличаване на влажността

и Cephalantero-Fagion, Luzulo-Fagion или Asperulo-Fagetum) или към термофилни дъбови гори при ксерофитни условия. Флористичните различия се дължат на разликите в наклона, изложението и вида на субстрата. С най-висока срещаемост са следните видове: *Allium ursinum*, *Dryopteris* spp., *Galium aparine*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Mercurialis perennis*, *Phyllitis scolopendrium*, *Polystichum setiferum*, *Urtica dioica* и др.

Състояние в границите на 33:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 622.93 ха (1.73 % от площта ѝ) и представлява 2.74 % от националната оценка. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 693 ха (1.93 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – А (отлична), по относителна площ – С ($2 \geq p > 0$ %), по степен на опазване – А (отлично опазване) и цялостна оценка – А (отлична стойност).

Обща оценка на местообитание 9180* *Смесени гори от съюза Tilio-Acerion върху сипеи и стръмни склонове* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Неблагоприятно незадоволително състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 9180 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

91BA Мизийски гори от обикновена ела

Описание:

Горите от обикновена ела (*Abies alba* subsp. *alba*) имат ограничено разпространение в планините на България. Вертикалната им амплитуда е повече от 1500 m (450-2000 мнв.), като оптимумът им на развитие е между 1000 и 1700 мнв. Заемат най-често долните части на склонове със северно

изложение в падини и дълбоки долове, където овлажнението на почвите и въздуха е относително високо. Скалната основа е по-често силикатна, рядко алкална. Еловите гори се развиват най-често върху дълбоки, влажни, богати и много богати, кисели и слабо кисели, добре дренирани и аерирани кафяви горски почви (Cambisols) и тъмноцветни планинско-горски почви (Mollic Cambisols). Извън тези оптимални характеристики на местообитанията, елата расте при различни топографски, климатични, хидроложки, петрографски и почвени условия, които намират израз в голямото разнообразие във флорния състав на отделните фитоценози. По произход горите с доминиране на обикновена ела, с малки изключения, се отнасят към коренната растителност. През последния ледников период те са се съхранили в отделни рефугиуми, откъдето след оттегляне на ледниците са се разпространили в планините на Балканския полуостров. Монодоминантните гори на обикновената ела все повече се превръщат в изчезващи реликтни фитоценози.

Състояние в границите на 33:

При проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” местообитанието не е установено. В стандартния формуляр на защитената зона то е включено с площ от 1.62 ха (0.005 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – D (незначително наличие).

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 91ВА не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

91СА Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори

Описание:

Горите от бял бор са широко разпространени в България. През отделни периоди в миналото са били с различен ареал и обхват, като най-голямо разпространение в планините на България са имали в началото на холоцена (пребореал). Съвременният иглолистен пояс с участие на такъв тип гори се е

образувал през атлантическия период. Развитие и разпространение на бялборовите съобщества е резултат на въздействието на следните фактори: естествени сукцесионни процеси, свързани с общата ксерофитизация и формиране на съвременната растителност; антропогенно влияние, изразяващо се в опожарявания, неправилни сечи, паша, туризъм; еколого-физиологични особености на белия бор и на конкурентните му дървесни видове. Коренни съобщества (или фрагменти от такива) се срещат предимно по южните склонове на Родопите, Рила, Пирин, Осогово и по-ограничено в Плана, Витоша, Лозенска планина, Славянка, Стара планина и Огражден.

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 0.21 ха (0.00058 % от площта ѝ) и представлява незначителен % от националната оценка. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 0.22 ха (заема незначителен % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – D (незначително наличие).

Обща оценка на местообитание 91CA Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Неблагоприятно лошо състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 91CA не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

91E0* Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)

Описание:

Приоритетно за опазване местообитание!

Смесени крайречни галерийни съобщества с основен едификатор черна елша (*Alnus glutinosa*). На места едификатори и съедификатори са бялата елша (*Alnus incana*), източният чинар (*Platanus orientalis*) и обикновеният ясен (*Fraxinus excelsior*). Участват още различни видове върби, най-често трошлива върба (*Salix fragilis*) и бяла върба (*S. alba*). Този тип галерийни гори се срещат по-често в ниския планински пояс и рядко в средния планински пояс. Развиват се върху влажни до мокри, спорадично заливани, отцедливи и проветриви почви (*Fluvisols*). В тревната покривка най-често се срещат *Aegopodium podagraria*, *Carex remota*, *C. sylvatica*, *Circaea lutetiana*, *Cirsium appendiculatum*, *Equisetum* spp., *Filipendula ulmaria*, *Galium aparine*, *Impatiens noli-tangere*, *Lycopus europaeus*, *Lythrum salicaria*, *Myosotis scorpioides*, *Ranunculus repens*, *Rumex sanguineus*, *Scirpus sylvaticus*, *Stellaria media*, *S. nemorum*, *Urtica dioica* и др.

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” липсва информация за местообитанието в зоната. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 1.2 ха (0.003 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – В (добра), по относителна площ – С ($2 \geq p > 0$ %), по степен на опазване – В (добро опазване) и цялостна оценка – В (добра стойност).

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 91E0 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

91G0* Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*

Описание:

Приоритетно за опазване местообитание!

Мезофилни и ксеромезофилни гори с доминиране на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и/или обикновен горун (*Quercus dalechampii*). Имат характер на интразонална растителност в пояса на ксеротермните дъбови гори в районите с по-силно изразен континентален климат, главно в Северна България. Срещат се на сенчести, влажни места в падини, разлати долове и в долната част на склонове. Често формират ивици с широчина 30-50 m около реките, суходолията и каньоните. Характеризират се с висока степен на фрагментация и развитие на малка надморска височина (150-600 m надм. вис.). Почвите са сиви горски (Luvisols), делувиялни (Colluviosols) и по-рядко канелени горски (Chromic Cambisols) и рендзини (Rendzic Leptosols), свежи до влажни, по-често дълбоки и сравнително богати. В състава на равнинните мезофилни дъбови и габъррови гори участват както типични мезофилни видове от съюза Carpinion, така и по-ксерофитни южноевропейски, субсредиземноморски и понто-панонски елементи от околните дъбови гори от съюза Quercion confertae. Като субедификатори и поединично в етажа на дърветата участват *Acer campestre*, *Carpinus orientalis*, *Fraxinus oxycarpa*, *Quercus cerris*, *Q. frainetto*, *Q. robur*, *Sorbus torminalis*, *Tilia cordata*, *Ulmus minor*.

Състояние в границите на 33:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 1094.31 ха (3,04 % от площта ѝ) и представлява 1.32 % от националната оценка. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 1079.4 ха (3 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – В (добра), по относителна площ – С ($2 \geq p > 0$ %), по степен на опазване – В (добро опазване) и цялостна оценка – В (добра стойност).

Обща оценка на местообитание 91G0* *Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан”: Неблагоприятно лошо състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 91G0 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

91Н0* Панонски гори с *Quercus pubescens*

Описание:

Приоритетно за опазване местообитание!

Местообитанието се свързва с разредените, ксеротермни дъбови гори, доминирани от космат дъб (*Quercus pubescens*) и е разпространено по варовиковите възвишения на местата с континентален климат. Тези гори са част от смесените дъбови гори, като обикновено заемат най-сухите и топли места по склонове предимно с южно или западно изложение. Почвите са добре развити, най-често са различни подтипове лесивирани (Luvisols) до плитки - от подтиповете литосоли (Lithic Leptosols), рендзини (Rendzic Leptosols) и по-рядко ранкери (Umbric Leptosols). Характерно е, че са сухи, сравнително бедни и с различна степен на ерозия. Такива гори се срещат предимно в карстовите райони и често приосновната скала се разкрива като различни по големина скални блокове. Заради континенталните условия, бедните почви и антропогенното влияние, горите са предимно фрагментарни и имат на места храсталачен облик. Видовият състав на съобществата на косматия дъб е твърде динамичен и разнообразен. В тях има много открити терени - поляни, каменливи площи, и те често формират комплекси с ксеротермните пасища и храсталаци, като от тези места в горите на космат дъб проникват много ксеротермни тревни видове, типични за флората на дадения географски регион и височинен пояс. Дървесният етаж, в който косматият дъб доминира или съдоминира, достига височина най-често 4-8 m. Дърветата са разклонени и често кривостъблени. Освен *Quercus pubescens*, в този етаж обикновено се срещат *Acer campestre*, *Fraxinus ornus*, *Quercus cerris*, *Q. frainetto*, *Q. virgiliana*.

Състояние в границите на 33:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 104.15 ха (0.3 % от площта ѝ) и представлява 0.54 % от националната оценка. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 36 ха (0.1 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – С (значима), по относителна площ – С ($2 \geq p > 0$ %), по степен на опазване – С (средно или слабо опазване) и цялостна оценка – С (значима стойност).

Обща оценка на местообитание 91Н0* *Панонски гори с Quercus rubescens* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Неблагоприятно лошо състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 91Н0 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

91М0 Балкано-панонски церово-горунови гори

Описание:

Субконтинентални ксеротермни дъбови гори, доминирани основно от *Quercus cerris* и *Q. frainetto*. В предпланините участва и *Q. petraea* agg., а в Странджа – *Q. polycarpa*. Формират ксеротермния дъбов пояс между 150-600 (800) m в цялата страна. Срещат се на сухи, но сравнително богати сиви горски и канелени почви. Флористичният им състав е разнообразен и зависи от екологичните условия. Разграничават се три подтипа:

Подтип 1. Континентални (мизийски) смесени дъбови гори.

Включва ксеротермни до мезоксеротермни дъбови гори на хълмистите равнини, предпланините и ниските планини на Предбалкана, южните и западните части на Дунавската равнина, южните части на Лудогорието, Западна България (Софийско, Пернишко, Кюстендилско) до около 800 (1000) m надм. вис. Тези гори най-често са смесени, но на повечето места доминира благуният (*Quercus frainetto*) или формира смесени съобщества с цера (*Quercus cerris*), а на местата с по-голяма надморска височина и с горуна (*Quercus dalechampii*).

Подтип 2 Субсредиземноморски (тракийски) смесени дъбови гори.

Включва ксеротермните и мезоксеротермни дъбови гори на хълмистите равнини, предпланините и ниските планини на Южна България - южните склонове на Стара планина и Средна гора, Тракийската низина и

Тунджанската равнина, Източни Родопи, Сакар, Странджа, Струмската долина и долината на р. Места, ниските планини на юг от гр. Благоевград и гр. Кюстендил. Тези съобщества са с разнообразен флористичен състав, най-често са смесени, но на повечето места доминира благуният (*Quercus frainetto*) или формира смесени съобщества с цера (*Quercus cerris*), а на по-голяма надморска височина, и с горуна (*Quercus dalechampii*).

Подтип 3 Евксински гори на Quercus polycarpa.

Към него се отнасят ксеромезофитни дъбови гори с преобладаване на източен горун (*Quercus polycarpa*), разпространени в условия на планинските масиви по западното крайбрежие на Черно море (Странджа и Източна Стара планина). За климатичните условия са характерни по-високи валежи, висока въздушна и почвена влажност и сравнително високи летни температури. Съобществата на източния горун са сравнително разнообразни. Като едификатор, източният горун формира монодоминантни или смесени дървостои, най-често с благун (*Quercus frainetto*), цер (*Quercus cerris*), лъжник (*Quercus hartwissiana*), обикновен габър (*Carpinus betulus*) и келяв габър (*Carpinus orientalis*).

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 978.19 ха (2.72 % от площта ѝ) и представлява 9.69 % от националната оценка. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 1043.5 ха (3 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – В (добра), по относителна площ – С ($2 \geq p > 0$ %), по степен на опазване – В (добро опазване) и цялостна оценка – В (добра стойност).

Обща оценка на местообитание 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Неблагоприятно незадоволително състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 91M0 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

91W0 Мизийски букови гори

Описание:

Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *moesiaca*). Срещат се предимно в предпланините, ниските планини и долните части на високите планини в диапазона от 100 до 1000 (1400) m надм. вис. при условия на умерено-континентален и преходно-континентален климат. Заемат главно сенчести изложения и участъци в доловете с относително по-висока въздушна и почвена влажност. Почвите са кафяви горски (Cambisols) и по-рядко канелени горски (Chromic Cambisols) и рендзини (Rendzic Leptosols). Мизийските букови гори се отличават с термофилен характер, подчертан чрез присъствието на видове от съседно разположените дъбови, липови, габъррови и др. широколистни гори. В горната част от вертикалния си диапазон на разпространение, мизийският бук формира смесени гори с участие най-вече на обикновен габър (*Carpinus betulus*) и обикновен горун (*Quercus dalechampii*).

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 490.28 ха (1.36 % от площта ѝ) и представлява 0.6 % от националната оценка. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 1331.3 ха (3.7 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – А (отлична), по относителна площ – С ($2 \geq p > 0$ %), по степен на опазване – А (отлично опазване) и цялостна оценка – В (добра стойност).

Обща оценка на местообитание 91W0 Мизийски букови гори в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Неблагоприятно незадоволително състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 91W0 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа

Описание:

Местообитанието включва гори с доминиране или съдоминиране на сребролистна липа (*Tilia tomentosa*). В България горите на сребролистна липа са разпространени основно в Дунавската равнина и Североизточна България (Лудогорието), както и по-ограничено в Източния Предбалкан, в диапазона от 50–60 до 800–1000 m. Срещат се в хълмистите и предпланински райони, върху льосова или варовикова подложка. Освен основният вид – *Tilia tomentosa*, в дървесния етаж участват сравнително често *Acer campestre*, *Fraxinus ornus*, *Quercus cerris*, *Q. robur*. На места, във влажните долове предимно в Лудогорието, като съдоминанти се срещат *Carpinus betulus*, *Quercus frainetto*, *Q. petraea* agg. Единично участие имат и *Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *A. tataricum*, *Sambucus nigra*, *Sorbus torminalis*, *Tilia cordata*. В липовите гори няма развит храстов етаж. Единствено *Staphylea pinnata*, като сенкоиздръжлив вид, се среща по-често по склоновете на влажни долове. В някои фитоценози, които се развиват на по-ерозирани, варовити терени, *Tilia tomentosa* формира смесени съобщества с *Carpinus orientalis*. Другите храстови видове, които участват в състава на липовите ценози, са *Berberis vulgaris*, *Cornus mas*, *C. sanguinea*, *Corylus avellana*, *Crataegus monogyna*, *Ligustrum vulgare*, *Viburnum lantana*. Тревен етаж не се развива, освен някои сенкоиздръжливи видове: *Arum maculatum*, *Buglossoides purpureo-caerulea*, *Dactylis glomerata*, *Hedera helix*, *Geum urbanum*, *Melica uniflora*, *Melittis melissophyllum*, *Ruscus aculeatus*, *Ruscus hypoglossum*.

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 18.59 ха (0.052 % от площта ѝ) и представлява 0.072 % от националната оценка. В стандартния

формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 18.7 ха (0.05 % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – С (значима), по относителна площ – С ($2 \geq p > 0$ %), по степен на опазване – С (средо или слабо опазване) и цялостна оценка – С (значима стойност).

Обща оценка на местообитание 91Z0 *Мизийски гори от сребролистна липа* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Неблагоприятно лошо състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 91Z0 не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

9530* Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор

Описание:

Приоритетно за опазване местообитание!

Черният бор (*Pinus nigra*) се среща в Средна и Южна Европа и Югозападна Азия. На Балканския полуостров, включително територията на България, се среща подвидът паласов черен бор (*Pinus nigra* subsp. *pallasiana*). Съобществата на паласовия черен бор в България са отнасяни към средиземноморската растителност. Видът е ксеротермен с голяма вертикална амплитуда на разпространение - около 1400 m (400-500-1800) m надм. вис. Преобладаващата част от черноборовите гори в съвременната растителна покривка се намират между (600) 800 и 1300-1500 m надм. вис., най-често в условията на силно пресечен релеф. Те се срещат в различни пояси - от ксеротермния дъбов пояс, през мезофилните габърво-горунов и буков, до микротермния иглолистен пояс в планините и попадат в различни климатични и фитогеографски териториални подразделения. Най-широко разпространение имат в Родопите, Влахина планина и Пирин, сравнително по-ограничено се срещат в Славянка, Рила, Осогово, ниските планини в Западна България, Стара планина и Предбалкана.

Състояние в границите на ЗЗ:

От проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I” е установено, че местообитанието е с обща площ в зоната 0.44 ха (0.052 % от площта ѝ) и представлява незначителен % от националната оценка. В стандартния формуляр на защитената зона местообитанието е включено с площ от 0.43 ха (незначителен % от площта на зоната).

Според стандартния формуляр, на местообитанието са дадени следните оценки: представителност – D (незначително наличие).

Обща оценка на местообитание 9530* *Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор* в защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“: Неблагоприятно лошо състояние.

Състояние в границите на ИП:

В имота, предмет на ИП, местообитание 9530* не се среща.

Въздействие от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

5.1.1.2. Описание и анализ въздействията върху видовете, предмет на опазване в защитената зона.

За оценка на степента на въздействие на ИП върху видовете, включени като цели за опазване в ЗЗ BG0000166 „Врачански Балкан“ е използвана програма “Quantum GIS (QGIS)” за налагане на площите предвидени за усвояване в .shp формат, върху площите на местообитанията им картирани по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза 1“, в същия формат.

5.1.1.2.1. БОЗАЙНИЦИ (MAMMALIA)

ПРИЛЕПИ (CHIROPTERA)

Сем. Гладконоси прилепи (Vespertilionidae)

Широкоух прилен (Barbastella barbastellus)

Биологични особености:

Рядък вид, срещащ се в горски ландшафти, предимно в планинските и полу-планинските райони. Обитава обрасли с гори райони, главно в планините. Води скрит начин на живот и рядко може да бъде наблюдаван. Ловува в покрайнини на гори, над пътища и алеи в гори и паркове като лети ниско и бавно. Храни се с малки насекоми, които често лови над водни басейни или събира от повърхността на листата.

През лятото женските формират малки колонии в цепнатини на кората на дърветата. Мъжките обикновено живеят поединично, но понякога се присъединяват към колониите на женските.

Зимува главно в подземни убежища. У нас предпочита студени пещери, с температура около 0 градуса. Може да се намери близо до входа на пещерата дори при много студено време. Зимува както поединично, така и в големи колонии, съставени от индивиди от двата пола. Понякога мигрира. Известни са придвижвания до 290 км.

Копулацията е през есента и зимата. Ражда през юни по едно (рядко две) малки. Полова зрелост при женските настъпва на втората година. Максималната продължителност на живота е 23 години.

Отрицателно действащи фактори са селективната сеч на стари и хралупати дървета, която намалява възможностите за намиране на подходящи убежища.

Фрагментация на компактните горски местообитания и прекъсване на връзките между тях.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона в нея е налична местна постоянна популация с численост от 302 до 558 индивида.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 2 находища. Не са открити размножителни колонии.

Като потенциални местообитания за вида в зоната са определени всички площи, за които пригодността в изготвения индуктивен модел е над

0.3. Площта на местообитания с високо качество по индуктивен модел е оценена на 3371.9 ха (9.4 % от площта на защитената зона), а тази на потенциалните местообитания е оценена на 13658 ха (37,9 % от площта на защитената зона).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията на ИП няма установени находища за струпвания на широкоухия прилеп (*Barbastella barbastellus*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), на територията на имота се намират 2,09 ха от местообитанията с високо качество за този вид (0.06 % от тези местообитания в зоната). От тях, териториалния обхват на ИП ще засегне 1.27 ха (0.04 % от тези местообитания в зоната). Потенциалните местообитания на вида, заемат почти цялата площ на имота – 8.0 ха (0.06 % от тези местообитания в зоната), като включват цялата територия, касаеща ИП – 5.0 ха (0.04 % от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

При строителните работи е възможно отстраняването на неголям брой дървета, в местообитанията с високо качество, касаещо площ от **1.27 ха (0.04 % от тези местообитания в зоната)**. Същото се отнася и за потенциалните местообитания на вида, като засегнатата площ ще е **5.0 ха (0.04 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на по-малко от **1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

При строителните работи и експлоатацията на ИП се очаква безпокойство на целия терен, засегнат от ИП – 10 ха, включващ **1.27 ха местообитанията с високо качество за този вид (0.04 % от тези местообитания в зоната)** и **5.0 ха от потенциалните му местообитания (0.04 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от популацията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, засяга само външната част на по-голям по площ полигон, като в нея се намират и няколко съвсем малки такива, поради което не се очаква да се осъществи фрагментиране на местообитанието.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Заложените дейности в ИП не предполагат въздействие върху придвижването на представителите на вида. Ще бъдат изградени ниски постройки, които няма да нарушат функцията на местообитанието, като биокоридор.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

На територията засегната от ИП липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква и в потенциалните ловни местообитания, поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената.

Без въздействие (0)

Очаква се повишаването броя на изкуствените светлинни източници през тъмната част от денонощието, вследствие на човешкото присъствие, да е причина за концентриране на хранителната база на вида в района на ИП. Въздействието ще е **положително**.

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида и популацията му въздействието ще е **незначително (1)**.

Дългокрил прилен (*Miniopterus schreibersii*)

Биологични особености:

Счита се, че това е най-често срещания в света прилеп. Предпочита карстови райони тъй като обитава предимно естествени пещери. Образува много големи колонии, достигащи десетки хиляди екземпляри, струпващи се гъсто по сводовете на пещерите. Често в тези колонии има и други видове прилепи, но дългокрилите преобладават. Размножителните колонии най-често се състоят от 500 до 2000 екземпляра.

Лови жертвите си в полет на височина 10-20м. Храни се с насекоми, (молци и от време на време с мухи). Предпочитани ловни територии са различни открити и полуоткрити естествени и изкуствени местообитания, включително и крайградските зони. Летните му убежища са пещери, рядко тавански помещения в сгради. Зимува в пещери в топли места с температури от около 7-10° С и относителна влажност 80-85%. През лятото се отдалечава на разстояние до 70км от пещерите в които пребивава, като остава във второстепенни временни убежища.

Извършва дълги сезонни миграции на разстояние между летните и зимни убежища до 833км.

Копулацията се извършва през есента, рядко през пролетта, като женските в юни или юли раждат по едно малко. Малките престават да сучат и стават самостоятелни след 7 - 9 седмици. След преустановяването на лактацията женските отново стават готови за размножаване. Максималната продължителност на живота му е 22 години.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона размножаващите се индивиди в нея са от 3500 до 4500, а зимуващите от 3000 до 4000.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 8 находища, като в тези за зимуване са регистрирани 6332 екз., а в летните – 5307 екз.

Като най-благоприятни местообитания за вида в зоната е определена площ от 3775.7 ха (10.5 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 6162 ха (17.1 % от площта на защитената зона).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията на ИП няма установени находища за струпвания на дългокрилия прилеп (*Miniopterus schreibersii*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), на територията на имота се намират 8.06 ха от местообитанията определени, като най-благоприятни за този вид (0.21 % от тези местообитания в зоната). От тях, териториалния обхват на ИП ще засегне 5.13 ха (0.14 % от тези местообитания в зоната). В имота и на територията, касаеща ИП, не са регистрирани потенциални подходящи ловни местообитания на вида.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

При строителните работи е възможно засягане на част от местообитанията определени, като най-благоприятни за вида, касаещо площ от **5.13 ха (0.14 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

При строителните работи и експлоатацията на ИП е възможно безпокойство на част от местообитанията определени, като най-благоприятни за вида, касаещо площ от **5.13 ха (0.14 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от популацията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, засяга само външната част на по-голям по площ полигон, като в нея се намират и няколко съвсем малки такива, поради което не се очаква да се осъществи фрагментиране на местообитанието.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Заложените дейности в ИП не предполагат въздействие върху придвижването на представителите на вида. Ще бъдат изградени ниски постройки, които няма да нарушат функцията на местообитанието, като биокоридор.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

На територията засегната от ИП липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква и в потенциалните ловни местообитания, поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената.

Без въздействие (0)

Очаква се повишаването броя на изкуствените светлинни източници през тъмната част от денонощието, вследствие на човешкото присъствие, да е причина за концентриране на хранителната база на вида в района на ИП. Въздействието ще е **положително**.

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

Дългоух нощник (Myotis bechsteinii)

Биологични особености:

Отделни индивиди се срещат почти из цялата страна. Видът е установен за пръв път в България при устието на р. Камчия. До 1985 г. са известни седем находища, а до края на 2006 г. – 34 находища. Най-висока е плътността на територии с надморска височина между 1000 m и 1400 m (средно 8,2 индивида от 12 находища), в райони с обширни и компактни горски масиви (Централен Балкан, Западни Родопи, Странджа). Рядък е в Дунавската равнина, липсва в откритите части на Тракия.

Видът е типичен обитател на старите широколистни гори. Най-висока е числеността му в мезофилни горски масиви с постоянен водоем, в низинните с преобладаване на различни видове дъб и полски ясен, а в планините – на бук. Единични индивиди живеят в хралупи на дървета с диаметър на стъблото 13–20 cm на 0,7–5 m височина от земята. Колонии са установявани само в по-стари дървета с диаметър 40–55 cm на височина 5–12 m.

Храни се летейки на малка височина в покрайнини на гори, просеки и групи дървета, облитайки отделните дървета и храсти като често събира храна от различни субстрати. В храната преобладават нелетящи наземни или

живеещи по листата на дърветата безгръбначни животни и по-малко дневно летящи насекоми, които прекарват нощта, кацнали по листата на храсти или дървета.

Като летни убежища ползва почти само хралупи на дървета и рядко жилищни постройки и пещери.

Зимните убежища са пещери и галерии с висока влажност и температура между 4 и 11 градуса, по рядко при по-ниска от 1 до 7 градуса. Виси поединично или на малки групи (3-5 екземпляра). По-рядко се завира в цепнатини.

Понякога сменя убежищата си през зимата. В зимните групи често преобладават мъжките (до 75%).

Копулацията се извършва в периода между есента и пролетта. Формирането на размножителни колонии започва през средата на май, като групи от 15-35 мъжки, бременни женски и млади се заселват в хралупи на дървета. Максималната продължителност на живота е 21 години.

Мъжките живеят най-често поединично, а женските – на малки групи (5–10 индивиди) или колонии (10-30 индивиди). Женските са изключително привързани към района на хралупата където са родени. Индивидуалният ловен участък е малък – 0,6–1 ha, често припокриващ се между индивидите от една колония.

Видът е стационарен, като рядко извършва по-големи миграции (максимално до 60 km) (Kerth, Petit, 2005). В България е установена вертикална миграция от 770 m между убежището до мястото на хващането. През юни се ражда по 1 малко, което суче около 3 седмици. Размножителните колонии се разпадат през втората половина на август. От края на август до края на септември бехщайновите нощници (около 90% мъжки индивиди, 10% женски индивиди) се струпват по входовете на пещери или изоставени минни галерии с цел намиране на партньори .

Отрицателно действащи фактори са селективната сеч на стари и хралупати дървета, която намалява възможностите за намиране на подходящи убежища. Фрагментация на компактните горски местообитания и прекъсване на връзките между тях.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона в нея е налична местна постоянна популация с численост от 312 до 625 индивида.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната не са установени находища.

Като потенциални местообитания за вида в зоната са определени всички площи, за които пригодността в изготвения индуктивен модел е над 0.3. Площта на местообитания с високо качество по индуктивен модел е оценена на 3024 ха (8.4 % от площта на защитената зона), а тази на потенциалните местообитания е оценена на 14107 ха (39,2 % от площта на защитената зона).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията на ИП няма установени находища за струпвания на дългоухия нощник (*Myotis bechsteinii*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), на територията на имота се намират 2.09 ха от местообитанията с високо качество за този вид (0.07 % от тези местообитания в зоната). От тях, териториалния обхват на ИП ще засегне 1.3 ха (0.04 % от тези местообитания в зоната). Потенциалните местообитания на вида, заемат почти цялата площ на имота – 8.07 ха (0.06 % от тези местообитания в зоната), като включват цялата територия, касаеща ИП – 4.9 ха (0.04 % от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

При строителните работи е възможно отстраняването на неголям брой дървета, в местообитанията с високо качество, касаещо площ от **1.3 ха (0.04 % от тези местообитания в зоната)**. Същото се отнася и за потенциалните местообитания на вида, като засегнатата площ ще е **4.9 ха (0.04 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

При строителните работи и експлоатацията на ИП се очаква безпокойство на целия терен, засегнат от ИП – 10 ха, включващ **1.3 ха местообитанията с високо качество за този вид (0.04 % от тези**

местообитания в зоната) и 4.9 ха от потенциалните му местообитания (0.04 % от тези местообитания в зоната).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от популацията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, засяга само външната част на по-голям по площ полигон, като в нея се намират и няколко съвсем малки такива, поради което не се очаква да се осъществи фрагментиране на местообитанието.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Заложените дейности в ИП не предполагат въздействие върху придвижването на представителите на вида. Ще бъдат изградени ниски постройки, които няма да нарушат функцията на местообитанието, като биокоридор.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

На територията засегната от ИП липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква и в потенциалните ловни местообитания, поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената.

Без въздействие (0)

Очаква се повишаването броя на изкуствените светлинни източници през тъмната част от денонощието, вследствие на човешкото присъствие, да е причина за концентриране на хранителната база на вида в района на ИП. Въздействието ще е **положително**.

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

Остроух нощник (Myotis blythii)

Биологични особености:

Често срещан в ниските части на страната вид.

Предпочита райони с пресечен релеф – хълмове, скални разкрития и венци, стръмни речни брегове и др., карстови райони обрасли с редки гори и храсталаци. Среща се и в паркове в по-големи населени места. Избягва обширните степни пространства. Пещеролюбив вид, който обитава пещерите през цялата година.

Образува големи летни и зимни колонии. Често колонииите са смесени с други видове прилепи. Храни се с едри насекоми нощни пеперуди, бръмбари, скакалци, които лови в полет или събира от земята. Летните му убежища са пещери, тъмни части на сгради, ниши и подпокривни пространства. Зимува в пещери които подържат температура над 3о до 12-15о С.

Извършва редовни миграции между летните и зимните убежища, които може да са разположени на разстояние 60-70 до 160 км едно от друго.

За размножителни убежища ползва подземни обитания, пещери и галерии. Ражда в края на май - началото на юни. Малките започват да летят 3-4 седмици след раждането. Копулацията започва след приключване на лактацията. Само около 10% от женските участват в размножаването през първата си година.

Установената максимална продължителност на живота е около 30 години.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона в нея е налична размножаваща се популация от 1500 до 2500 индивида и зимуваща популация с численост от 101 до 250 индивида.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 9 находища, като в тези за зимува са регистрирани 133 екз., а в летните – 1855 екз.

Като най-благоприятни местообитания за вида в зоната е определена площ от 4308.6 ха (12 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 32489 ха (90,2 % от площта на защитената зона).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията на ИП няма установени находища за струпвания на остроухия нощник (*Myotis blythii*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), на територията на имота се намират 8 ха от местообитанията определени, като най-благоприятни за този вид (0.19 % от тези местообитания в зоната). От тях, териториалния обхват на ИП ще засегне 5.0 ха (0.12 % от тези местообитания в зоната). В имота площта на потенциално подходящите ловни местообитания на вида, заемат 3.5 ха (0.01 % от тези местообитания в зоната), а в територия, касаеща ИП площта им е 2.4 ха (0.007 % от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

При строителните работи е възможно засягане на територии в определените, като най-благоприятни местообитанията, касаеща площ от **5.0 ха (0.12 % от тези местообитания в зоната)**. Същото се отнася и за потенциално подходящите ловни местообитания на вида, като засегнатата площ ще е **2.4 ха (0.007 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

При строителните работи и експлоатацията на ИП се очаква безпокойство на терена, засегнат от ИП – **5.0 ха (0.12 % от тези местообитания в зоната)**, включващ и потенциално подходящите ловни местообитания на вида, като засегнатата площ ще е **2.4 ха (0.007 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от популацията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, засяга само външната част на по-голям по площ полигон, като в нея се намират и няколко съвсем малки такива, поради което не се очаква да се осъществи фрагментиране на местообитанието.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Заложените дейности в ИП не предполагат въздействие върху придвижването на представителите на вида. Ще бъдат изградени ниски постройки, които няма да нарушат функцията на местообитанието, като биокоридор.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

На територията засегната от ИП липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква и в потенциалните ловни местообитания, поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената.

Без въздействие (0)

Очаква се повишаването броя на изкуствените светлинни източници през тъмната част от денонощието, вследствие на човешкото присъствие, да е причина за концентриране на хранителната база на вида в района на ИП. Въздействието ще е **положително**.

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

Дългопръст нощник (Myotis capaccinii)

Биологични особености:

Среща се в ниските части на цялата страна, най-често в карстови райони с пещери. Ловува нощем над реки и влажни зони, включително и изкуствени водни тела, канали и язовири, улавяйки насекоми

летейки над водната повърхност. Съществуват доказателства, че в състава на храната му влизат и малки рибки.

Видът е изключително пещеролюбив като целогодишно обитава пещери и подземни галерии, където формира големи (до няколко хиляди индивида) колонии, почти винаги заедно с пещерния дългокрил. Летните убежища обикновено са малки, сухи и проветриви пещери. За зимни убежища избира големи водни пещери с висока влажност и температура от 2 до 6 градуса. Извършва сравнително дълги миграции между летните и зимните си убежища, в рамките на 50км, максимум 140км.

Женските встъпват в полова зрялост в първата есен от живота си, а мъжките през втората година. Женските започват да раждат през април и приключват в края на май. Първите летящи малки се появяват в края на юни, а през юли напълно престават да сучат.

Заплахите за вида включват промени в качеството на водата чрез замърсяване и пресушаване на водни басейни влажни зони и язовири. Увреждането или посещенията и безпокойството в пещери (туризъм, пожари и вандализъм), използвани като убежища също може да бъде проблем, защото този вид е силно зависим от пещерите. Видът се събира за медицински цели в Северна Африка.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона в нея е налична постоянна популация от 101 до 205 индивида.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 3 находища, като в тези за зимува са регистрирани 3 екз., а в летните – 56 екз.

Като най-благоприятни местообитания за вида в зоната е определена площ от 2483 ха (6.89 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 5807 ха (16.1 % от площта на защитената зона).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията на ИП няма установени находища на дългопръстия ношник (*Myotis saraccinii*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид. В мястото не попадат най-благоприятни и потенциално подходящите ловни местообитания на вида.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. *Унищожаване или увреждане на местообитанията.*

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

2. *Безпокойство.*

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

3. *Фрагментация на местообитания.*

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

4. *Прекъсване на биокоридори*

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

5. *Смъртност.*

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Обща оценка на въздействието от ИП

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Трицветен нощник (Myotis emarginatus)

Биологични особености:

Наречен е трицветен поради оцветяването в три цвята на космите му – в основата са сиви, по средата жълти, а върховете – наситено червеникавокафяви.

У нас е разпространен в цялата страна в места с надморска височина до 1500 м.

При ловуване предпочита площи, покрити с храстова или дървесна растителност. Понякога ловува над водни площи. Заселва се също в карстови райони, паркове и градини.

Лети сред редки корони на дървета или малко над тях. Има сравнително висока летателна активност и може да ловува повече от два часа без да кацне. Храни се с дребни безгръбначни, които събира от листната повърхност на дървета и храсти. Хранителният му спектър включва паяци, мухи, мрежокрили и насекоми.

Летните му убежища са в пещери, тавани на жилищни постройки и по-рядко – изкуствени галерии. Характерно за летните убежища е високата температура в тях (36-40 градуса). Летните колонии са компактни и плътни. Често обитава летни убежища с подковоноси, също и с пещерния дългокрил и дългопръстия нощник.

Зимува в пещери и по-рядко в зимни галерии – поединично или на малки групи при температура 5-10 грдуса. Копулацията е в края на лятото. На следващата година през май се сформират размножителни колнии, състоящи се главно от женски. Колониите се разпадат към средата на август. В Централна Европа колониите се състоят от 20-200 индивида, докато в Южна Европа броят им достига 500-1000. Малките се раждат през юни. Самостоятелни полети на младите са регистрирани най-рано на 20 юли.

Сравнително уседнал вид, чиито придвижвания рядко надхвърлят 40 км. Най- дългата установена у нас миграция е около 100 км.

Максималната установена продължителност на живота е 20 години.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона в нея е налична постоянна популация от 51 до 100 индивида.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 3 находища, като в тези за зимува не са регистрирани индивиди, а в летните са установени общо 10 екз.

Като потенциално най-благоприятни местообитания за вида в зоната е оценена площ от 3914.5 ха (10.9 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 21822 ха (60.6 % от площта на защитената зона).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията на ИП няма установени находища за струпвания на трицветения нощник (*Myotis emarginatus*). При посещенията ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), на територията на имота се намират 8.03 ха от местообитанията определени, като най-благоприятни за този вид (0.2 % от тези местообитания в зоната). От тях, териториалния обхват на ИП ще засегне 5.0 ха (0.13 % от тези местообитания в зоната). В имота площта на потенциално подходящите ловни местообитания на вида, заемат 2.6 ха (0.01 % от тези местообитания в зоната), а в територия, касаеща ИП площта им е 1.7 ха (0.007 % от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

При строителните работи е възможно засягане на територии в определените, като най-благоприятни местообитанията, касаеща площ от **5.0 ха (0.13 % от тези местообитания в зоната)**. Същото се отнася и за потенциално подходящите ловни местообитания на вида, като засегнатата площ ще е **1.7 ха (0.007 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

При строителните работи и експлоатацията на ИП се очаква безпокойство на терена, засегнат от ИП – **5.0 ха (0.13 % от тези местообитания в зоната)**, включващ и потенциално подходящите ловни местообитания на вида, като засегнатата площ ще е **1.7 ха (0.007 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от популацията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, засяга само външната част на по-голям по площ полигон, като в нея се намират и няколко съвсем малки такива, поради което не се очаква да се осъществи фрагментиране на местообитанието.

4. Прекъсване на биокоридори

Заложените дейности в ИП не предполагат въздействие върху придвижването на представителите на вида. Ще бъдат изградени ниски постройки, които няма да нарушат функцията на местообитанието, като биокоридор.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

На територията засегната от ИП липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква и в потенциалните ловни местообитания, поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената.

Без въздействие (0)

Очаква се повишаването броя на изкуствените светлинни източници през тъмната част от денонощието, вследствие на човешкото присъствие, да е причина за концентриране на хранителната база на вида в района на ИП. Въздействието ще е **положително**.

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

Голям нощник (Myotis myotis)

Биологични особености:

Доста често срещан вид, обитаващ най-често пещерите в карстови райони. Съобщаван е и за големи населени места, Пловдив, под мост близо до града. Образува многочислени, шумни, летни колонии. Ловува в разредени

гори, паркове и ливади. Храни се на открити места в редки горички и покрайнините им, където земята е покрита с опадали листа и малко трева. Лови жертвите си в полет или ги събира от различни повърхности – най-често от земята. В състава на храната му влизат едри насекоми, които лови в полет (напр. нощни пеперуди) или събира от земята (бръмбари, щурци и др). Средният размер на ловната територия на един прилеп е около 0,5 кв.км. При ловуване лети на височина 5 - 8 м.

Летните му убежища са пещери, рядко тъмни части на сгради, хралупи на дървета. Зимува в пещери, минни галерии и др., като избира места с висока влажност и температури в интервала 7-12 градуса. Обикновено виси свободно по таваните на пещерите. В Северна Европа размножителни колонии са открити в сгради, най-вече в тавански помещения; зимува в пещери, мини и мазета, рядко в мостове. Извършва редовни миграции между летните и зимните убежища (понякога над 200 км), като използва редица временни междинни убежища. У нас най-дългата регистрирана миграция е 40 км.

През лятото мъжките живеят предимно поединично, а женските формират колонии, където раждат и отглеждат малките. Тези размножителни колонии се намират в малки, сухи и проветриви пещери или в привходни части на по-големи пещери, често смесени с други пещерни видове прилепи. Числеността на колониите може да достигне до няколко хиляди женски. По данни от нашата страна половата структура на колониите е 80 - 90% репродуктивни женски и до 10% възрастни мъжки. Раждат в края на май - началото на юни по едно голо и сляпо малко. Малките се раждат обикновено рано сутрин. На следващата нощ, майките, за да отидат на лов, ги оставят на малки групи с няколко женски. Малкото започва да лети след 40 - 50 дни, а става самостоятелно след 2 месеца. Полова зрелост женските достигат на 3-месечна възраст, а мъжките на 15-месечна.

Копулацията е главно през есента, по-рядко през пролетта когато женските посещават мъжките.

Само около 10% от женските участват в размножаването през първата си година. Максималната продължителност на живота е над 25 години, но най-често около 5 години.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона в нея е налична размножаваща се популация от 1500 до 2500 индивида и зимуваща популация с численост от 101 до 250 индивида.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“

(МОСВ 2013), в зоната са установени 8 находища, като в тези за зимува са регистрирани 133 екз., а в летните – 1854 екз.

Като най-благоприятни местообитания за вида в зоната е определена площ от 4597.4 ха (12.8 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 32489 ха (90.2 % от площта на защитената зона).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията на ИП няма установени находища за струпвания на големия нощник (*Myotis myotis*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в цялата територия на имота са установени местообитания определени, като най-благоприятни за този вид 8.37 ха (0.18 % от тези местообитания в зоната). От тях, териториалния обхват на ИП ще засегне 5.0 ха (0.1 % от тези местообитания в зоната). В имота площта на потенциално подходящите ловни местообитания на вида, заемат 3.5 ха (0.01 % от тези местообитания в зоната), а в територия, касаеща ИП площта им е 2.4 ха (0.007 % от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

При строителните работи е възможно засягане на територии в определените, като най-благоприятни местообитанията, касаеща площ от **5.0 ха (0.1 % от тези местообитания в зоната)**. Същото се отнася и за потенциално подходящите ловни местообитания на вида, като засегнатата площ ще е **2.4 ха (0.007 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

При строителните работи и експлоатацията на ИП се очаква безпокойство на терена, засегнат от ИП – **5.0 ха (0.1 % от тези местообитания в зоната)**, включващ и потенциално подходящите ловни

местообитания на вида, като засегната площ ще е **2.4 ха (0.007 % от тези местообитания в зоната).**

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от популацията на вида, въздействието ще е **незначително (1).**

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, засяга само външната част на по-голям по площ полигон, като в нея се намират и няколко съвсем малки такива, поради което не се очаква да се осъществи фрагментиране на местообитанието.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Заложените дейности в ИП не предполагат въздействие върху придвижването на представителите на вида. Ще бъдат изградени ниски постройки, които няма да нарушат функцията на местообитанието, като биокоридор.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

На територията засегната от ИП липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква и в потенциалните ловни местообитания, поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената.

Без въздействие (0)

Очаква се повишаването броя на изкуствените светлинни източници през тъмната част от денонощието, вследствие на човешкото присъствие, да е причина за концентриране на хранителната база на вида в района на ИП. Въздействието ще е **положително.**

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1).**

Сем. Подковоноси прилепи (*Rhinolophidae*)

Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*)

Биологични особености:

Числи се към най-рядко разпространените в Европа подковоноси. Среща се в ниските части на цялата страна, но по-чест и многоброен е в Южна България.

Обитава богати на растителност места и по-рядко безслесни карстови райони. Храни се с насекоми, особено молци и бръмбари, уловени по време на полет.

През лятото населява пещери и скални цепнатини, естествени и изкуствени подземни кухни, често с проникваща светлина и непостоянна температура. В северните части от ареала на разпространението си ползва като летни убежища и тавански помещения в сгради. Зимува в пещери с постоянна температура 11-12 градуса, където образува големи колонии смесени с други пещерни видове. Стационарен вид, не са регистрирани значителни миграции.

Заплахи за вида са изсичането на горите в Средиземноморския район, безпокойство в подземни местообитания, както и унищожаване на убежищата му. В някои страни съществува заплахата от безпокойство поради туристически посещения на пещери и използването на пещерите за стопански цели и животновъдство.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона в нея е налична местна постоянна популация с численост от 51 до 100 индивида.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната е установено 1 находище, като в тези за зимуване не са регистрирани индивиди, а в летните е бил установен само 1 екз.

Като най-благоприятни местообитания за вида в зоната е определена площ от 2450.6 ха (6.8 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 14879 ха (41.3 % от площта на защитената зона).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията на ИП няма установени находища на средиземноморския подковонос (*Rhinolophus blasii*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид. В мястото не попадат най-благоприятни и потенциално подходящите ловни местообитания на вида.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. *Унищожаване или увреждане на местообитанията.*

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

2. *Безпокойство.*

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

3. *Фрагментация на местообитания.*

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

4. *Прекъсване на биокоридори*

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

5. *Смъртност.*

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Обща оценка на въздействието от ИП

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*)

Биологични особености:

Обитава гористи карстови райони в близост до вода. Ловува основно в гори и покрайнините им, по-рядко из крайречна дървесна растителност.

Хваща плячката си по кората на дървета и храсталаци. Лети ниско и бавно, умее да „увисва“ във въздуха. Храни се с молци и други нощни насекоми.

Зимните му убежища са подземни кухни, обикновено обширни пещери с постоянен микроклимат. Обикновено се заселват в най-топлите части (10-13 градуса) на пещерите.

Летните убежища са естествени и изкуствени подземни кухни, по-рядко помещения в сгради.

Формира летни размножителни колонии. Понякога образува самостоятелни колонии в пещерите от 50 - 300 индивида. Често съжителства с други пещерни видове прилепи. У нас са регистрирани размножителни колонии обикновено с численост от няколко десетки до около 2000 индивида. В пещера в Северна България е регистрирана и рекордно голяма размножителна колония на вида, наброяваща 20 000 екземпляра. Ражда по едно малко в периода края на юни – началото на юли.

През зимата се среща в смесени колонии, най-често с подковоноса на Блази и подконовоноса на Мехели и по-рядко с големия подковонос. Най-дългите регистрирани придвижвания не надвишават 140 км.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона в нея е налична местна постоянна популация с численост от 101 до 250 индивида.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 5 находища, като в тези за зимуване са регистрирани 5 екз., а в летните са установени 152 екз.

Като най-благоприятни местообитания за вида в зоната е определена площ от 4709.8 ха (13.1 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 3473 ха (9.6 % от площта на защитената зона).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията на ИП няма установени находища за струпвания на южния подковонос (*Rhinolophus euryale*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в цялата територия на имота са установени местообитания определени, като най-благоприятни за този вид 8.04 ха (0.2 % от тези местообитания в зоната). От тях, териториалния обхват на ИП ще засегне 4.9 ха (0.1 % от тези местообитания в зоната). В имота не попадат потенциално подходящи ловни местообитания на вида.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

При строителните работи е възможно засягане на територии в определените, като най-благоприятни местообитанията, касаеща площ от **4.9 ха (0.1 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

При строителните работи и експлоатацията на ИП се очаква безпокойство на терена, засегнат от ИП – **4.9 ха (0.1 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от популацията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, засяга само външната част на по-голям по площ полигон, като в нея се намират и няколко съвсем малки такива, поради което не се очаква да се осъществи фрагментиране на местообитанието.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Заложените дейности в ИП не предполагат въздействие върху придвижването на представителите на вида. Ще бъдат изградени ниски постройки, които няма да нарушат функцията на местообитанието, като биокоридор.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

На територията засегната от ИП липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква и в потенциалните ловни местообитания, поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената.

Без въздействие (0)

Очаква се повишаването броя на изкуствените светлинни източници през тъмната част от денонощието, вследствие на човешкото присъствие, да е причина за концентриране на хранителната база на вида в района на ИП. Въздействието ще е **положително**.

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

Голям подковонос (Rhinolophus ferrumequinim)

Биологични особености:

Най-едрия прилеп от подковоносите. Среща се в цялата страна, без най-високите части на планините. Обитава редки гори, храсталаци, открити места в близост до карстови разкрития и скални венци и води басейни. Съобщаван е за различни места в Югоизточна България.

В откритите площи ловува летейки ниско над земята – 0,5-3 м а в горите и на по-голяма виочина. Нощем се отдалечава до около 10 км от убежището, но понякога и до десетки километри.

Летните му убежища са плиткни пещери, скални струпвания, под покривни пространства в запустели сгради, руини, изкуствени галерии. Понякога обитаваните сгради са в близост до пещери, където се оттегля при лошо време. Често ползва временни и нощни убежища, където почива по време на лов и изяжда едрите уловени насекоми. Храни се с големи летящи насекоми, главно нощни пеперуди и бръмбари.

Зимните убежища са в подземни естествени и изкуствени галерии.

Сезонните движения между летните и зимните убежища обикновено не надхвърлят 50 км, но са известни и прелети от 100 км.

През май-юни женските се събират в размножителни колонии, с численост до 200 екземпляра (рядко до 600), където раждат (юни – началото на юли) и отглеждат малките си. Размножителните колонии се разпадат в края на август - началото на септември. Мъжките стават полово зрели в края на втората си година. Женските за първи път раждат в третата година от живота им, но някои екземпляри едва в деветата. Женските не участват в размножаването всяка година. Продължителността на живота е до около 30 години.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона в нея е налична местна постоянна популация с численост от 501 до 1000 индивида.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 17 находища, като в тези за зимуване са регистрирани 1106 екз., а в летните са установени 207 екз.

Като най-благоприятни местообитания за вида в зоната е определена площ от 3994 ха (11.1 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 23331 ха (64.8 % от площта на защитената зона).

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота има установено едно находище намиращо се в изоставения хотел в северната му част. Тази част няма да бъде засегната от дейностите заложи в ИП. На територията на ИП няма установени находища за струпвания на голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в цялата територия на имота са установени местообитания определени, като най-благоприятни за този вид 8.3 ха (0.2 % от тези местообитания в зоната). От тях, териториалния обхват на ИП ще засегне 5.0 ха (0.13 % от тези местообитания в зоната). В имота не попадат потенциално подходящи ловни местообитания на вида.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

- 1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.*

При строителните работи е възможно засягане на територии в определените, като най-благоприятни местообитанията, касаеща площ от **5.0 ха (0.13 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

При строителните работи и експлоатацията на ИП се очаква безпокойство на терена, засегнат от ИП – **5.0 ха (0.13 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от популацията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, засяга само външната част на по-голям по площ полигон, като в нея се намират и няколко съвсем малки такива, поради което не се очаква да се осъществи фрагментиране на местообитанието.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Заложените дейности в ИП не предполагат въздействие върху придвижването на представителите на вида. Ще бъдат изградени ниски постройки, които няма да нарушат функцията на местообитанието, като биокоридор.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

На територията засегната от ИП липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква и в потенциалните ловни местообитания, поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената.

Без въздействие (0)

Очаква се повишаването броя на изкуствените светлинни източници през тъмната част от денонощието, вследствие на човешкото присъствие, да е

причина за концентриране на хранителната база на вида в района на ИП. Въздействието ще е **положително**.

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

Малък подковонос (Rhinolophus hipposideros)

Биологични особености:

Най-малкият по размери вид от подковоносите, обитаващи Европа. Видът е разпространен в цялата страна, без планинските части над 1500 м. н. в.

Малкият подковонос е пещерен вид, свързан преди всичко с богати на растителност карстови райони, разредени гори, паркове и храсталаци. Среща се и в населени места. Ловува на височина около 2 - 5 метра над земята близо до убежища (обикновено до 5 км) около гори, покрайнини на горите, храсталаци, речни обрасли с растителност брегове, над самата вода и около скали в карстови местности. Ловува и в агроландшафти, редовете на лозя, овощни градини, градини, над посеви с културни растения и пр. В състава на храната му влизат насекоми от 23 семейства и 7 разреда, галвно люспестокрили (пеперуди) (Lepidoptera), двукрили (Diptera) и мрежокрили (Neuroptera), а също така и паяци.

Видът е сравнително социален, но през лятото мъжките и женските живеят поотделно.

Летните убежища са разнообразни – постройки (мазета, тавани), пещери, изкуствени галерии, скални струпвания и др.

Зимните му убежища са подземни- пещери и изкуствени подземни галерии. Предпочита вътрешните им части, където температура им е 5 - 9 градуса. Зимува поединично или на редки групи, с разстояние между отделните индивиди – до 50 см.

Копулацията се извършва обикновено през есента, но също и по време на хибернация и през пролетта. Бременността продължава 67 дни. Формира размножителни групи през май-юни, най-често в постройки, съставени от 5-30 възрастни женски. Те раждат по едно голо и сляпо малко между средата на юни и средата на юли. Очите му се отварят след около една седмица. След 3-4

седмици започва да лети. Става самостоятелно на 6-8 седмици. Полова зрялост достига на 1-3 години. Продължителността на живота е средно 4 години. Установена е рекордна продължителност от 21 години.

Стационарен вид – прелетите между зимните и летните убежища обикновено не надвишават 15 км.

Главните им врагове са златките, домашните котки и хищните птици - сови, ястреби и други по едри видове, за които е уязвим тъй като лети по-бавно от тях и се ориентира, не посредством зрението, а чрез ехолокация.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона в нея е налична местна постоянна популация с численост от 251 до 500 индивида.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната са установени 27 находища, като в тези за зимуване са регистрирани 196 екз., а в летните са установени 60 екз.

Като най-благоприятни местообитания за вида в зоната е определена площ от 5025.3 ха (14.0 % от площта на защитената зона). Площта на потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 4271 ха (11.9 % от площта на защитената зона).

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота има установено едно находище намиращо се в изоставения хотел в северната му част. Тази част няма да бъде засегната от дейностите заложи в ИП. На територията на ИП няма установени находища за струпвания на малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в цялата територия на имота са установени местообитания определени, като най-благоприятни за този вид 8.37 ха (0.17 % от тези местообитания в зоната). От тях, териториалния обхват на ИП ще засегне 5.0 ха (0.1 % от тези местообитания в зоната). В имота не попадат потенциално подходящи ловни местообитания на вида.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

При строителните работи е възможно засягане на територии в определените, като най-благоприятни местообитанията, касаеща площ от **5.0 ха (0.1 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

При строителните работи и експлоатацията на ИП се очаква безпокойство на терена, засегнат от ИП – **5.0 ха (0.1 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от популацията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, засяга само външната част на по-голям по площ полигон, като в нея се намират и няколко съвсем малки такива, поради което не се очаква да се осъществи фрагментиране на местообитанието.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Заложените дейности в ИП не предполагат въздействие върху придвижването на представителите на вида. Ще бъдат изградени ниски постройки, които няма да нарушат функцията на местообитанието, като биокоридор.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

На територията засегната от ИП липсват убежища на вида. Въздействие не се очаква и в потенциалните ловни местообитания, поради специфичната му биология. Смъртността ще се запази в границите на естествената.

Без въздействие (0)

Очаква се повишаването броя на изкуствените светлинни източници през тъмната част от денонощието, вследствие на човешкото присъствие, да е

причина за концентриране на хранителната база на вида в района на ИП. Въздействието ще е **положително**.

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

Подковонос на Мехели (Rhinolophus mehelyi)

Биологични особености:

Обитава пещерите през цялата година, често заедно с други видове от рода, както и с обикновения нощник, остроухия нощник и пещерния дългокрил. Предпочита площи с храстови съобщества, гори и сухи степи. Обитава предимно пещери и не използва изкуствени местообитания (но има публикация за ползване на изоставена сграда в България. Формира големи колонии – до 800 - 2000 екземпляра.

Предпочитани дневни убежища са топли и влажните пещери, често в карстови райони.

Зимните убежища са в по-студени подземни обекти (обикновено големи пещери с постоянен микроклимат). Важно условие за благоприятното му състояние е повишената влажност тъй като при изсъхване на летателната ципа не може да лети.

Видът е с оседнал начин на живот и не извършва дълги миграции. Най-дългата миграция е на разстояние до 90км (Palmeirim and Rodrigues 1992).

Ражда по едно малко в периода от края на юни до началото на юли.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона в нея е налична местна постоянна популация с численост от 101 до 250 индивида.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в зоната е установено 1находище, като в тези за зимуване не са регистрирани индивиди., а в летните е установен само 1 екз.

Като най-благоприятни местообитания за вида в зоната е определена площ от 3174.5 ха (8.8 % от площта на защитената зона). Площта на

потенциално подходящите ловни местообитания е оценена на 3940 ха (10.9 % от площта на защитената зона).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията на ИП няма установени находища на подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид. В мястото не попадат най-благоприятни и потенциално подходящите ловни местообитания на вида.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

2. Безпокойство.

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

3. Фрагментация на местообитания.

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

4. Прекъсване на биокоридори

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

5. Смъртност.

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

Обща оценка на въздействието от ИП

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

ГРИЗАЧИ (RODENTIA)

Добруджански (среден) хомяк (Mesocricetus newtoni)

Биологични особености:

Живее в самостоятелно изкопани дупки, подобни на тези на обикновения хомяк, но по-плитки – гнездовата камера се намира на около 50–60 cm, рядко до 1,5 m дълбочина. Активен е главно през нощта, но излиза да търси храна и през деня. Изпадането в хибернация (зимен сън) зависи от екологичните условия, най-вече температура и популационна плътност. Храни се с тревисти растения, главно житни и бобови, картофи, семена (царевица, слънчоглед, пшеница, овес, фий). Размножаването започва през април–май. Дава 2–3 котила за година, с 2–10 малки на котило. Става жертва на хищни птици, най-вече сови. Конкурира се с обикновения хомяк.

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвеният индуктивен модел на потенциалните местообитания на добруджанския хомяк по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включва части от територията на зоната с площ около 249 ха.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на добруджанския хомяк (*Mesocricetus newtoni*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Лалугер (Spermophilus citellus)

Биологични особености:

Лалугерът е гризач от семейство катерицови. Обитава открити необработваеми места, покрити с ниска тревна растителност (ливади, пасища, сухи степи, покрайнините на обработваемите полета, покрай пътища и др). Живее на колонии под земята, като прави много резервни входи. Местообитанията му лесно се определят по множеството дупки.

Разпространението на лалугера на територията на страната е крайно неравномерно и петнисто. Местообитанията най-общо са открити тревисти и неразоравани терени, вкл. неразоравани ивици край пътища, в селскостопански площи и малки оврази. Предпочита ниска растителност, макар че съществуват колонии и в ливади с висока трева, пасища с рядко разхвърляни храсти (вкл. хвойна) и дървета.

Наблюдавани са като изключение случаи на обитавани от лалугери овощни градини, обраствания с боровинки и терен обрасъл с високостеблена хвойна, но в тези случаи винаги има в съседство терен с тревиста растителност. Също така се наблюдават заселвания на изоставени в течение на няколко години орни площи и люцернови ниви (т.е. посеви с многогодишни култури). В равнинната част на страната, лалугерът се среща преимуществено по селските мери, като съседството на човека не му оказва негативно влияние. Не са редки наблюденията на колонии лалугери около населените места, непосредствено до крайните къщи на селата, овчарници и краварници. В планинските райони където се осъществява пасищно скотовъдство лалугери дори влизат във временните складови постройки на човека за хранене от складиран фураж.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона е дадено постоянно наличие на лалугера (*Spermophilus citellus*), но без уточнен брой индивиди или находища.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), видът не е установен в 33 BG0000166 „Врачански Балкан“. В резултат на направения индуктивен модел общата площ на потенциалните местообитания за целевия вид е както следва: оптимални местообитания 221

ха (0.61 % от площта на зоната) и субоптимални местообитания – 4905,1 ха (13.63 % от площта на зоната).

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища на *лалугер* (*Spermophilus citellus*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид. Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в цялата територия на имота са установени местообитания подходящи за вида на площ 1.0 ха (0.02 % от всичките му подходящи в зоната). От тях, териториалния обхват на ИП ще засегне 0.9 ха (0.02 % от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

При строителните работи ще бъдат унищожени или увредени **0.9 ха** от потенциалните субоптимални местообитания за вида (**0.02 % от тези местообитания в зоната**).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

При строителните работи и експлоатацията на ИП се очаква безпокойство на терена, засегнат от ИП – **0.9 ха (0.02 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от популацията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, засяга само външната част на по-голям по площ полигон, поради което не се очаква да се осъществи фрагментиране на местообитанието.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Заложените дейности в ИП не предполагат въздействие върху придвижването на представителите на вида.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

В имота и на територията на ИП няма установени находища на вида.
Без въздействие (0)

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от потенциалните субоптимални местообитания на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

ХИЩНИЦИ (CARNIVORA)

****Европейски вълк (Canis lupus)***

Биологични особености:

Хищен бозайник от семейство кучета. До като през 1994 г. популацията му в България е била около 400 индивида през последните 15 години се наблюдава възход и сега е около 2000 индивида. Обитава предимно по-високите гористи места в планините, но в Северна България слиза и в равнинните гори, като предимно по-младите слизат в по-ниските места. Води скрит начин на живот, като предимно през нощта излиза да си търси храна. През брачния период вълците избират закътано и усамотено място по-високо в планината и близко до вода-поток, езеро, река.

Оценка на популацията в зоната:

Приоритетен за опазване вид!

Според стандартния формуляр на защитената зона е дадено постоянното наличие на 6-7 индивида от европейски вълк (Canis lupus).

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), на база анкетни данни е установена семейна единица или

средно 4-5 индивида през зимата. Ефективно заетите от вида местообитания са почти 100% от подходящите или 173.65 км² (50 % от площта на зоната).

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища на европейски вълк (*Canis lupus*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

****Кафява мечка (*Ursus arctos*)***

Биологични особености:

В България кафявата мечка обитава равнинните и планински гори (в Европа до 4000 m надморска височина) в Рила, Пирин, Родопите, Средна Стара планина, Витоша, Плана и Лозенска планина като по данни на ловната таксация популацията и у нас наброява около 900 индивида. Кафявата мечка е сред малкото всеядни животни на земята и се храни с растения, трева, плодове, орехи, насекоми, риба и т. н. Когато храната не стига, мечките убиват по-дребни от тях животни.

Кафявата мечка се числи към животните, които скитат, обича да се разхожда най-вече през нощта - на едно място се храни, на друго спи, на трето само се разхожда, на четвърто дремва. А когато търси зимна бърлога, може да отиде надалеч от своите земи. По-голямата част от зимата прекарва в сън в бърлогата си. Най-любимото ѝ място обаче е това, на което растат горски плодове - малини, къпини, боровинки, орехи, лешници. Макар че стават половно зрели на 4-5 години, мечките не се чифтосват до десетата, защото размерът е много важен при избора на партньор. Размерът е много важен и за йерархията сред мечките в определен район.

Мечките рядко се срещат, а още по-рядко се бият помежду си. Териториалните им спорове се решават, без опонентите дори да се срещнат. За да маркира своята зона, мъжкият се изправя до дърво, протяга лапи и прави дракотини с огромните си нокти по кората. Следващият претендент идва, измерва своя ръст по същия начин, и ако успее да драсне по-нависоко, вече е новият владетел на територията. По-дребните индивиди продължават в търсене на нови територии. Присъствието на мечка в региона може да бъде

определено по наличието на отъпкани места, където се храни, драска и обелва корите на дърветата, когато маркира територии.

Оценка на популацията в зоната:

Приоритетен за опазване вид!

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвеният индуктивен модел на потенциалните местообитания на кафявата мечка по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включва около 1/4 от територията на зоната. Тя е определена, като място за временно (случайно) присъствие на вида.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища на кафявата мечка (*Ursus arctos*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в цялата територия на имота са установени подходящи местообитания за вида на площ 5.1 ха (0.06 % от всичките му подходящи в зоната). От тях, териториалния обхват на ИП ще засегне 3.9 ха (0.05 % от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

При строителните работи ще бъдат унищожени или увредени **3.9 ха** от потенциалните местообитания за вида **(0.05 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

При строителните работи и експлоатацията на ИП се очаква безпокойство на терена, засегнат от ИП – **3.9 ха (0.05 % от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от потенциалните местообитания на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, засяга само външната част на по-голям по площ полигон, поради което не се очаква да се осъществи фрагментиране на местообитанието.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Заложените дейности в ИП не предполагат въздействие върху придвижването на представителите на вида.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

В имота и на територията на ИП няма установени находища на вида.
Без въздействие (0)

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от потенциалните субоптимални местообитания на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

Видра (Lutra lutra)

Биологични особености:

Среща се в равнините, по морското крайбрежие и в планините – до 1500 м н.в. Най-плътна е популацията в Югоизточна България. Обитава естествени речни течения и затворени водоеми с дължина поне 15-20 км, със старици и изобилна крайбрежна растителност – лонгози, елшаки и тръстики (ниски брегове), разнообразна и обилна рибна фауна, изобилие от раци, жаби, гръбначни, мекотели. Участъкът на мъжкия може да припокрива този на 1 или повече женски. Бърлогите са в корените на крайбрежни дървета. Малките (2-4) се раждат през март-август и следват майка си година. В Югоизточна България рибата заема до 93% от пляката, като спомагателна храна лови

ракообразни, жаби, бозайници, птици, влечуги. Улавя пляската до 4 m дълбочина.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона е дадено постоянното наличие на 4-5 индивида от видрата (*Lutra lutra*).

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), на базата на получените на терен данни с брой позитивни трансекти (>75%) и проведените изчисления се получават общо 128,04 км брегове пригодни за видрата с различна степен на пригодност с общо 4 до 5 възрастни видри и общо индивиди от всички възрастови групи (млади, полувъзрастни и възрастни) 15-17 индивида. Общата дължина на подходящи брегове с различна пригодност е 128,04 км, а площта им 1096,370218 ха (3.05 % от територията на зоната).

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища на видра (*Lutra lutra*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Стенен нор (Mustela eversmanii)

Биологични особености:

Реликт от плейстоцена, с пулсиращ в холоцена по климатични и антропогенни причини ареал. България е южната периферия на ареала в Европа. У нас се среща най-вероятно подвидът *M. e. eversmanii*. Обитава източната и централна част на Северна България върху около 20 000 km²: основно в Добруджа, на запад до Чомаковци (Червен бряг) и Кнежа.

Обитава остепнени пространства, също и земеделски земи, където прави скривалища в синурите и крайречните храсти и горички; ливади и сечища. Използва речните долини и проходи за екологични коридори.

Полигамен вид. Полово зрял е на 10–11 месеца. Разгонване: февруари–март, бременност 36–38 дена, ражда 7–12 малки. Използва дупките на лалугери, хомяци, слепи кучета (които разширява), на лисици и язовци или прави свои леговища; по-рядко – в скални цепнатини, коренища, сеновали. Изминава 4–7 km на денонощие. Основна плячка – лалугери, хомяци, мишевидни гризачи

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвеният индуктивен модел на потенциалните местообитания на степния пор по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включва части от територията на зоната с площ около 84 ха.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на степния пор (*Mustela eversmanii*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Пъстър пор (*Vormela peregusna*)

Биологични особености:

Обитава мозаечно равнини, котловинни полета, безлесни терени в полупланински райони. По-често се среща в Североизточна и Югоизточна България и във високите полета на Западна България. Обитава ливади, пасища, каменисти терени, пустеещи земи, включително по речни долини, суходолия, каньони. Установяван е и в обработваеми площи, овощни градини, вкл. окрайнини на населени места. Предпочитани са местата с едри колониални гризачи. Основна плячка – лалугери, хомяци, слепи кучета, мишевидни гризачи, рядко жаби, влечуги, мекотели. Ловната му територия е от 10 до 100 ха. Скитащ в границите на територията си, и обикновено

използва дадено укрите само веднъж. Разгонването е основно през април - юни. Бременността е 8 - 11 месеца (с латентен период). Ражда средно 4 - 5 малки от януари до май.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона е дадено постоянно наличие на пъстър пор (*Vormela peregusna*), но без уточнен брой индивиди или находища.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), пъстрият пор не е регистриран с преки методи по време на теренната работа. Налице е само една регистрация на целевия вид посредством анкетен метод, която обаче е с ниска степен на достоверност. Общата площ на подходящите за пъстрия пор местообитания в зоната възлиза на 2122.4 хектара (5.9 % от територията на зоната).

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища на пъстър пор (*Vormela peregusna*). При посещенията ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Рис (*Lynx lynx*)

Биологични особености:

Приет е за изчезнал в началото на 40-те години на миналия век. След 1985 г. зачестяват съобщения за появата му в Средна Стара планина, Рила, Западни Родопи (Добростан и Дъбраш), Дунавска равнина и Лудогорие, Ропотамо, Странджа, Западни гранични планини. Наблюдаван (2000) южно от с. Стакевци, Западна Стара планина (Е. Джунински, непубл. данни); в същия район присъствието му е доказано през 2004-2005 г. и в Осогово - 2009 [Д. Златанова, непубл. данни]. Очевидно тези рисове са част от формиралата се през последните 20-25 години в Източна Сърбия популация от саморазселили се от Карпатите животни, наброяваща към 30 индивиди.

Обитава просторни горски масиви в планините. Предпочита стари естествени гори и скалисти места; ловува също в клековата и алпийската зона.

Разгонването е през февруари-март. Малките, най-често 2-3, се раждат през май-юни. В търсене на ловна територия и на партньор младите животни, както и възрастните при оредяване на популацията или липса на храна, се срещат в нетипични места и извършват далечни странствания. Очаквана индивидуална територия в наши условия - 3000-10 000 ха. Основна плячка са сърните, младите диви свине, зайците. Хранителният спектър включва още кошути и млади елени, кокошеви птици, гризачи. Напада също селскостопански животни. Вълкът е главният му конкурент и неприятел.

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвеният индуктивен модел на потенциалните местообитания на риса по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включва почти цялата територия на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища на риса (*Lynx lynx*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в цялата територия на имота са установени местообитания подходящи за вида на площ 1.37 ха (значително под 1% от всичките му подходящи в зоната). От тях, териториалния обхват на ИП ще засегне 0.8 ха (значително под 1% от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

При строителните работи ще бъдат унищожени или увредени **0.8 ха** от потенциалните местообитания за вида (**значително под 1% от тези местообитания в зоната**).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

При строителните работи и експлоатацията на ИП се очаква безпокойство на терена, засегнат от ИП – **0.8 ха (значително под 1% от тези местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от потенциалните местообитания на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, засяга само външната част на по-голям по площ полигон, поради което не се очаква да се осъществи фрагментиране на местообитанието.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Заложените дейности в ИП не предполагат въздействие върху придвижването на представителите на вида.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

В имота и на територията на ИП няма установени находища на вида.
Без въздействие (0)

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от потенциалните субоптимални местообитания на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

ЧИФТОКОПИТНИ (ARTIODACTYLA)

Дива коза (Rupicapra rupicapra balcanica)

Биологични особености:

В миналото е обитавала Стара планина, Средна гора, Витоша и Рило-Родопския масив. От края на XIX в. до 30-те години на XX в. застрашително намалява, изчезва от Средна гора и Витоша; в края на периода числеността е 1000 индивида, от 1965 до 1984 г. – средно около 1500 индивида. За 1985-1994 г. преобладава мнението за численост 1600–1800 дива кози, през 1997–2000 г. тя е само 1000–1100 броя, а до 2005 г. нараства на 1600–1800 индивида: Централен Балкан – 200–220, Рила – 450–500, Пирин – 200, Западни Родопи – 750–850 индивида. Плътността върху обитаваната площ у нас е средно 1–2 инд./ 100 ха. В Рила – 4,8 индивида (П. Генов – непубл.)

Обитава стръмни скалисти склонове, гори и високопланинската безлесна зона.

Разгонването в Стара планина е октомври–ноември, в Пирин – ноември–средата на декември. Повечето женски започват да се размножават през третата година, а мъжките през четвъртата и петата. Бременността е 160–175 дни; най-често ражда 1 малко. През лятото и ранната есен стадата на женските достигат 40–50 животни. Храни се през деня.

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвеният индуктивен модел на потенциалните местообитания на дивата коза по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включва около 10% от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на дива коза (*Rupicapra rupicapra*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

5.1.1.2.2. ВЛЕЧУГИ (REPTILIA)

КОСТЕНУРКИ (TESTUDINES)

Шипобедрена костенурка (Testudo graeca)

Биологични особености:

Видът е разпространен в голяма част от територията на страната, като изключение правят високите полета в Западна България. Отсъства в най-северозападните части. В днешно време почти не се среща в Тракийската низина, а в планините е установен до 1300 м н.в. Предпочита откритите места с разредена храстова и тревиста растителност и разредени широколистни гори. Среща се и по крайбрежните дюни в съседство с широколистни горски масиви. Дневен вид, като активността е най-голяма през пролетта. По време на летните горещини мигрира към по-сенчести и влажни места – дерета, водоеми и т. н. Храната съдържа предимно растителни компоненти, като в тях често попадат и дребни безгръбначни. Женските снасят от 1 до 4 пъти най-често между 3 и 7 яйца. Инкубацията продължава от 70-100 дни. При зимняване се заравя в почвата.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона е дадено само 1 находище на шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*).

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), установеното обилие по време на теренните изследвания е 0,09 екз. на 1000 м, но общият брой на намерените екземпляри е твърде малък. На база индуктивното моделиране най-вероятните местообитания за вида са слабо пригодни и с площ 28.4 ха (0.08 % от територията на зоната).

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища на шипобедрената костенурка (*Testudo graeca*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Шипоопашата костенурка (Testudo hermanni)

Биологични особености:

Видът е разпространен в голяма част от територията на страната, като изключение правят високите полета в Западна България. Много по-рядък е от другия вид сухоземна костенурка в най-североизточните части на България. В днешно време почти не се среща в Тракийската низина, а в планините е установен до 1450 м н.в. Предпочита хълмисти райони с разредена храстова и тревиста растителност и разредени широколистни гори. Най-висока е плътността на вида в нископланинския пояс с разредени храсти и широколистни гори в Южна България. Среща се и по крайбрежните дюни в съседство с и в широколистни горски масиви. Дневен вид, като активността е най-голяма през пролетта и есента. По време на летните горещини мигрира към по-сенчести и влажни места – дерета, водоеми и т.н., и има сутрешен и следобеден пик на активност (Бисерков 2007). Храната съдържа предимно растителни компоненти, като в тях често попадат и дребни безгръбначни. Женските снасят от 2 до 3 пъти най-често между 4 и 5 (не рядко и по 8 и повече) яйца. Инкубацията продължава от 55 до 80 дни. При зимняване се заравя в почвата.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона са дадени 25 находища на шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*).

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), установеното обилие по време на теренните изследвания е 0.58 екз. на 1000 м. На база индуктивното моделиране площите на отделните класове на пригодност на местообитанията са:

- 1) Отсъствие (клас 0): 19007,21 ha (52,76% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 5293,13 ha (14,69%);
- 3) Пригодни (клас 2): 7597,02 ha (21,09%);
- 4) Оптимални (клас 3): 41,28,09 ha (11,46%).

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища на шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*). При посещенията ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*)

Биологични особености:

Среща се в реките и стоящите водоеми в цялата страна. В планините е установена до 1100 m н.в. (Лозенска планина). Обитава блата, мочури, язовири, напоителни канали, езера в пясъчни кариери, разливи, средните и долните течения на реките. Среща се и в полусолени, бракични водоеми покрай морския бряг. Особено висока е числеността в рибарници и микроязовири, обрасли с папур, тръстика и дзука. Дневен вид, но активността му често продължава и след здрачаване, особено при пълнолуние. Почти цялото време прекарва във водата или като се пече на слънце на брега, или върху паднали във водата дървета, купчини от мъртва водна растителност и отделни камъни. Не е така тясно привързана към водата като каспийската блатна костенурка и може да се отдалечава от нея на големи разстояния. В годината може да даде до 2 люпила с най-често 4 - 10 яйца. Презимуването става в повечето случаи на дъното на водоемите и по-рядко на сушата. Храната се състои от водни инсекти, ракообразни и молюски, както и риба. В по-редки случаи не се отказва и от мърша. Рядко храната съдържа и растителни компоненти.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона са дадени само 2 находища на обикновената блатна костенурка (*Emys orbicularis*).

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), установеното обилие по време на теренните изследвания е 0,07 екз. на 1000 м, но общият брой на намерените екземпляри е твърде малък. На база индуктивното моделиране площите на отделните класове на пригодност на местообитанията в зоната са:

- 1) Отсъствие (клас 0): 34824,65 ha (96,67% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 1055,90 ha (2,93%);
- 3) Пригодни (клас 2): 144,52 ha (0,40%);
- 4) Оптимални (клас 3): 0,37 ha (0,00%).

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища на шипоопашатата костенурка (*Testudo hermanni*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

ЗМИИ (OPHIDIA)

Пъстър смок (Elaphe sauromates)

Биологични особености:

В края на XIX и първото десетилетие на XX в. е често срещан в Северна България и източните части на Южна България. От тези райони са съобщени много находища, установени през 20-те и 30-те години на XX в. През последните петдесет години има само няколко сигурни сведения за находки северно от Стара планина и в западната половина на Горнотракийската равнина. Сравнително запазени са популациите на места в Източните Родопи, Тунджанския край, Сакар и Странджа, но и там видът е рядък. Установен е и в нови находища в Северна България (Никополско), Шуменско, Черноморското крайбрежие между р. Батова и с. Китен, Бесепарските възвишения южно от Пазарджик, Асеновградско, Хасковско, Свиленградско, Средецко. Всички находища у нас са до 400 m н. в. (непубл. данни).

Местообитания. Предимно места с редки гори и храсти или със степен вид растителност, където предпочита валози, долове и др. Навлиза и в покрайнините на блата в търсене на гнезда на птици.

Дневно активен вид. Основната му храна през пролетта са яйца и малки на птици, през лятото и есента – гризачи. Снася 4–14 яйца. Малките по

окраска приличат на възрастните, но с по-малко жълт цвят. Достига дължина 180, рядко – 200 cm. Не е отровен.

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвеният индуктивен модел на потенциалните местообитания на пъстрия смок по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включва около 1160 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на пъстрия смок (*Elaphe sauromates*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

5.1.1.2.3. ЗЕМНОВОДНИ (REPTILIA)

ОПАШАТИ (CAUDATA)

Гребенест тритон (Triturus cristatus)

Биологични особености:

Обитава застояли, обрасли с водна растителност водоеми и техните околности. По време на сухоземната фаза се среща в гори, храсталаци, пасища и ливади с разпръснати храсти и дървета и др., като се придържа към по-влажните места. Извършва сезонни миграции, свързани с размножаването и зимуването. Размножителният период започва веднага след стопяването на снега и продължава до средата или края на пролетта. Оплождането става във водата и се предшества от специфични брачни игри. Женската снася яйца, които залепва поединично по подводните растения. От яйцата се излюпват ларви, които до края на лятото метаморфозират и напускат водоемите. Голяма част от възрастните екземпляри напускат водоемите още през втората

половина пролетта, но някои остават във водата до средата или до края на лятото. Може да зимува както във водата, така и на сушата. Храни се с червеи, охлюви, дребни членестоноги, ларви на насекоми и др.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона са дадени 6 находища на гребенестия тритон (*Triturus cristatus*).

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в рамките на полевите проучвания в зоната са установени 1426 екземпляра, от които 506 възрастни (179 мъжки и 254 женски), 24 неполово зрели и 698 ларви.

На територията на 33 BG0000166 „Врачански балкан“ пригодна площ според потенциалното местообитание на вида е 6377,10 ha. Разпределението на площта на съответните категории на пригодност е както следва:

- 1) Отсъствие (клас 0): 29648,36 ha (82,30% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 3097,44 ha (8,60%);
- 3) Пригодни (клас 2): 1692,98 ha (4,70%);
- 4) Оптимални (клас 3): 1586,68 ha (4,40%).

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища на гребенест тритон (*Triturus cristatus*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) в цялата територия на имота са установени местообитания определени, като слабо пригодни за този вид 3.6 ха (0.06 % от слабо пригодните местообитания в зоната). От тях, териториалния обхват на ИП ще засегне 2.6 ха (0.08 % от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. *Унищожаване или увреждане на местообитанията.*

Вследствие на строителството се очаква да се унищожат или увредят **2.6 ха** от слабо пригодните местообитания на вида (**0.08 % от слабо пригодните местообитания в зоната**).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

Вследствие на експлоатацията се очаква да бъдат обезпокоени евентуално налични индивиди от гребенестия тритон (*Triturus cristatus*) на площ **2.6 ха** (**0.08 % от слабо пригодните местообитания в зоната**).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Не се очаква фрагментация на местообитанията, поради засягането на външни части от полигони със слабо пригодните местообитания на вида.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Не се очаква прекъсване на биокоридори, поради засягането на външни части от полигони със слабо пригодните местообитания на вида.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида е възможно увеличаване на смъртността, по-висока от естествената, вследствие на строителните и други антропогенни дейности. Това би засегнало индивидите на площ от **2.6 ха** (**0.08 % от слабо пригодните местообитания в зоната**).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

Голям гребенест тритон (Triturus karelinii)

Биологични особености:

Широко разпространен в по-голямата част от страната, до около 1300 м.н.в. (по изключение и по-високо). Отсъства около р. Дунав и долните течения на дунавските притоци, не е доказан за Северозападна България. Обитава разнообразни водоеми със застояла вода – от големи блата и езера до малки локви, кладенци и др., като правило избягва проточни водоеми (реки, потоци и др.). По време на сухоземната фаза се среща в гори, храсталаци, пасища и ливади с разпръснати храсти и дървета и др., като се придържа към по-влажните места. Храни се с различни водни и сухоземни безгръбначни животни. Извършва сезонни миграции, свързани с размножаването и зимуването. Размножителният период започва веднага след стопяването на снега и продължава до средата или края на пролетта. Оплождането става във водата и се предшества от специфични брачни игри. Женската снася яйца, които залепва поединично по подводните растения. От яйцата се излюпват ларви, които до края на лятото метаморфозират и напускат водоемите. Голяма част от възрастните екземпляри напускат водоемите още през втората половина пролетта, но някои остават във водата до средата или до края на лятото. Може да зимува както във водата, така и на сушата.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона е дадено постоянно наличие на голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), но без уточнен брой индивиди или находища.

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в рамките на полевите проучвания няма намерени екземпляри. На територията на 33 BG0000166 „Врачански балкан“ на база индуктивното моделиране площите на отделните класове на пригодност на местообитанията в зоната са:

- 1) Отсъствие (клас 0): 35174,65 ha (97,64% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 654,24 ha (1,82%);

3) Пригодни (клас 2): 187,24 ha (0,52%);

4) Оптимални(клас 3): 9,31 ha (0,03%).

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища на голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

БЕЗОПАШАТИ (ANURA)

Червенокоремна бумка (Bombina bombina)

Биологични особености:

Червенокоремната бумка се среща в низинните и равнините части на страната, както и в някои нискохълмисти райони на Дунавската равнина, Тракийската низина, Черноморското крайбрежие. Обитава блата, езера, язовири, бавнотечащи участъци на реки, крайречни водоеми, канали, оризища, корита на чешми, локви и др. Среща се от морското равнище до около 450 м надм. в. (на Деветашкото плато). За разлика от жълтокоремната бумка, видът е представител на низинната фауна у нас. Активен е предимно през деня и привечер. Силно привързан към водата – не се отдалечава от нея. Най-често женските снасят между 80 и 300 яйца. Презимуването става на сушата, като за целта се търсят различни укрития. Храната се състои от различни безгръбначни животни: инсекти, червеи и охлюви.

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвеният индуктивен модел на потенциалните местообитания на червенокоремната бумка по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включва около 57 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на червенокоремната бумка (*Bombina bombina*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*)

Биологични особености:

Среща се в нискохълмистите и планински райони на България. Отсъства от обширни райони в източните части на страната. Обитава потоци, реки, канали, езера, язовири, блата, временни изкопи, наводнени коловози по черни пътища, локви и др.

Оценка на популацията в зоната:

Според стандартния формуляр на защитената зона е дадено наличието на 27 постоянни находища на жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*).

При картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), установеното обилие по време на теренните изследвания е 3,125 екз. на 1000 м, но общият брой на намерените екземпляри е твърде малък.

На територията на 33 BG0000166 „Врачански балкан“ на база индуктивното моделиране площите на отделните класове на пригодност на местообитанията в зоната са:

- 1) Отсъствие (клас 0): 3770,71 ha (10,47% от цялата територия на зоната);
- 2) Слабо пригодни (клас 1): 14488,71 ha (40,22%);
- 3) Пригодни (клас 2): 13744,18 ha (38,15%);
- 4) Оптимални (клас 3): 4021,87 ha (11,16%).

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища на жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), почти цялата територия на имота попада в местообитанията на вида определени, като слабо пригодни 8.2 ха (0.06 % от слабо пригодните местообитания в зоната). От тях, териториалния обхват на ИП ще засегне 4.9 ха (0.03 % от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

Вследствие на строителството се очаква да се унищожат или увредят **4.9 ха** от слабо пригодните местообитания на вида (**0.03 % от слабо пригодните местообитания в зоната**).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

Вследствие на експлоатацията се очаква да бъдат обезпокоени евентуално налични индивиди от жълтокоремната бумка (*Bombina variegata*) на площ **4.9 ха (0.03 % от слабо пригодните местообитания в зоната)**.

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, е с твърде малка площ, за да бъде налице фрагментация на местообитанията.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Територията, касаеща ИП, е с твърде малка площ, за да бъде налице прекъсване на биокоридори.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида е възможно увеличаване на смъртността, по-висока от естествената, вследствие на строителните и други антропогенни дейности. Това би засегнало индивидите на площ от **4.9 ха (0.03 % от слабо пригодните местообитания в зоната).**

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1).**

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитания на вида, въздействието ще е **незначително (1).**

5.1.1.2.4. РИБИ (PISCES)

ШАРАНОПОДОБНИ (CYPRINIFORMES)

Черна (Балканска) мряна (Barbus meridionalis)

Биологични особености:

Barbus meridionalis се среща в горните, средните и долни течения на българските дунавски притоци и басейна на р. Камчия. Видът обитава изключително течащи води. Води придънен живот. Храни се основно с дънни безгръбначни животни.

Оценка на популацията в зоната:

В стандартният формуляр няма числени данни за популацията, като е посочено, че видът е обикновен (С).

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), видът е в благоприятно състояние.

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, касаеща ИП, липсват открити водоеми. Характерът на ИП не предполага въздействие върху вида в близките околности.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Балканска кротушка (Romanogobio kessleri = Gobio kessleri)

Биологични особености:

В басейните на реките Дунав, Днестър и Вистула. Установен е в Австрия, България, Молдова, Полша, Румъния, Русия, Словакия, Словения, Сърбия, Украйна, Унгария, Хърватска и Чехия. Среща се също така и в реките Вардар, Алиакмон и Пиниос, вливащи се в Егейско море. Установен е в р. Дунав и в средните течения на повечето нейни притоци - Нишава, Арчар, Лом, Огоста, Искър, Вит, Осъм, Янтра и Русенски Лом. В последните години е рядък вид с намаляваща численост и разпространение - намерен е само в басейните на реките Лом, Искър, Вит и Янтра. Среща се предимно в средните течения на постоянни реки с пясъчно и чакълесто дъно. Бентосен реофилен вид. Живее на пасажии от по няколко десетки индивида. Достига полова зрялост на втората година.

Размножителният период е от средата на май до септември. Плодовитостта на женските индивиди е 2000-3000 хайверни зърна. Храни се с дънни безгръбначни животни, диатомови водорасли и детрит.

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвеният индуктивен модел на потенциалните местообитания на балканската кротушка по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включва под 1 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, касаеща ИП, липсват открити водоеми. Характерът на ИП не предполага въздействие върху вида в близките околности.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Европейска горчивка (Rhodeus sericeus amarus)

Биологични особености:

Горчивката е широко разпространен вид в цялата страна. Обитава бавнотечащи реки или стоящи води, като се придържа в крайбрежните плитки зони. Характерна особеност на вида е, че полага хайвера си в мантийната празнина на сладководни миди (Unio, Anodonta), където той се инкубира. Така, присъствието на Горчивката е свързано с присъствието на мидите. Храни се микроводорасли.

Оценка на популацията в зоната:

В стандартният формуляр няма числени данни за популацията, като е посочено, че видът е рядък (R).

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), видът не е установен в зоната при полевите изследвания, или е много рядък или не се среща в зоната. Видът е в незадоволително-неблагоприятно състояние.

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, касаеща ИП, липсват открити водоеми. Характерът на ИП не предполага въздействие върху вида в близките околности.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

Голям щипок (Cobitis elongata)

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвеният индуктивен модел на потенциалните местообитания на големия щипок по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включва около 33 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, касаеща ИП, липсват открити водоеми. Характерът на ИП не предполага въздействие върху вида в близките околности.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Обикновен щипок (Cobitis taenia elongatoides)

Биологични особености:

C. taenia е широко разпространен вид в по-голямата част от страната. Среща се в средните и долни течения на дунавските притоци, в самата река Дунав, в повечето от реките, вливащи се в Черно море, както и в реките от Егейския водосборен басейн. Релевантните му видове *C. elongatoides* и *C. strumicae* имат симпатрично разпространение. Видът *C. pontica* обитава Странджанските реки, вливащи се в Черно море на юг от Факийска река. Трите вида се картират заедно поради трудното им разграничаване и сходната им биология. Видът е толерантен спрямо широк диапазон от параметри на средата. Обитава течащи и стоящи води. Води придънен живот. Храни се с дънни безгръбначни животни и детрит.

Оценка на популацията в зоната:

В стандартният формуляр няма числени данни за популацията, като е посочено, че видът е представен (Р).

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), видът е в неблагоприятно – незадоволително състояние.

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, касаеща ИП, липсват открити водоеми. Характерът на ИП не предполага въздействие върху вида в близките околности.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

Балкански щипок (Sabanejewia aurata bulgarica)

Биологични особености:

Видът е описан за първи път от р. Дунав при Видин. В последствие е установен по цялото протежение на българския сектор от Видин до Силистра, като за размножаване е навлизал на няколко километра от устията на по-големите й притоци – Огоста, Искър, Вит, Осъм и Янтра. По-късно отново е публикуван за р. Дунав и р. Янтра, където е установен доста нагоре по течението – при с. Полско Косово, което се намира на повече от 40 km от устието. В последните години не е потвърдено навлизането за размножаване в останалите дунавски притоци.

Бентосен, реофилен вид. Храни се с дънни безгръбначни животни.

Оценка на популацията в зоната:

В стандартният формуляр няма числени данни за популацията, като е посочено, че видът е представен (Р).

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), видът е в благоприятно състояние.

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, касаеща ИП, липсват открити водоеми. Характерът на ИП не предполага въздействие върху вида в близките околности.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

Главоч (Cottus gobio)

Биологични особености:

В България е установен в горните течения на някои дунавски притоци – Огоста, Искър, Вит, Осъм и Янтра. В последните години е много рядък вид с намаляваща численост. Изчезнал е в много от предишните си местообитания. Сега се среща в следните реки: р. Дългоделска Огоста над с. Дълги Дел, р. Берковска над Берковица, р. Малки Искър над Етрополе, р. Бели Вит при Рибарица, р. Топля (приток на р. Вит) и р. Бели Осъм над Троян (непубликувани данни).

Местообитания. Горните течения на реките са с пясъчно и чакълесто дъно и с бързотечащи, студени води.

Бентосен вид. Полово съзрява през втората година. Размножителният период е през април–май. Плодовитостта на женските е много ниска – между 100–300 хайверни зърна. След оплождането хайверът се отлага и прикрепя по долната страна на големи камъни и се охранява от мъжките индивиди. Храни се с различни безгръбначни животни и малки риби.

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвеният индуктивен модел на потенциалните местообитания на главоча по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включва около 68 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, касаеща ИП, липсват открити водоеми. Характерът на ИП не предполага въздействие върху вида в близките околности.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

5.1.1.2.5. РАКООБРАЗНИ (CRUSTACEA)

***Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*)**

Биологични особености:

Сравнително широко разпространен вид предимно в Югозападна България, Западни Родопи, Западна Стара планина, Централен Балкан и Средна гора. Среща се в по-малките планински реки и потоци, както и в горните и средните течения на по-големи реки. Предпочита участъци с каменисто дъно и удобни места за укрития по бреговете (коренища на крайбрежна дървесна растителност). Силно оксифилонен вид, който не понася ниско кислородно съдържание, замърсяване и високи температури. Олигосапробен вид. Установяван е от 180 до 1600-1700 м.н.в., като преобладава в зоната между 400 и 900 м.

Оценка на популацията в зоната:

В стандартният формуляр няма числени данни за популацията, като е посочено, че видът е обикновен (С).

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), за периода 2011-2012 г. няма установени геореферирани находища. В изследвани 6 трансекта от по 100 м² не са установени никакви екземпляри от ручейния рак. Природозащитният статус на вида е неблагоприятно-незадоволително.

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, касаеща ИП, липсват открити водоеми. Характерът на ИП не предполага въздействие върху вида в близките околности.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

5.1.1.2.6. НАСЕКОМИ (INSECTA)

Ценагрион (Coenagrion ornatum)

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвените пространствени данни (.shp файл) на потенциалните местообитания на ценагриона (*Coenagrion ornatum*)

по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включва около 293 ха от територията на зоната. *Coenagrion ornatum*

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на ценагрион (). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Кордулегастер (Cordulegaster heros)

Биологични особености:

Един от най-едрите представители на водните кончета (Odonata) в Европа. Видът е ендемичен за Югоизточна Европа. Имагото се среща през

летния сезон от юни до август, а ларвата обитава предимно реки протичащи на височина над 400 м надморско равнище с каменисто дъно.

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвените пространствени данни (.shp файл) на потенциалните местообитания на *Cordulegaster heros* по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включват около 2717 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на кордулегастер (*Cordulegaster heros*). При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Ophiogomphus cecilia

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвените пространствени данни (.shp файл) на потенциалните местообитания на *Ophiogomphus cecilia* по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включват около 5407 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на *Ophiogomphus cecilia*. При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Обикновен паракалоптенус (Paracaloptenus caloptenoides)

Биологични особености:

Представител на късопипалните скакалци, обитаващ каменисти или пясъчни, сухи местообитания (склонове, сипеи, пасища и т.н.) в средно-голяма надморска височина предимно между 800 и 1600 м н.в. (понякога дори и по-ниска). Възрастните се появяват през лятото. Те остават на земята, особено в подножието на засипаните с чакъл и камъни места и се укриват в близката растителност. Заплахи за вида са горски пожари, използване на инсектициди, загуба на местообитания (деградация поради захрастяване, залесяване, инфраструктурни проекти). В някои случаи инфраструктурните проекти могат да доведат до поява на нови местообитания.

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвените пространствени данни (.shp файл) на потенциалните местообитания на *Paracaloptenus caloptenoides* по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включват около 8500 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на обикновения паракалоптенус (*Paracaloptenus*

caloptenoides). При посещенията ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Одонтоподизма (Odontopodisma rubripes)

Биологични особености:

Средноголям (мъжки – 1.5 - 1.8 см) до едър (женски – 1.9 - 2.4 см) късокрил късопипален скакалец от подсемейство Catantopinae (Orthoptera: Caelifera: Acridoidea: Acrididae). Главата е заоблена, без челни ямки; преднегръдът е със слаби странични и среден кил, почти изцяло заоблен. Крилата при възрастните индивиди са много малки (редуцирани), странично разположени, продълговати. Яйцеполагалото на женската е видимо удължено. Основният цвят е зелен, като отстрани на главата и преднегръда минават черни ивици. Крилата и краят на коремчето с половите придатъци са червени. Задните пищяли са червени във върхната си половина (както и задните стъпала).

Обитава мезофитни тревисти и храсталачни асоциации (в низините засенчени) в крайнини на гори и в субалпийския пояс, като обикновено се придържа към и се храни с двусемеделни треви и полухрасти, главно от род *Rubus*. В низините се придържа също към ниски клони на габър и дъб, а в субалпийския пояс се среща и сред тревни и храстчеви асоциации – например върху боровинка. Има едно поколение годишно, като в зависимост от надморската височина имагото се появява от юни до август и се среща до август – октомври. Женската снася обикновено в стъблата на растения, където яйцата презимуват. Нимфите се излюпват между април (низините) и юни-юли (най-високите части на ареала).

Оценка на популацията в зоната:

В стандартният формуляр вида не присъства.

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), липсват актуални находища на вида в зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, не са установени находища на вида. При посещението на терен не бяха регистрирани негови представители. Потенциалните местообитания са извън териториалния обсег на ИП.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

Pucodes (Rhysodes sulcatus)

Биологични особености:

Rhysodes sulcatus е монотипичен вид, който се среща Европа, Кавказ, Мала Азия и западен Сибир. Според екологичните си изисквания той е стенотопен, силвиколен, сапроксилен и кортиколен вид. Индикаторен вид за стабилни, девствени гори с голямо обилие от мъртва дървесина. Обитава изключително вековни, първични, предимно широколистни, смесени и иглолистни гори. Среща се под кората и в дървесината на стари дървесни стволлове, намиращи се в начален стадий на загниване. Имагото и ларвите живеят заедно. Ларвата дълбае цилиндрични ходове с диаметър 2 мм, като най-вероятно се храни с гниеща дървесина и живеещите в нея гъби. Често насекомите са намирани дълбоко в сърцевината на дървото. Данните от литературата показват, че този вид прониква в сърцевината в най-ранния етапи на гниене на дървесината. Има сведения, че видът се развива в течение на няколко години в едно и също дърво, докато други подобни стволлове в близост остават незаселени. Този феномен прави намирането на ризодеса изключително трудно. Видът има едно поколение годишно. Развитието продължава 2 години като младите и възрастни ларви живеят заедно. Популацията и яйцеснасянето са през пролетта. Имагото зимува под кора на дървета.

Оценка на популацията в зоната:

В стандартният формуляр няма числени данни за популацията, като е посочено, че видът е много рядък (V).

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), до края на 2012 г. не са установени геореферирани находища.

Общата площ на потенциалните местообитания е 1002.46 ха (2.9 % от площта на зоната).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, не са установени находища на вида. При посещението на терен не бяха регистрирани негови представители. Потенциалните местообитания са извън териториалния обseg на ИП.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

Карабус (Carabus variolosus)

Биологични особености:

Carabus variolosus бегач е много рядък и изчезващ вид. Съгласно екологичните си изисквания, той е стенотопен, хигрофилен, хигробионтен и палуден (т.е. мочурлив), автентичен (т.е. първичен) горски вид. Обитава много влажни горски местообитания в предпланини и планини (до 1000 м надморска височина) или в близост до гори, на ниска и средна надморска височина. Хабитати на вида представляват брегове на течащи планински реки и потоци, тресавища, мочурища и прилежащите им територии, често обрасли със стоящи дървета (предимно *Alnus* sp.), по-рядко влажни горски ливади. Най-честият микрохабитат на грапавия бегач са гнили дънери и пънове, често частично потопени под вода. Индикаторен вид за естествени (запазени) горски потоци и по-малки планински реки. Възрастното насекомо (имагото) се гмурка през деня и нощта под водата, където може да престои около 20-30 минути. Там ловува водни мекотели, червеи, мамарци, ларви на водни насекоми (ручейници, водни бръмбари) и млади земноводни. През останалото време се укрива под камъни или клони във водата. Популацията е през май,

на дълбочина до няколко дециметра под водата. Яйцеснасянето е през юни. Ларвата и какавидата се развиват в гнила дървесина близо до водата. Развитието на ларвата продължава около 35 дни и протича без диапауза. Възрастното насекомо се появява през август като не напуска мястото на излюпване преди следващата пролет (т.е. има зимна диапауза). Презимува в дървесина или под мъховете на гниеци стволоче (дънери, пънове) намиращи се в близост до води или в меката почва насред мочурливи горски ливади.

Оценка на популацията в зоната:

В стандартният формуляр няма числени данни за популацията, като е посочено, че видът е много рядък (V).

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), до края на 2012 г. не са установени геореферирани находища. Липсват подходящи и потенциални местообитания по данни от крайната карта на вида за зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, не са установени находища на вида. При посещението на терен не бяха регистрирани негови представители.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

Бръмбър рогач (Lucanus cervus)

Биологични особености:

В Северна България се среща от най-ниските и топли части до към 1000 м, докато в южните райони на страната има данни, че е намиран до 1500 м надморска височина. Местообитание и начин на живот: Обитава най-често покрайнините на просветни широколистни и смесени гори. Ларвата се развива нормално 5 (максимално до 8) години в гнила дървесина на дънери, пънове и корени на Quercus, Tilia, Fagus, Salix, Populus, Corylus, Fraxinus, Castanea, овощни дървета (например череша), много рядко е намиран в иглолистни дървета.

Оценка на популацията в зоната:

В стандартният формуляр няма числени данни за популацията, като е посочено, че видът е рядък (R).

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), до края на 2012 г. са установени общо 9 геореферирани находища. Общата площ на подходящите местообитания е 2965.11 ха (8.24 % от площта на зоната).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, не са установени находища на вида. При посещението на терен не бяха регистрирани негови представители.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), от подходящите за вида местообитания на територия на имота попадат 0.07 ха (0.002 % от тези местообитания в зоната). От тях, в териториалния обхват на ИП не попадат местообитания.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост от територията касаеща ИП.

****Алпийска розалия (Rosalia alpina)***

Биологични особености:

Разпространен предимно в предпланините (Предбалкан) и планините (Стара планина, Витоша, Средна гора, Рила, Пирин, Малешевска планина, Западни и Централни Родопи, Странджа, Беласица и Славянка). Среща се от 0 до 1200 м надморска височина, като в района на южен Пирин и Славянка достига до 1500 м. Обитава стари широколистни гори. Развива се предимно по бук (Fagus), също по Carpinus, Fraxinus, Ulmus, Acer, Alnus, Castanea, Crataegus, Juglans, Larix, Quercus, Salix, Tilia. Ларвите са ксилофаги, живеят в гниеца дървесина на стари живи или мъртви дървета, като се хранят с нея. Яйцата се отлагат в цепнатините на кората.

Оценка на популацията в зоната:

Приоритетен за опазване вид!

В стандартният формуляр няма числени данни за популацията, като е посочено, че видът е рядък (R).

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), до края на 2012 г. са установени 11 геореферирани находища. Общата площ на подходящите местообитания е 9517.91 ха (26.4 % от площта на зоната), а на потенциалните 14290.68 ха (39.7 % от площта на зоната).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, не са установени находища на вида. При посещението на терен не бяха регистрирани негови представители.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), от подходящите за вида местообитания на територия на имота попадат 0.61 ха (0.006 % от тези местообитания в зоната). От тях, в териториалния обхват на ИП попадат 0.47 ха (0.005 % от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

По време на строителството, ще се засегнат **0.47 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.005 %** от тези в зоната).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

По време на строителството и експлоатацията на обекта, се очаква безпокойство върху представителите на вида среащащи се на **0.47 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.005 %** от тези в зоната).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитанията.

Територията, касаеща ИП, засяга границите на един от полигоните с подходящите за вида местообитания, поради което не се очаква фрагментирането му.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Територията, касаеща ИП, засяга границите на един от полигоните с подходящите за вида местообитания, поради което не се очаква фрагментирането му.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

Вследствие строителните дейности и човешкото присъствие по време на експлоатацията на обекта на ИП се очаква по-висока смъртност от естествената на представителите на вида срещащи се на на **0.47 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.005 %** от тези в зоната).

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от подходящите местообитания и популация на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

****Осмодаerma (Osmoderma eremita)***

Биологични особености:

Представител на твърдокрилите, който се среща в стари широколистни гори, като предпочитани хабитати са покрайнини на гори и брегове на реки. Микрохабитат – изключително загниващи и гниещи стари хралупести дървета. При избор на местообитания, предпочита първо дъб (*Quercus*), след това липа (*Tilia*), върба (*Salix*), бук (*Fagus sylvatica*), череша (*Prunus*), круша (*Pyrus*), ябълка (*Malus domesticus*) и други плодови дървета в овощни градини.

Оценка на популацията в зоната:

Приоритетен за опазване вид!

В стандартният формуляр няма числени данни за популацията, като е посочено, че видът е рядък (R).

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), до края на 2012 г. не са установени геореферирани находища. Общата площ на подходящите местообитания е 11981.56 ха (33.3 % от площта на зоната), а на потенциалните 17908.24 ха (49.7 % от площта на зоната).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, не са установени находища на вида. При посещението на терен не бяха регистрирани негови представители.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), от подходящите за вида местообитания на територия на имота попадат 0.9 ха (0.008 % от тези местообитания в зоната). От тях, в териториалния обхват на ИП попадат 0.7 ха (0.006 % от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

По време на строителството, ще се засегнат **0.7 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.006 %** от тези в зоната).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

По време на строителството и експлоатацията на обекта, се очаква безпокойство върху представителите на вида среащащи се на **0.7 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.006 %** от тези в зоната).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитанията.

Територията, касаеща ИП, засяга границите на един от полигоните с подходящите за вида местообитания, поради което не се очаква фрагментирането му.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Територията, касаеща ИП, засяга границите на един от полигоните с подходящите за вида местообитания, поради което не се очаква фрагментирането му.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

Вследствие строителните дейности и човешкото присъствие по време на експлоатацията на обекта на ИП се очаква по-висока смъртност от естествената на представителите на вида срещащи се на на **0.7 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.006 %** от тези в зоната).

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от подходящите местообитания и популация на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

Обикновен сечко (Cerambyx cerdo)

Биологични особености:

Среща се предимно в северните и източни части на страната (поречието на р. Дунав, Лудогорие, Черноморско крайбрежие, Странджа), както и в Малешевска планина, Западни Родопи и др. В северна България се среща от 0 до 800 м, в южна България - от 0 до 1000 м, а в района на Славянка - до към 1500 - 1600 м надморска височина. Обитател на стари широколистни гори. Развива се предимно по дъбове (Quercus), по-рядко се среща по Castanea, Betula, Salix, Fraxinus, Ulmus, Juglands и Corylus. Ларвите са ксилофаги, живеят в гниеща дървесина на стари или мъртви дървета и се хранят с нея. Яйцата се отлагат в цепнатините на кората на дървета.

Оценка на популацията в зоната:

В стандартният формуляр няма числени данни за популацията, като е посочено, че видът е рядък (R).

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), до края на 2012 г. не са установени геореферирани находища. Общата площ на подходящите местообитания е 1854.67 ха (5.15 % от площта на зоната), а на потенциалните 4366.73 ха (12.13 % от площта на зоната).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, не са установени находища на вида. При посещението на терен не бяха регистрирани негови представители.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в имота и на територията, касаеща ИП, не съществуват подходящи местообитания на вида.

Обща оценка на въздействието от ИП

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Буков сечко (Morimus funereus)

Биологични особености:

Разпространен е предимно в предпланините (Предбалкан, Краище) и планините (Стара планина, Витоша, Средна гора, Рила, Малешевска планина, Западни и Централни Родопи, Беласица и Славянка), както и в Лудогорието. Среща се от 50 до 1700 м надморска височина. Обитава предимно широколистни и смесени гори (Fagus, Populus, Tilia, Acer, Salix, Carpinus, Quercus и др.), но също така се среща и в иглолистни гори. Ларвите се развиват под кора на дървета, където се хранят със сърцевната им.

Оценка на популацията в зоната:

В стандартният формуляр няма числени данни за популацията, като е посочено, че видът е рядък (R).

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“

(МОСВ 2013), до края на 2012 г. са установени 14 геореферирани находища. Общата площ на подходящите местообитания е 19296.13 ха (53.6 % от площта на зоната), а на потенциалните 22407.10 ха (62.24 % от площта на зоната).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, не са установени находища на вида. При посещението на терен не бяха регистрирани негови представители.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), от подходящите за вида местообитания на територия на имота попадат 0.62 ха (0.003 % от тези местообитания в зоната). От тях, в териториалния обхват на ИП попадат 0.49 ха (0.0025 % от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

По време на строителството, ще се засегнат **0.49 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.0025 %** от тези в зоната).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

По време на строителството и експлоатацията на обекта, се очаква безпокойство върху представителите на вида среащащи се на **0.49 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.0025 %** от тези в зоната).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, засяга границите на един от полигоните с подходящите за вида местообитания, поради което не се очаква фрагментирането му.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Територията, касаеща ИП, засяга границите на един от полигоните с подходящите за вида местообитания, поради което не се очаква фрагментирането му.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

Вследствие строителните дейности и човешкото присъствие по време на експлоатацията на обекта на ИП се очаква по-висока смъртност от естествената на представителите на вида срещащи се на на **0.49 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.0025 %** от тези в зоната).

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от подходящите местообитания и популация на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

Cuscuta cinnabarinus

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвените пространствени данни (.shp файл) на потенциалните местообитания на *Cuscuta cinnabarinus* по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включват около 19700 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на *Cuscuta cinnabarinus*. При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

****Euplagia (Callimorpha) quadripunctaria***

Биологични особености:

В България видът се среща от най-ниските и топли части от крайбрежната ивица до към 1600 м надм. в., но е намиран и в нетипични местообитания на 1900 м надм. в. през август, в резултат на миграции.

Видът обитава най-често покрайнините (екотоните) на просветлени смесени и широколистни дъбови и букови гори с дълбоки речни долини и дерета с или без вода, в сенчести места, с или без представено хранително растение – леска (*Corylus*), но с добре представени къпина и коприва - други потенциални хранителни растения на ларвите. Денем може да се наблюдава като се храни по цветовете на *Eupatorium* sp. По време на миграция през август целевият вид се среща извън типичните местообитания и практически може да бъде намерен почти навсякъде.

Оценка на популацията в зоната:

Приоритетен за опазване вид!

В стандартният формуляр видът фигурира, като *Euplagia quadripunctaria*, като за зоната е дадена постоянна популация от 8826 до 13641 индивида.

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), до края на 2012 г. е установено само 1 геореферирано находище и още едно е известно по предварителни данни. Общата площ на оптималните местообитания е 4413.16 ха (12.3 % от площта на зоната), а на потенциалните 24074.74 ха (66.9 % от площта на зоната).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, не са установени находища на вида. При посещението на терен не бяха регистрирани негови представители.

Според картния материал по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в имота и на територията, касаеща ИП, не съществуват подходящи местообитания на вида.

Обща оценка на въздействието от ИП

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Dioszeghyana schmidtii

Биологични особености:

Имагото се появява рано през пролетта и среща от март до май масово през втората половина на април. Появата на имагото съвпада с цъфтежа на трънката (*Prunus spinosa*), глога (*Crataegus*) и дивата круша. Периодът на масовия летеж продължава в местообитанията на вида 15 до 20 дни. Молците са активни през нощта, първите екземпляри се появяват на задръчване и около половин час, след като летенето им продължава до късно през нощта. Привличат се от живачните лампи на уличното осветление. Ларвите се срещат от май до юни. Видът обитава зоната на дъбовите гори до надморска височина 1200м. Предпочитан хабитат са ксеротермните гори и лесостепи, но се среща и в горски култури. Съобщаван е за типове природни обитания 91G0 *Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus*, 91H0* Панонски гори с космат дъб (*Quercus pubescens*), 91I0 *Евро-сибирски степни гори с *Quercus spp* и 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори. Ларвите се срещат по клоните на мекиша (*Acer tataricum*), полския клен (*Acer campestre*), цер (*Quercus cerris*) и космат дъб (*Quercus pubescens*).

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвените пространствени данни (.shp файл) на потенциалните местообитания на *Dioszeghyana schmidtii* по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включват около 2376 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на *Dioszeghyana schmidtii*. При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Euphydryas aurinia

Биологични особености:

Едра дневна пеперуда, разпространена в Европа, Турция, умерения пояс на Азия и Корея. В България се среща в изолирани популации, в планините до 2100 м (Мальовица), като има и популации в ниските части на югоизточна България с надморско височина под 200 м (Източните Родопи, Странджа) и дори до морското равнище (нос Хумата между Созопол и Приморско, Резово, Варвара). Има едно поколение от април до юли според надморската височина. Гъсениците са черни с бели точки между сегментите, грубо окосмени с фини, разклонени шипчета и с оранжеви крачета, и се хранят с обикновено синьоглавче (*Succisa pratensis*), самогризка (*Scabiosa* sp.), жълта тинтява (*Gentiana lutea*) и орлови нокти (*Lonicera periclymenum*). Зимува гъсеницата, която какавидира през април и често имагинира същия месец.

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвените пространствени данни (.shp файл) на потенциалните местообитания на *Euphydryas aurinia* по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включват около 7077 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, не са установени находища на вида. При посещението на терен не бяха регистрирани негови представители.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), от подходящите за вида местообитания на територия на имота попадат 1.4 ха (0.02 % от тези местообитания в зоната). От тях, в

териториалния обхват на ИП попадат 1.2 ха (0.016 % от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

По време на строителството, ще се засегнат **1.2 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.016 %** от тези в зоната).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

По време на строителството и експлоатацията на обекта, се очаква безпокойство върху представителите на вида среащащи се **1.2 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.016 %** от тези в зоната).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитания.

Територията, касаеща ИП, засяга границите на един от полигоните с подходящите за вида местообитания, поради което не се очаква фрагментирането му.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Територията, касаеща ИП, засяга границите на един от полигоните с подходящите за вида местообитания, поради което не се очаква фрагментирането му.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

Вследствие строителните дейности и човешкото присъствие по време на експлоатацията на обекта на ИП се очаква по-висока смъртност от естествената на представителите на вида срещащи се на **1.2 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.016 %** от тези в зоната).

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от подходящите местообитания и популация на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

Nymphalis vaualbum

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвените пространствени данни (.shp файл) на потенциалните местообитания на *Nymphalis vaualbum* по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включват около 946 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на *Nymphalis vaualbum*. При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Полиоматус (Polyommatus eroides)

Биологични особености:

Дневна пеперуда разпространена предимно в планините до 2300—2400 м, при долна граница на разпространение 800 м.

Среща се през месеците юни и юли. Гъсениците се хранят с растения от родовете *Astragalus* *Chamaecytisus* и *Genista*.

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвените пространствени данни (.shp файл) на потенциалните местообитания на полиоматуса (*Polyommatus eroides*) по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включват около 3781 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, не са установени находища на вида. При посещението на терен не бяха регистрирани негови представители.

Според пространствените данни по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), от подходящите за вида местообитания на територия на имота попадат 0.9 ха (0.02 % от тези местообитания в зоната). От тях, в териториалния обхват на ИП попадат 0.7 ха (0.018 % от тези местообитания в зоната).

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

По време на строителството, ще се засегнат **0.7 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.018 %** от тези в зоната).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

2. Безпокойство.

По време на строителството и експлоатацията на обекта, се очаква безпокойство върху представителите на вида среащащи се засегнат **0.7 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.018 %** от тези в зоната).

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от местообитанията на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

3. Фрагментация на местообитанията.

Територията, касаеща ИП, засяга границите на един от полигоните с подходящите за вида местообитания, поради което не се очаква фрагментирането му.

Без въздействие (0)

4. Прекъсване на биокоридори

Територията, касаеща ИП, засяга границите на един от полигоните с подходящите за вида местообитания, поради което не се очаква фрагментирането му.

Без въздействие (0)

5. Смъртност.

Вследствие строителните дейности и човешкото присъствие по време на експлоатацията на обекта на ИП се очаква по-висока смъртност от естествената на представителите на вида срещащи се на **0.7 ха** от подходящите за вида местообитания (**0.018 %** от тези в зоната).

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на **по-малко от 1 %** от подходящите местообитания и популация на вида, въздействието ще е **незначително (1)**.

Лицена (Lycaena dispar)

Биологични особености:

Сравнително дребна дневна пеперудка, разпространена в Европа и Турция. В България се среща почти навсякъде из открити припечни места край езера, вади, канавки и други влажни зони до към 1000 м (около Копривщица) в планините по брегове с хранителните растения – *Rumex hydrolapathum*, *R. crispus*, *R. aquaticus*. Пеперудите летят от май до октомври. Поколенията вероятно са три в зависимост от надморската височина.

Оценка на популацията в зоната:

В стандартният формуляр няма числени данни за популацията, като е посочено, че видът е рядък (R).

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), до края на 2012 г. не са установени геореферирани находища. Общата площ на потенциалните местообитания е оценена на 1392.03 ха (3.9 % от площта на зоната).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, не са установени находища на вида. При посещението на терен не бяха регистрирани негови представители. Потенциалните местообитания са извън териториалния обseg на ИП.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

Gortyna borelii lunata

Според резултатите от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в 33 BG0000166 „Врачански Балкан“ няма нито оптимални, нито потенциални местообитания за вида. Включването на вида в зоната е грешно.

5.1.1.2.7. МЕКОТЕЛИ (MOLLUSCA)

Vertigo angustior

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвените пространствени данни (.shp файл) на потенциалните местообитания на *Vertigo angustior* по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и

видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включват около 149 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на *Vertigo angustior*. При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

Vertigo moulinsiana

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвените пространствени данни (.shp файл) на потенциалните местообитания на *Vertigo moulinsiana* по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включват около 149 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на *Vertigo moulinsiana*. При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

***Бисерна мида (*Unio crassus*)**

Биологични особености:

Приоритетен за опазване вид!

Обитава предимно долните течения на реките и някои почти стагнантни водоеми. Ендобиосен филтратор, псамо-пело-аргирофил (песъкливо-тнинесто-глинест характер на дъното). Обикновено индивидите са разделнополови (в реките и големите езера) но популациите изолирани в стари речни мъртвици и др. по-малки стагнантни водоеми са съставени от хермафродитни форми. Полова зрялост мидите достигат след третата година. По хрилете им се развиват до 130000 яйца. Развитието протича с метаморфоза - паразитна ларва глохидиум, която се прикрепя към различни видове риби. У нас яйцата се оплождат от края на април до юни, а узряването на глохидиите в мидите и изхвърлянето им във водата продължава до август. Престояването на яйцата и глохидиите в хрилете на мидата продължава от 20 до 40 дни.

Оценка на популацията в зоната:

В стандартният формуляр няма числени данни за популацията, като е посочено, че видът е рядък (R).

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), за периода 2011 - 2012 г. не са установени геореферирани находища. В изследвани 6 трансекта от по 100 м² не са установени никакви екземпляри от вида. В зоната е налична площ от потенциални местообитания в размер на 455.32 ха (1.26 % от площта на зоната).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, касаеща ИП, липсват открити водоеми. Характерът на ИП не предполага въздействие върху вида в близките околности.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

5.1.1.2.8. ПОКРИТОСЕМЕННИ РАСТЕНИЯ (MAGNOLOPHYTA)

Обикновена пърчовка (Himantoglossum caprinum)

Биологични особености:

Himantoglossum caprinum е многогодишно тревисто растение. Среща се по открити, слънчеви места, по-често на варовити каменисти почви, по слабо използвани пасища, сред храсталаци на келяв габър и космат дъб, на горски поляни в светли широколистни гори. По-чест в равнинни места и такива с наклон до 15 (20)°. По-чест в участъците с тревно покритие, избягва ерозиралите участъци. Един от характерните видове за местообитанието 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (*Festuco Brometalia*) (*важни местообитания на орхидеи). Понякога се среща в традиционно стопанисвани лозя и в синурите сред тях, както и стари овощни градини. Среща се ограничено в цялата страна, до 1100 м н. в. Сравнително по-често в карстовите райони на Предбалкана, Стара планина, Знеполски район, Родопи (Иzt.)

Оценка на популацията в зоната:

В стандартният формуляр е отбелязано наличие в зоната на 600 – 1000 индивида.

Според картирането по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), в 33 BG0000166 „Врачански Балкан“ подходящите местообитания са с площ 72.17 ха (0.3 % от националната му площ).

Оценка на популацията на територията на ИП:

На територията, не са установени находища на вида. При посещението на терен не бяха регистрирани негови представители. Потенциалните местообитания са извън териториалния обсег на ИП.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост

5.1.1.2.9. ОТДЕЛ ЛИСТНАТИ МЪХОВЕ (BRYOPHYTA)

Buxbaumia viridis

Биологични особености:

Представителят на мъховете *Buxbaumia viridis* е епифит, който вегетира изключително върху мъртва дървесина в последния стадий от разложението по североизточната страна на мъртви дървета. Среща се поединично или на групи сред други мъхове.

Подходящи местообитания са сенчестите и влажни смърчови или буково-смърчови гори. Видът се придържа към северни изложения или такива със северна компонента. Благоприятно се отразява наличието на река или поток в близост до находището. Видът е разпространен в Родопите и е привързан към стари гори с повишена влажност и засенченост. Оцеляването на вида е свързано с правилното стопанисване на горите и запазването поне на 5% от мъртвата дървесина.

Оценка на популацията в зоната:

Към настоящия момент видът не е посочен в стандартния формуляр на защитената зона. Изготвените пространствени данни (.shp файл) на потенциалните местообитания на *Buxbaumia viridis* по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013), включват около 1.2 ха от територията на зоната.

Оценка на популацията на територията на ИП:

В имота и на територията на ИП няма установени находища и подходящи местообитания на *Buxbaumia viridis*. При посещението ни там не са наблюдавани представители на този вид.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост.

**5.1.2. Защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан”
по Директива 2009/147/ЕИО за опазване на дивите птици**

Територията на **Инвестиционното предложение „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен“** изцяло попада в границите на защитените зони BG0002053 „Врачански Балкан“. В проекта е предвидено изграждането на малък ваканционен комплекс, разположен в имот № 005100, местност „Църквище“, землището на село Згориград, община Враца, област Враца.

Целите на опазване на зоната са:

- запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
 - запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.
 - възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Зоната е обявена за защитена със заповед РД-801 от 4 ноември 2008 г.

Видове, включени в Прил. 2 на Закона за биологичното разнообразие (Прил. I на Дир.79/409/ЕЕС)

Черен щъркел (*Ciconia nigra*)

Биологични особености:

Гнездещо-прелетен, преминаващ и отчасти зимуващ вид. Пролетната миграция е от средата на март до края на април, а есенния - от средата на август до средата на октомври. Обитава равнинни и планински широколистни гори, скални комплекси, проломи на реки, язовири, микроязовири, рибарници, оризища и др. Размножителния период е от средата на април до края на юли. Познати са два типа гнезда – на дървета в гори и на скали.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездат 7 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи местообитания на вида.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания или инцидентно посещение на района.

Степен блатар (Circus macrourus)

Биологични особености:

Преминаващ и отчасти зимуващ вид. През територията на страната преминава южната граница на ареала му. Обитава открити местности, степи, ливади, заблатени понижения, често в близост до вода, напоследък установен в житни култури.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” представлява място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи местообитания на вида.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания или инцидентно посещение на района.

Тръстиков блатар (Circus aeruginosus)

Биологични особености:

Гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид. Обитава блата, езера и устия на реки с гъста растителност от тръстика и папур. По време на миграции и зимуване обитава различни естествени и изкуствени влажни зони в ниските части на страната.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” представлява място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи местообитания на вида.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания или инцидентно посещение на района.

Орел змияр (Circaetus gallicus)

Биологични особености:

Гнезди в стари разредени широколистни, по-рядко иглолистни гори в близост до сухи пустеещи терени, ерозирани склонове, пасища, ливади. Гнездото е разположено на дървета, на височина 6-10 m. Мъти през втората половина на май в продължение на 45-47 дни. Прелетен вид. Пролетната миграция е през март, а есенната – от втората половина на август до края на октомври. По време на прелет се среща и в открити обработваеми площи с единични дървета. Храни се с предимно със змии, гущери, жаби и по-рядко с дребни бозайници и насекоми.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездят 4 - 8 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Две трети от имота представлява букова гора на места и с други дървесни видове, която е подходящо местообитание за гнездене и почивка на вида. Съществува малка вероятност за използването ѝ, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради малката вероятност за наличие на индивиди на вида.

Египетски лешояд (Neophron percnopterus)

Биологични особености:

Гнездещо-прелетен вид. Гнезди в ниши на скали в скалисти райони, проломи, ждрела, в миналото – в ниши в лъсови стени, на дървета, до 400, по-рядко до 900 m н. в. Мършояден, по-рядко се храни с костенурки и други влечуги, дребни бозайници. Храната си търси в разнообразни, предимно открити местообитания.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнезди 1 двойка.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи местообитания на вида.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания или инцидентно посещение на района.

Черна каня (*Milvus migrans*)

Биологични особености:

Гнездящо-прелетен, преминаващ и отчасти зимуващ вид. През размножителния сезон е най-чест по р. Дунав и притоците му, по поречието на реките Марица, Тунджа и техните притоци, Сакар, Дервенски възвишения. По време на скитания и миграции е навсякъде из страната, но по-значима е миграцията по Черноморското крайбрежие. Обитава равнинни и хълмисти райони на страната, без планинската зона над 1000 m н. в. Има предпочитание към места в близост до влажни зони, дори при засилен антропогенен натиск. Гнезди поединично или в разредени колонии до 30 двойки в гори и групи дървета в големи речни долини и край изкуствени водоеми. Събира се на групи по време на хранене, скитане, почивка и миграция. По това време се среща и в открити пространства. Полифаг, храни се с мърша, често отнема плячката на други птици, лови насекоми и дребни гръбначни животни.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” представлява място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Две трети от имота представлява букова гора на места и с други дървесни видове, която е подходящо местообитание на вида. Съществува малка вероятност за използването ѝ, като място за почивка на мигриращи или скитащи индивиди, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради малката вероятност за наличие на мигриращи или скитащи индивиди на вида.

Малка бяла чапла (Egretta garzetta)

Биологични особености:

Гнездящо-прелетен, образуващ размножителни колонии с други чапли. Среща се в и край водоеми предимно на по-ниска надморска височина, като може да се отдалечава значително от гнездовите места в търсене на храна. Храни се предимно с малки рибки, земноводни и безгръбначни.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” представлява място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи местообитания на вида.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания.

Бял щъркел (Ciconia ciconia)

Биологични особености:

Гнездещо-прелетен и преминаващ вид. Обитава предимно населени места в ниските части на страната и в близост до реки, оризища, влажни ливади, язовири и др. Най-много от двойките (78,8%) гнездят между 50 и 499 m н. в. В Бургаския залив са установени общо 229500 мигриращи птици от Централна и Източна Европа.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездят 12 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи местообитания на вида.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания или инцидентно посещение на района.

Голяма бяла чапла (Egretta alba)

Биологични особености:

Предимно зимуващ, рядко гнездящ вид. Гнезди основно по Дунавското крайбрежие и Черноморието. По време на прелет и през зимата се среща и във водоемите в страната, като може да образува и значителни струпвания. Храни се предимно с малки рибки, земноводни, безгръбначни, рядко с дребни бозайници.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” представлява място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи местообитания на вида.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания.

Малък креслив орел (Aquila pomarina)

Биологични особености:

Гнезди в широколистни и смесени гори в близост до речни долини, пасища, ливади, блата. Гнездото е разположено на дървета в крайнините на горите на височина 6 - 25 m. Снася в началото на май. Прелетен вид. Пролетната миграция е от средата на февруари до началото на април, а есенната – от началото на август до средата на октомври. По време на прелет се среща повсеместно в открити пространства. Храни се с дребни бозайници, гущери, жаби, насекоми.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” представлява място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Две трети от имота представлява букова гора на места и с други дървесни видове, която е подходящо местообитание на вида. Съществува малка вероятност за използването ѝ, като място за почивка на мигриращи или скитащи индивиди, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради малката вероятност за наличие на мигриращи или скитащи индивиди на вида.

Скален орел (Aquila chrysaetos)

Биологични особености:

Числеността на популацията му в България е 150-170 двойки (Янков 2007). Скалният орел води оседнал начин на живот. Само птиците обитаващи най-северните части на Европа мигрират на юг, като не се отдалечават на големи разстояния от гнездовите си обитания. Най-често мигрират младите,

като възрастните по-рядко напускат териториите си. Гнезди по скали и скални стени и по-рядко по високи дървета. Почти всички находища са в долини или скални комплекси близо до открити склонове в които птиците ловуват. Картирани са 70 сигурни и 54 твърде вероятни гнездови находища в цялата страна. Предпочитана храна са сухоземните костенурки. В гнездата са намирани остатъци и от лалугери, лисици, зайци, птици, змии и гущери.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан“, в нея гнездат 5 - 6 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

На територията на имота липсват подходящи местообитания за гнездене. Съществува малка вероятност за използването на гористата част, като място за почивка на ловуващи и/или скитащи индивиди, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради малката вероятност за наличие на ловуващи и/или скитащи индивиди на вида.

Осояд (Pernis apivorus)

Биологични особености:

Гнезди в обширни гори, предимно букови, изпъстрени с поляни или в близост до ливади и пасища. Гнездото е на дървета, на 4 - 25 m височина. Снася през май. Мътенето продължава 28 - 37 дни. Прелетен вид. Пролетната миграция е от средата на март до края на април, а есенната – от началото на август до края на октомври. По време на прелета се среща и в открити пространства с малки гори и единични дървета. Храни се с жилещи насекоми, техните яйца и ларви, гъсеници, едри бръмбари, рядко с жаби, дребни птици и гризачи.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” в нея гнездят 6 - 12 двойки, като зоната представлява и място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Две трети от имота представлява букова гора на места и с други дървесни видове, която е подходящо местообитание за гнездене и почивка на вида. Съществува малка вероятност за използването ѝ, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради малката вероятност за наличие на индивиди на вида.

Белогръб кълвач (Dendrocopos leucotos)

Биологични особености:

Постоянен вид. Гнезди в Централна и Западна Стара планина, Средна гора, Рила, Пирин, Западни Родопи, Странджа и в няколко изолирани находища. Гнездовата територия на двойката в климаксови гори е 100-150 ha и е постоянна. Обитава стари букови, буково-иглолистни и дъбови гори до 1700 m н. в., с повече мъртви и отмиращи дървета - напр. ветровали, снеголоми и пр. Храната се състои 90% от насекоми ксилофаги и ларвите им.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездят 3 - 6 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Две трети от имота представлява букова гора на места и с други дървесни видове, която е подходящо местообитание за гнездене на вида.

Съществува малка вероятност за използването ѝ, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

В резултат на реализирането на ИП, не се очаква унищожаване или увреждане на местообитанието, поради заявеното желание за запазване максимално на природните дадености на района, имащо отношение към дейността, която ще се извършва – рекреация в максимално запазена природна среда.

Без въздействие (0).

2. Безпокойство.

При наличие на представители на вида е възможно безпокойство им вследствие на засилената антропогенна дейност. При такъв сценарий, се предполага изтласкването им в съседните по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Незначително въздействие (1).

3. Фрагментация на местообитанията.

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага фрагментиране на местообитанието на този вид кълвач.

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага прекъсването на функцията ѝ, като биокоридор за вида или други дендрофилни видове птици.

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, както и унищожаване на местообитанието му, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

При наличие на индивиди на вида, **незначително въздействие (1)**, вследствие на безпокойство.

Планински кеклик (Alectoris graeca graeca)

Биологични особености:

Типичните местообитания на кеклика са скалисти хълмове и карстови терени в планините от 800 m н.в. до горната граница на гората. Обитава припечни клонове, обрасли със заклевяла храстова растителност, скалисти дефилета, пустеещи места и др. Среща се и в изредени гори, но там е по-малоброен. През лятото се изкачва над горната граница над гората. Избягва местата с дебела снежна покривка и се съсредоточава по заветни топли склонове. Задържа се около кошарите, където намира храна. През есента се събира на големи ята и прекарва зимата така. Лети бързо в права линия, немного високо над терена, но е привързан към местообитанията си и не отлита далеч от тях. По земята бяга бързо. Добре е приспособен към скалния ландшафт.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездат 30 - 50 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи местообитания на вида.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания или инцидентно посещение на района.

Полубеловрата мухоловка (Ficedula semitorquata)

Биологични особености:

Гнезди главно в стари, предимно естествени широколистни гори, съставени от полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), дъб (*Quercus* spp.), бук (*Fagus sylvatica*, *Fagus orientalis*) и др. Сравнително по-рядко в стари овощни градини, дървесни плантации, градски паркове и градини. Находищата са от морското равнище до 400 - 800 m н. в. Основната част от популацията е съсредоточена в Източна и Централна Стара планина, лонгозните гори по долните течения на реките Батова, Камчия и Ропотамо, както и в Странджа. Общо в страната гнездят около 1500–3500 двойки.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездят 56 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

По време на теренен обход на 11.05.2017 г. на територията на имота бяха чути два пеещи мъжки. И двете находища се намират в северната част, където гората е по-гъста и непосещавана. Едното от тях е на границите на ИП, като част от горски масив, продължаващ и извън имота, а другото е в близост до изоставената хотелска сграда, място, което е извън обхвата на предвидените в ИП дейности. Птиците пееха в подходящ за гнездене биотоп, което предполага възможно гнездене. Вероятно е наличието и на още 1 - 2 двойки в близките околности на района, касаещ ИП.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

В резултат на реализирането на ИП, не се очаква унищожаване или увреждане на местообитанието, поради заявеното желание за запазване

максимално на природните дадености на района, имащо отношение към дейността, която ще се извършва – рекреация в максимално запазена природна среда.

Без въздействие (0).

2. Безпокойство.

При строителните дейности и очакваното антропогенно присъствие по време на експлоатацията е твърде вероятно безпокойство на индивидите, които обитават територията. В случая това е една възможно гнездяща двойка, тъй като, находището до изоставената хотелска сграда е извън обхвата на ИП. Предполага се изтласкването на индивидите в съседните по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Слабо по значимост въздействие (2), поради процента на засягане на популацията в зоната в интервала **1 – 5 %**.

3. Фрагментация на местообитания.

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага фрагментиране на местообитанието на полубеловратата мухоловка.

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага прекъсването на функцията ѝ, като биокоридор за вида или други дендрофилни видове птици.

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При реализирането на ИП не се очаква пряко въздействие върху представителите на вида, както и унищожаване на местообитанието му, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

Поради засягане на популацията на вида в зоната в интервала 1 – 5 % (1.8, ~ 2 %), вследствие безпокойство, въздействието ще е Слабо (2). По останалите показатели не се очаква въздействие - Без въздействие (0).

Сирийски пъстър кълвач (Dendrocopos syriacus)

Биологични особености:

Обитава селища, широколистни гори, паркове, овощни градини, крайпътни насаждения, полезащитни пояси, крайречни гори, групи дървета и единични дървета в открити пространства. Гнезди в издълбани от него хралупи в широколистни дървета. Размножаването вероятно от средата на февруари до средата на май. Мътенето продължава 10-11 дни, малките остават в хралупата 17-21 дни. Храни се с насекоми дендрофаги, мравки, понякога плодове.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан“, в нея гнездат 80 - 120 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Обикновено видът обитава места под 700 м. н. в., в отделни селища и до 1250 м. н. в. (Янков, 2007). При приблизителна надморска височина на терена предвиден за реализиране на ИП от 1050 м. е малко вероятно наличието на този вид кълвач там.

Потенциални подходящи местообитания за сирийския пъстър кълвач в района на ИП са единичните и малките групи дървета около постройките или пътната инфраструктура.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

В резултат на реализирането на ИП, не се очаква унищожаване или увреждане на потенциалните подходящи местообитания, поради заявеното желание за запазване максимално на природните дадености на района, имащо

отношение към дейността, която ще се извършва – рекреация в максимално запазена природна среда.

Без въздействие (0).

2. Безпокойство.

При наличие на представители на вида е възможно безпокойство им вследствие на дейността по време на строителството.

По време на експлоатацията не се очаква безпокойство, поради високата антропогенна толерантност на вида.

Незначително въздействие (1), само по време на строителството.

3. Фрагментация на местообитания.

Реализирането на ИП и хабитатните изисквания на вида не предполагат фрагментиране на местообитанието на този вид кълвач.

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Реализирането на ИП и хабитатните изисквания на вида не предполагат прекъсване на биокоридори на този вид кълвач.

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, както и унищожаване на местообитанието му, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

При наличие на индивиди на вида, **незначително въздействие (1)**, вследствие на безпокойство при строителните дейности.

Белоопашат мишелов (Buteo rufinus)

Биологични особености:

Белоопашатият мишелов е постоянен, гнездещо-прелетен, преминаващ и зимуващ вид за територията на страната. Обитава скали в проломи и ждрела на реки, отделни скални комплекси, каменни кариери с открити пространства около тях (орни земи, пасища), които птиците използват за ловуване. Обитава открити хълмисти терени в предпланините близо до дефилета, проломи и ждрела на реки. Популацията му постепенно нараства на територията на страната.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан“, в нея гнездат 10 - 11 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Две трети от имота представлява букова гора на места и с други дървесни видове, която е подходящо местообитание за гнездене и почивка на вида. Съществува малка вероятност за използването ѝ, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради малката вероятност за наличие на индивиди на вида.

Градинска овесарка (Emberiza hortulana)

Биологични особености:

Обитава пасища и други открити тревни пространства с храсти и силно разредени групи дървета, крайнини на гори, силно разредени горски участъци, граничещи с пасища и разредени храсталаци, обработваеми земи със синори и храсти между тях, открити, често каменисти хълмове с храсти,

лозя, овощни градини, полезащитни пояси, ивици от дървета покрай пътища. Гнезди на земята, в основата на храсти и дървета. Прелетен вид. Пролетната миграция е от края на март до началото на май, есенната – през август и септември. Храни се с безгръбначни (малките се изхранват изключително с тях) и семена, които събира както по земята, така и в короните на дървета и храсти.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездят 227 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Потенциалните му местообитания са разположени в северозападната част от територията на имота и ИП и са с приблизителна площ от 0,73 ха.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

По време на строителството ще се премахнат и/или увредят потенциалните местообитания на градинската овесарка с приблизителна площ от 0,73 ха. При наличие на представители на вида, те ще се изтласкат към съседните подобни биотопи.

Незначително въздействие (1), вследствие промяна на местообитанията под 1 %.

2. Безпокойство.

При строителните дейности и очакваното антропогенно присъствие по време на експлоатацията е твърде вероятно безпокойство на индивидите, които евентуално обитават територията и/или съвсем близките до нея участъци.

При наличие на индивиди от вида, **незначително въздействие (1),** вследствие засягане под 1 % от популацията в зоната, поради антропогенно влияние.

3. Фрагментация на местообитания.

Не се очаква фрагментиране на местообитанията на градинската овесарка, поради твърде малката засегната площ (0,73 ха).

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Не се очаква фрагментиране на местообитанията на градинската овесарка, поради твърде малката засегната площ (0,73 ха).

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

Незначително въздействие (1), поради засягане на по-малко от 1 % от местообитанието и популацията на вида.

*Черночела сврачка (*Lanius minor*)*

Биологични особености:

Обитава открити пространства и пасища с дървета и храсти или групи дървета в тях, естествени и изкуствени крайречни гори, окрайнини на гори, граничещи с пасища или обработваеми площи, ивици от дървета (вкл. покрай пътища), полезащитни пояси, овощни градини, лозя с единични дървета, или граничещи с неголеми горски масиви, редки изкуствени насаждения, окрайнини на по-малки населени места. Разполага гнездото високо (5-6 до 12 m) в основното разклонение на дървета. При липса на дървета – и по-ниско. Снася през втората половина на май и продължава до юни. Прелетен вид. Пролетната миграция е от втората половина на април до края на май, есенната – август-септември. Храни се с едри насекоми, по-рядко с дребни бозайници, птици, гущери, плодове.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездят 15 - 25 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Черночелата сврачка обитава места под 900 м. н. в. (Янков, 2007), поради което разположението на територията обект на ИП на приблизително 1050 м. н. в., не предполага наличието на вида там.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради липса на подходящи биотопи.

Ловен сокол (Falco cherrug)

Биологични особености:

Числеността на популацията му в България се оценява на 10-15 двойки (Янков, 2007). Местата в които гнезди са по скали и скални венци, разположени в съседство с пасища и открити площи, в които са установени колонии на лалугер.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” в нея гнездят 1 - 2 двойки, като зоната представлява и място за зимуване и струпване на вида, отбелязан с по 1 екз.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Две трети от имота представлява букова гора на места и с други дървесни видове, която е подходящо местообитание за почивка по време на скитане на вида. Съществува малка вероятност за използването ѝ, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради малката вероятност за наличие на индивиди на вида.

Белоглав лешояд (Gyps fulvus)

Биологични особености:

Много едра хищна птица. Първоначално гнездящ само в Източни Родопи, впоследствие и на други места – Врачанска планина, Кресненското дефиле, Котленска планина и др. Размножителният му период започва януари месец. Храни се с мърша.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” в нея гнездят 2 – 4 двойки, като зоната представлява и място за струпване на вида, като са отбелязвани от 10 до 30 екз.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи местообитания на вида.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания или инцидентно посещение на района.

Червеногърба сврачка (Lanius collurio)

Биологични особености:

Обитава открити пространства с храсти, силно разреждени крайнини на гори, сечища, полезащитни пояси, градини, дворове, паркове. Разполага гнездото в храсти, най-често бодливи. Размножителния период е май - юли.

Малките са гнездожилци. Прелетен вид. Пролетната миграция е през април - май, есенната – от края на август до края на октомври. Храни се с насекоми и други безгръбначни, влечуги, птици и дребни мишевидни гризачи.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” в нея гнездят 620 двойки, като зоната представлява и място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. Потенциалните му местообитания са разположени в северозападната част от територията на имота и ИП и са с приблизителна площ от 0,73 ха.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

По време на строителството ще се премахнат и/или увредят потенциалните местообитания на червеногърбата сврачка с приблизителна площ от 0,73 ха. При наличие на представители на вида, те ще се изтласкат към съседните подобни биотопи.

Незначително въздействие (1), вследствие промяна на местообитанията под 1 %.

2. Безпокойство.

При строителните дейности и очакваното антропогенно присъствие по време на експлоатацията е твърде вероятно безпокойство на индивидите, които евентуално обитават територията и/или съвсем близките до нея участъци.

При наличие на индивиди от вида, **незначително въздействие (1),** вследствие засягане под 1 % от популацията в зоната, поради антропогенно влияние.

3. Фрагментация на местообитания.

Не се очаква фрагментиране на местообитанията на червеногърбата сврачка, поради твърде малката засегната площ (0,73 ха).

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Не се очаква фрагментиране на местообитанията на червеногърбата сврачка, поради твърде малката засегната площ (0,73 ха).

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

Незначително въздействие (1), поради засягане на по-малко от 1 % от местообитанието и популацията на вида.

Ястребогушо коптиварче (Sylvia nisoria)

Биологични особености:

Обитава окрайнини на широколистни и смесени гори с обилен подлес, храсталаци, живи плетове, овощни градини в равнини и покрай речни брегове. Гнездото е разположено най-често ниско, на ниски дървета и храсти. Снася през май-юни. Малките напускат гнездото през юли. Прелетен вид. Пролетната миграция е вероятно през април, есенната – август-септември. Храни се с членестоноги, които събира от храстите и дърветата, и с плодове.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездат 40 - 80 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. Потенциалните му местообитания са разположени в северозападната част от територията на имота и ИП и са с приблизителна площ от 0,73 ха.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

По време на строителството ще се премахнат и/или увредят потенциалните местообитания на ястребогушото коприварче с приблизителна площ от 0,73 ха. При наличие на представители на вида, те ще се изтласкат към съседните подобни биотопи.

Незначително въздействие (1), вследствие промяна на местообитанията под 1 %.

2. Безпокойство.

При строителните дейности и очакваното антропогенно присъствие по време на експлоатацията е твърде вероятно безпокойство на индивидите, които евентуално обитават територията и/или съвсем близките до нея участъци.

При наличие на индивиди от вида, **незначително въздействие (1),** вследствие засягане под 1 % от популацията в зоната, поради антропогенно влияние.

3. Фрагментация на местообитанията.

Не се очаква фрагментиране на местообитанията на ястребогушото коприварче, поради твърде малката засегната площ (0,73 ха).

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Не се очаква фрагментиране на местообитанията на ястребогушото коприварче, поради твърде малката засегната площ (0,73 ха).

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

Незначително въздействие (1), поради засягане на по-малко от 1 % от местообитанието и популацията на вида.

Горска чучулига (Lullula arborea)

Биологични особености:

Обитава крайнини на планински и предпланински гори, горски поляни, просеки и сечища, скалисти и каменисти места с редки дървета, храсталаци с единични дървета. Гнезди на земята. Гнездото е разположено сред по-гъста растителност, в основата на дърво, храст или тревна туфа. Размножителния период е от май до юли. Храни се с гъсеници, бръмбари, паяци и др. дребни безгръбначни, семена, които търси в участъци с ниска тревиста растителност или лишени от такава.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездят 275 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. Потенциалните му местообитания са разположени в северозападната част от територията на имота и ИП и са с приблизителна площ от 0,73 ха.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

- 1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.*

По време на строителството ще се премахнат и/или увредят потенциалните местообитания на горската чучулига с приблизителна площ от 0,73 ха. При наличие на представители на вида, те ще се изтласкат към съседните подобни биотопи.

Незначително въздействие (1), вследствие промяна на местообитанията под 1 %.

2. Безпокойство.

При строителните дейности и очакваното антропогенно присъствие по време на експлоатацията е твърде вероятно безпокойство на индивидите, които евентуално обитават територията и/или съвсем близките до нея участъци.

При наличие на индивиди от вида, **незначително въздействие (1),** вследствие засягане под 1 % от популацията в зоната, поради антропогенно влияние.

3. Фрагментация на местообитания.

Не се очаква фрагментиране на местообитанията на горската чучулига, поради твърде малката засегната площ (0,73 ха).

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Не се очаква фрагментиране на местообитанията на горската чучулига, поради твърде малката засегната площ (0,73 ха).

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

Незначително въздействие (1), поради засягане на по-малко от 1 % от местообитанието и популацията на вида.

Ливаден блатар (Circus pygargus)

Биологични особености:

Прелетен вид. Обитава влажни и мочурливи ливади, тресавища, блата, речни брегове, а също така степни равнини и обработваеми площи с монокултури. През размножителния период се среща най-вече в Добруджа и Южна България, по време на прелет се среща в цялата страна.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” представлява място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи местообитания на вида.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания или инцидентно посещение на района.

Дебелоклюна чучулига (Melanocorypha calandra)

Биологични особености:

Гнездящо – прелетен, постоянен и зимуващ вид. Едра чучулига, обитаваща основно степни области и запустели земи най-вече в ниските части на страната. С по-голяма численост в Североизточна България.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездят 15 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи негови местообитания.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания или инцидентно посещение на района.

Уралска улулица (*Strix uralensis*)

Биологични особености:

Рядък за страната вид с численост на популацията 20-60 гнездещи двойки. В България през размножителния период предпочита стари букови и буково-елови гори, с много хралупести дървета и в близост до открити пространства – пасища, ливади, сечища.

Размножаването ѝ започва през март. Призивите на мъжкият могат да се чуят по-често в първата половина на нощта и по рядко на разсъмване.

Отглежда потомството си на различни места – големи хралупи на високи дървета, полухралупи по изгнили пънове, стари гнезда на дневни грабливи птици или врани, между корените на повалено дърво или направо на земята до някой пън. Ловува нощем и при полумрак, при облачно и мъгливо време и през деня. Ловния район е в покрайнините на гората – сечища, поляни, ливади, пасища. Основна храна са мишевидните гризачи, но ако те намалеят ги замества със земеровки, жаби и едри насекоми.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан“, в нея е установен само 1 индивид.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи негови местообитания.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания или инцидентно посещение на района.

Среден пъстър кълвач (Dendrocorpos medius)

Биологични особености:

Обитава целогодишно широколистни и смесени гори в равнини и планини, паркове и стари овощни градини, по-рядко оазисни стари гори в открити пространства и по-обширни крайречни гори. Гнезди в издълбани от него хралупи в широколистни дървета. Снася през април-май. През зимния период се среща и в равнинни гори и в обширни паркове. Храни се с насекоми, семена и по-рядко с мравки.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездат 6 - 12 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Две трети от имота представлява букова гора на места и с други дървесни видове, която е подходящо местообитание за гнездене на вида. Съществува малка вероятност за използването ѝ, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

В резултат на реализирането на ИП, не се очаква унищожаване или увреждане на местообитанието, поради заявеното желание за запазване максимално на природните дадености на района, имащо отношение към дейността, която ще се извършва – рекреация в максимално запазена природна среда.

Без въздействие (0).

2. Безпокойство.

При наличие на представители на вида е възможно безпокойство им вследствие на засилената антропогенна дейност. При такъв сценарий, се предполага изтласкването им в съседните по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Незначително въздействие (1).

3. Фрагментация на местообитания.

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага фрагментиране на местообитанието на този вид кълвач.

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага прекъсването на функцията ѝ, като биокоридор за вида или други дендрофилни видове птици.

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, както и унищожаване на местообитанието му, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

При наличие на индивиди на вида, **незначително въздействие (1)**, вследствие на безпокойство.

Черен кълвач (Dryocopus martius)

Биологични особености:

Обитава стари планински букови, смесени и иглолистни гори, по-рядко нископланински и равнинни гори. Гнезди в издълбани от него хралупи. Снася

през май. През зимния период се среща и в равнинни гори и в обширни паркове. Храни се с яйца, ларви и възрастни короеди, ликоеди, хоботници, сечковци, листояди, мравки и др., по-рядко семена на различни широколистни и иглолистни дървета.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездат 15 - 20 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Две трети от имота представлява букова гора на места и с други дървесни видове, която е подходящо местообитание за гнездене на вида. Съществува малка вероятност за използването ѝ, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

В резултат на реализирането на ИП, не се очаква унищожаване или увреждане на местообитанието, поради заявеното желание за запазване максимално на природните дадености на района, имащо отношение към дейността, която ще се извършва – рекреация в максимално запазена природна среда.

Без въздействие (0).

2. Безпокойство.

При наличие на представители на вида е възможно безпокойство им вследствие на засилената антропогенна дейност. При такъв сценарий, се предполага изтласкването им в съседните по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Незначително въздействие (1).

3. Фрагментация на местообитания.

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага фрагментиране на местообитанието на този вид кълвач.

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага прекъсването на функцията ѝ, като биокоридор за вида или други дендрофилни видове птици.

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, както и унищожаване на местообитанието му, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

При наличие на индивиди на вида, **незначително въздействие (1)**, вследствие на безпокойство.

Сив кълвач (Picus canus)

Биологични особености:

Обитава целогодишно стари гори, групи от стари дървета, крайречни гори, стари паркове и градини. Гнезди в издълбани от него хралупи в стари широколистни дървета. Снася през май. Мътенето продължава 15-17 дни. Малките напускат гнездото на 24-27 дневна възраст. Уседнал вид. Храни се с яйца, ларви и възрастни на мравки и различни насекоми, срещащи се по кората на дърветата и под нея. Яде и семена на различни широколистни дървета и храсти.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездат 10 - 15 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Две трети от имота представлява букова гора на места и с други дървесни видове, която е подходящо местообитание за гнездене на вида. Съществува малка вероятност за използването ѝ, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

В резултат на реализирането на ИП, не се очаква унищожаване или увреждане на местообитанието, поради заявеното желание за запазване максимално на природните дадености на района, имащо отношение към дейността, която ще се извършва – рекреация в максимално запазена природна среда.

Без въздействие (0).

2. Безпокойство.

При наличие на представители на вида е възможно безпокойство им вследствие на засилената антропогенна дейност. При такъв сценарий, се предполага изтласкването им в съседните по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Незначително въздействие (1).

3. Фрагментация на местообитанията.

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага фрагментиране на местообитанието на този вид кълвач.

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага прекъсването на функцията ѝ, като биокоридор за вида или други дендрофилни видове птици.

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, както и унищожаване на местообитанието му, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

При наличие на индивиди на вида, **незначително въздействие (1)**, вследствие на безпокойство.

Синявица (Coracias garrulus)

Биологични особености:

Хралупогнездещ, прелетен вид. Обитава ниските райони на страната, като предпочота места със запазени групи от стари дървета. Храни се основно с насекоми.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнезди само 1двойка.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Синявицата обитава места под 600 м. н. в. (Янков, 2007), поради което разположението на територията обект на ИП на приблизително 1050 м. н. в., не предполага наличието на вида там.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради липса на подходящи биотопи.

Земеродно рибарче (Alcedo atthis)

Биологични особености:

Постоянен и скитащ вид. Гнезди в отвесни глинести, песъчливи и чакълести брегове на реки, блата, езера, язовири, рибарници и други водоеми от 0 до 950 m надморска височина и много рядко до 1200 м. н. в. Популацията в страната е оценена на 1000-2000 двойки (Янков 2007).

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездят само 2 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. На територията на имота, липсват подходящи местообитания.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради липса на подходящи биотопи.

Козодой (Caprimulgus europaeus)

Биологични особености:

Прелетен вид. Пролетната миграция е в началото на май, а есенната – от август до средата на октомври. Обитава разредени широколистни, смесени и иглолистни гори с поляни, просеки, сечища, групи дървета сред открити пространства, хълмисти склонове с храсти. Размножаването в страната е слабо проучено. Характерния вик на мъжкия е регистриран от последната десетдневка на април до началото на юни. Гнезда с яйца са наблюдавани от началото до края на юни. Гнездото е ямка на земята, често неразличима, без постилка. Храни се с насекоми, които лови нощем във въздуха. Ловува в разнообразни хабитати, вкл. населени места (около улични лампи).

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” в нея гнездят 50 двойки, като зоната представлява и място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Две трети от имота представлява букова гора на места и с други дървесни видове, която е подходящо местообитание за гнездене на вида. Съществува малка вероятност за използването ѝ, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

В резултат на реализирането на ИП, не се очаква унищожаване или увреждане на местообитанието, поради заявеното желание за запазване максимално на природните дадености на района, имащо отношение към дейността, която ще се извършва – рекреация в максимално запазена природна среда.

Без въздействие (0).

2. Безпокойство.

При наличие на представители на вида е възможно безпокойство им вследствие на засилената антропогенна дейност. При такъв сценарий, се предполага изтласкването им в съседните по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Незначително въздействие (1).

3. Фрагментация на местообитанията.

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага фрагментиране на местообитанието вида.

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага прекъсването на функцията ѝ, като биокоридор за вида или други видове птици, обитаващи горите.

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, както и унищожаване на местообитанието му, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

При наличие на индивиди на вида, **незначително въздействие (1)**, вследствие на безпокойство.

Бухал (Bubo bubo)

Биологични особености:

Постоянен вид. Обитава карстови и вулканични скали, проломи, дефилета и ерозирани терени от 100 до 300 m надморска височина, на места – и до 1500 м. н. в. Популацията в страната е оценена на 420-490 двойки.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан“, в нея гнездят 20 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи негови местообитания.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания или инцидентно посещение на района.

Малък горски водобегач (Tringa glareola)

Биологични особености:

Мигрираща, летуваща, рядко зимуваща и възможно гнездяща птица. Среща се навсякъде край водоеми – реки, блата, езера, канали, рибарници, оризища, залети разредени гори, влажни ливади, морски заливи.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” представлява място на струпване на максимум 10 индивида от вида.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи местообитания на вида.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания.

Ливаден дърдавец (Crepis crex)

Биологични особености:

Обитава влажни ливади, сенокосни ливади, отводнени блата или сухите части на такива. Избягва твърде заблатени места, брегове на реки и езера, и открити каменисти места. По време на прелет се среща и в люцернови площи, угари, лозя, храсталаци, ниви с житни култури, голф-игрища. Размножаването е от края на април до юни, често се наблюдава второ люпило след това. В Софийско масовия прелет е през втората половина на април и края на октомври. Храни се със насекоми, охлюви, паяци, многоножки, земни червеи, млади жаби, зелени части на растения, семена.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездат 34 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. Потенциалните му местообитания са разположени в северозападната част от територията на имота и ИП и са с приблизителна площ от 0,73 ха.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

По време на строителството ще се премахнат и/или увредят потенциалните местообитания на ливадния дърдавец с приблизителна площ от 0,73 ха. При наличие на представители на вида, те ще се изтласкат към съседните подобни биотопи.

Незначително въздействие (1), вследствие промяна на местообитанията под 1 %.

2. Безпокойство.

При строителните дейности и очакваното антропогенно присъствие по време на експлоатацията е твърде вероятно безпокойство на индивидите, които евентуално обитават територията и/или съвсем близките до нея участъци.

При наличие на индивиди от вида, **незначително въздействие (1),** вследствие засягане под 1 % от популацията в зоната, поради антропогенно влияние.

3. Фрагментация на местообитанията.

Не се очаква фрагментиране на местообитанията на ливадния дърдавец, поради твърде малката засегната площ (0,73 ха).

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Не се очаква фрагментиране на местообитанията на ливадния дърдавец, поради твърде малката засегната площ (0,73 ха).

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

Незначително въздействие (1), поради засягане на по-малко от 1 % от местообитанието и популацията на вида.

Сокол скитник (Falco peregrinus)

Биологични особености:

В България гнезди по скали в проломи, дефилета и други скалисти терени в близост до открити пространства. Снася през март. Яйцата се излюпват за около 30 дена, или през април. Малките напускат гнездото на 32-45 дневна възраст, или най-късно в края на май. По време на скитанията и зимуването се среща в разнообразни местообитания, където има струпвания на птици – основната му храна – влажни зони, населени места, индустриални комплекси (хлебозаводи, силози). Храни се с диви и домашни (особено през зимата) гълъби, вранови, скорци, чучулиги, дроздове, също и по-едри видове – патици, яребици.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” в нея гнездят 5 - 12 двойки, като зоната представлява и място на струпване на вида, отбелязан с 1 индивид.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи негови местообитания.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания или инцидентно посещение на района.

Малък орел (Hieraetus pennatus)

Биологични особености:

Гнезди в стари широколистни и смесени гори, в равнини и планини до около 1400 m н.в. Снася в край на април и началото на май. мътенето продължава 36-39 дни. Малките напускат гнездото на 45-55 дневна възраст. Прелетен вид. Пролетната миграция е през март-април, а есенната – от втората половина на август до края на октомври. По време на миграция се среща и в открити пространства с единични и групи от дървета, крайречни гори. Храни се с дребни и средноголеми птици и дребни бозайници, които лови както в горите, така и в открити места.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнезди само 1 двойка.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Две трети от имота представлява букова гора на места и с други дървесни видове, която е подходящо местообитание за гнездене и почивка на вида. Съществува малка вероятност за използването ѝ, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради малката вероятност за наличие на индивиди на вида.

Късопръста чучулига (Calandrella brachydactyla)

Биологични особености:

Гнездящо – прелетен вид. Съществуват два типа местообитания, и двата разположени в ниските части на страната - степни области и запустели земи и обработваеми ниви, особено слънчогледови. С по-голяма численост в Североизточна България.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” представлява място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. В границите на имота, касаещ ИП липсват подходящи местообитания на вида.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради териториална отдалеченост на подходящите местообитания.

Редовно срещащи се мигриращи видове птици, които не са включени в Прил. 2 на Закона за биологичното разнообразие (Прил. I на Дир.79/409/ЕЕС)

Малък ястреб (*Accipiter nisus*)

Биологични особености:

Гнезди в широколистни, смесени и иглолистни гори, техните окрайнини, открити пространства с групи дървета. През есента и зимата се среща в разнообразни местообитания, вкл. открити места, обработваеми площи, паркове, окрайнини на селища. Гнездото е на дърво на височина 4-22 m. Снася през май. Мътенето продължава 30 - 35 дни. Малките напускат гнездото на 30 - 35 дневна възраст. Постоянен и прелетен вид. Храни се основно с птици, по-малко с бозайници.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, в нея гнездат 3 - 5 двойки.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Две трети от имота представлява букова гора на места и с други дървесни видове, която е подходящо местообитание за гнездене на вида. Съществува малка вероятност за използването ѝ, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

В резултат на реализирането на ИП, не се очаква унищожаване или увреждане на местообитанието, поради заявеното желание за запазване максимално на природните дадености на района, имащо отношение към дейността, която ще се извършва – рекреация в максимално запазена природна среда.

Без въздействие (0).

2. Безпокойство.

При наличие на представители на вида е възможно безпокойство им вследствие на засилената антропогенна дейност. При такъв сценарий, се предполага изтласкването им в съседните по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Незначително въздействие (1).

3. Фрагментация на местообитанията.

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага фрагментиране на местообитанието на вида.

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага прекъсването на функцията ѝ, като биокоридор за вида или други птици обитаващи горите.

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, както и унищожаване на местообитанието му, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

При наличие на индивиди на вида, **незначително въздействие (1)**, вследствие на безпокойство.

Обикновен мишелов (Buteo buteo)

Биологични особености:

Гнезди в окрайнини на широколистни, смесени и иглолистни гори с поляни, открити пространства с групи дървета. През есента и зимата най-чест по обработваеми площи, но също така по пасища и ливади, в и около широколистни гори, скалисти места, тръстикови масиви. Гнездото е на дърво на височина 6 - 20 m. Снася през май. Постоянен и прелетен вид. Храни се предимно с дребни гризачи (мишки, полевки, лалугери), по-малко с птици, рядко с влечуги, земноводни и безгръбначни.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” в нея гнездят 15 - 20 двойки, като зоната представлява и място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

Две трети от имота представлява букова гора на места и с други дървесни видове, която е подходящо местообитание за гнездене и почивка на вида. Съществува малка вероятност за използването ѝ, поради неголямата ѝ площ и засиленото антропогенно присъствие там. В околността съществуват по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

В резултат на реализирането на ИП, не се очаква унищожаване или увреждане на местообитанието, поради заявеното желание за запазване максимално на природните дадености на района, имащо отношение към дейността, която ще се извършва – рекреация в максимално запазена природна среда.

Без въздействие (0).

2. Безпокойство.

При наличие на представители на вида е възможно безпокойство им вследствие на засилената антропогенна дейност. При такъв сценарий, се предполага изтласкването им в съседните по-обширни и непосещавани от хора горски масиви.

Незначително въздействие (1).

3. Фрагментация на местообитания.

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага фрагментиране на местообитанието на вида.

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага прекъсването на функцията ѝ, като биокоридор за вида или други птици обитаващи горите.

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, както и унищожаване на местообитанието му, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

При наличие на индивиди на вида, **незначително въздействие (1)**, вследствие на безпокойство.

Късокрил кюкавец (Actitis hypoleucos)

Биологични особености:

Гнездящ, мигриращ и нередовно зимуващ за страната.

Обитава малки и големи водоеми с песъчливи, глинести, каменисти или затревени брегове, като предпочита такива с течаща вода но се среща и в езера, мочурища, блата, реки, речни разливи и канали.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” в нея гнездят 4 двойки, като зоната представлява и място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. На територията на имота, липсват подходящи местообитания.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради липса на подходящи биотопи.

Орко (Falco subbuteo)

Биологични особености:

Обитава редки, просветлени широколистни, смесени и иглолистни гори с поляни, в близост до пасища, ливади, обработваеми площи и други открити пространства, малки оазисни и крайречни гори, полезащитни пояси. Използва стари гнезда на други птици – основно вранови. Рядко гнезди по стълбове за високо напрежение и скали. Прелетен вид. Пролетната миграция е от началото на април до средата на май, есенната – от последната десетдневка на август до края на октомври. Храни се главно с дребни птици и едри насекоми, които улавя във въздуха, по- рядко с прилепи, малки наземни бозайници и влечуги.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” в нея гнездят 3 - 5 двойки, като зоната представлява и място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

На територията на имота съществуват благоприятни места за гнездене и почивка на представителите на вида – крайнини на гора и отделни групи дървета.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

В резултат на реализирането на ИП, не се очаква унищожаване или увреждане на местообитанието, поради заявеното желание за запазване максимално на природните дадености на района, имащо отношение към дейността, която ще се извършва – рекреация в максимално запазена природна среда.

Без въздействие (0).

2. Безпокойство.

При наличие на представители на вида е възможно безпокойство им вследствие на засилената антропогенна дейност. При такъв сценарий, се предполага изтласкването им в съседните подобни биотопи.

Незначително въздействие (1).

3. Фрагментация на местообитания.

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага фрагментиране на местообитанието на вида.

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Заявеното желание за запазване на гористата част от имота не предполага прекъсването на функцията ѝ, като биокоридор за вида.

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, както и унищожаване на местообитанието му, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

При наличие на индивиди на вида, **незначително въздействие (1)**, вследствие на безпокойство.

Черношипна ветрушка (Falco tinnunculus)

Биологични особености:

Постоянен и зимуващ често срещан вид за страната. Една от видовете грабливи птици с най-висока численост – между 4000 и 7500 двойки. Гнезди по скали, дървета и ел. стълбове в открити пространства, често в гнезда на вранови птици. Храни се с дребни гризачи по пасища, ливади и обработваеми площи.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” в нея гнездят 25 - 40 двойки, като зоната представлява и място на струпване на вида с регистрирани 13 – 40 индивида.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания.

На територията на имота съществуват благоприятни места за гнездене и почивка на представителите на вида – крайнини на гора, отделни групи и единични дървета.

Оценка на въздействията от реализирането на ИП:

1. Унищожаване или увреждане на местообитанията.

В резултат на реализирането на ИП, не се очаква унищожаване или увреждане на местообитанието, поради заявеното желание за запазване максимално на природните дадености на района, имащо отношение към дейността, която ще се извършва – рекреация в максимално запазена природна среда.

Без въздействие (0).

2. Безпокойство.

При наличие на представители на вида е възможно безпокойство им вследствие на дейността по време на строителството.

По време на експлоатацията не се очаква безпокойство, поради пониската чувствителност на вида към човешкото присъствие.

Незначително въздействие (1), само по време на строителството.

3. Фрагментация на местообитанията.

Заявеното желание за запазване максимално на природните дадености на района не предполага фрагментиране на местообитанието на вида.

Без въздействие (0).

4. Прекъсване на биокоридори

Заявеното желание за запазване максимално на природните дадености на територията не предполага прекъсването на функцията ѝ, като биокоридор за вида.

Без въздействие (0).

5. Смъртност.

При наличие на представители на вида, не се очаква пряко въздействие върху тях, както и унищожаване на местообитанието му, което предполага запазване на границите на естествената му смъртност.

Без въздействие (0).

Обща оценка на въздействието от ИП

При наличие на индивиди на вида, незначително въздействие (1), вследствие на безпокойство.

Зеленоглава патица (Anas platyrhynchos)

Биологични особености:

Постоянен и зимуващ за страната вид.

Обитава основно пресноводни водоеми – язовири, езера, мочурища, блата, реки, речни разливи и канали. Гнезди сред крайбрежната растителност, като има 2-3 поколения годишно. През зимата идват и индивиди от по-северни популации, които заедно с местните птици образуват големи струпвания, включващи и други водоплаващи видове.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан” в нея се срещат постоянно 2 двойки, като зоната представлява и място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. На територията на имота, липсват подходящи местообитания.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради липса на подходящи биотопи.

Лятно бърне (Anas querquedula)

Биологични особености:

Гнездящ и прелетен за страната вид.

Обитава основно пресноводни водоеми – язовири, езера, мочурища, блата, реки, речни разливи, канали и оризища. Гнезди рядко в страната, сред крайбрежната растителност, като има 1, понякога 2 поколения годишно. По-големи числености се отбелязват по време на миграциите, особено есенната, когато образува различни по големина еднородни ята. Зимува извън пределите на България.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, зоната представлява и място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. На територията на имота, липсват подходящи местообитания.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради липса на подходящи биотопи.

Белочела водна кокошка (Луска) (Fulica atra)

Биологични особености:

Постоянен и зимуващ за страната вид.

Обитава пресноводни, а по време на миграция и зимуване и соленоводни водоеми – язовири, езера, блата, реки, морски крайбрежия и крайморски езера. Гнезди сред крайбрежната растителност, като има 1-2 поколения годишно. По-големи числености се отбелязват по време на миграциите и зимата, когато образува различни по големина еднородни или

смесени ята. Зимувашката популация се увеличава за сметка на индивиди от по-северните райони.

Оценка на популацията в зоната:

Според Стандартния формуляр района на 33 BG0002053 „Врачански Балкан“, зоната представлява и място на струпване на вида, без уточнена численост.

Оценка на популацията на територията на ИП:

Видът не е наблюдаван по време на теренните проучвания. На територията на имота, липсват подходящи местообитания.

Обща оценка на въздействието от ИП:

Без въздействие (0), поради липса на подходящи биотопи.

5.2. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение, върху целостта на защитени зони BG0000166 „Врачански Балкан“ и BG0002053 „Врачански Балкан“ с оглед на тяхната структура функции и природозащитни цели

5.2.1. Защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“ по Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и дивата флора и фауна

При реализирането на ИП ще бъде засегнато само едно местообитание, предмет на опазване на зоната – малък участък в западния край на имота, представляващ ливада и определен, като местообитание 6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи), с площ от 0.73 ха и представляваща 0.03 % от площта на това местообитание в зоната.

Върху него ще се построят 3 броя нови постройки - къщи тип А, с площ по 17.8 кв.м всяка (РЗП 53.5 кв.м.). Предвидено е и изграждането на алеи за достъп към тях, както и озеленяване с естетическа цел. Прякото унищожаване се предполага, че ще е с площ 0.001 ха.

Поради това, както и от последващото човешко присъствие при използването им, се предполага засягане на цялата площ от местообитанието – унищожаване и трансформация.

Голяма част от засегнатите животински видове ще бъдат от разред Прилепи (Chiroptera). Предполага се промяна в потенциалните им местообитания, както и безпокойство, най-добре изразено през размножителния период, на целия терен, на който е предвидено осъществяването на ИП. От друга страна, повишаването броя на изкуствените светлинни източници през тъмната част от денонощието, вследствие на човешкото присъствие, предполага и концентриране на хранителната база на тези бозайници.

Тревистото местообитание, което ще се засегне, е определено, като потенциално за обитаване от лалугера (Spermophilus citellus). Трябва да се има предвид, че вида там не е установен.

Предполага се засягане и на обитаващите района земноводни и безгръбначни, поради промяна на местообитанията и безпокойство, като е възможно загубата на индивиди основно по време на строителството, но и в следствие, от повишеното антропогенно присъствие.

При изграждането на къщите върху тревистата местност ще има пряко унищожаване на местообитание с приблизителна площ 0.001 ха., което ще бъде постоянно и дълготрайно. Безпокойството ще има непряк характер, като по време на строителството ще е с по-голям интензитет, краткотрайно и временно. По време на експлоатацията безпокойството ще е с по-малък интензитет, при пребиваване на хора на територията и дълготрайно, поради характера на ИП за изграждане и поддържане на ваканционен комплекс. Не се очаква кумулативно въздействие с други ИП в района.

Основно поради местоположението и характера на дейността на ИП се очаква минимално засягане на площта местообитания – под 1 % за всяко от тях, поради което общото въздействие върху целостта и функциите на ЗЗ BG0000166 „Врачански Балкан“ се очаква да е незначително.

Табл. 6. Засегнати местообитания от ИП, представляващи предмет на опазване на ЗЗ BG0000166 „Врачански Балкан“, териториален обхват и оценка на въздействията.

Местообитание	Въздействие (засегнати площ от ИП в ха и % от местообитанието в зоната)				
	Унищожаване	Фрагментация	Трансформация	Инвазивни видове	Оценка
6210 Полуестествен					

и сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco- Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)	0.73 ха/0.03 %	не	0.73 ха/0.03 %	не	Незнач ително въздей ствие (1)
---	----------------	----	----------------	----	--

Табл. 7. Засегнати видове от ИП, представляващи предмет на опазване на 33 BG0000166 „Врачански Балкан“, териториален обхват и оценка на въздействията.

№	Вид	Въздействие (макс. засегнати площи от ИП на местообитанието на вида в ха и засегнат % от местообитанието в зоната)					
		Унищожаване или увреждане на местообитанията	Безпокойство	Фрагментация на местообитанията	Прекъсване на биокоридори	Унищожаване на индивиди (смъртност)	Оценка
1	Широкоух прилеп (Barbastella barbastellus)	1.27 ха/0.04 % (местообитания с високо качество) и 5.0 ха/0.04 % (потенциални местообитания)	1.27 ха/0.04 % (местообитания с високо качество) и 5.0 ха/0.04 % (потенциални местообитания)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
2	Дългокрил прилеп (Minioterus schreibersii)	5.13 ха/0.14 % (потенциални местообитания)	5.13 ха/0.14 % (потенциални местообитания)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
3	Дългоух	1.3 ха/0.04 %	1.3 ха/0.04 % (местообита				

	нощник (<i>Myotis bechsteini</i>)	(местообитания с высоко качеством) и 4.9 ха/0.04 % (потенциални местообитания)	ния с высоко качеством) и 4.9 ха/0.04 % (потенциални местообитания)	не	не	не	Незначительно воздействие (1)
4	Остроух нощник (<i>Myotis blythii</i>)	5.0 ха/0.12 % (потенциални местообитания) и 2.4 ха/0.007 % (потенциални ловни местообитания)	5.0 ха/0.12 % (потенциални местообитания) и 2.4 ха/0.007 % (потенциални ловни местообитания)	не	не	не	Незначительно воздействие (1)
5	Трицветен нощник (<i>Myotis emarginatus</i>)	5.0 ха/0.13 % (потенциални местообитания) и 1.7 ха/0.007 % (потенциални ловни местообитания)	5.0 ха/0.13 % (потенциални местообитания) и 1.7 ха/0.007 % (потенциални ловни местообитания)	не	не	не	Незначительно воздействие (1)
6	Голям нощник (<i>Myotis myotis</i>)	5.0 ха/0.1 % (потенциални местообитания) и 2.4 ха/0.007 % (потенциални ловни местообитания)	5.0 ха/0.1 % (потенциални местообитания) и 2.4 ха/0.007 % (потенциални ловни местообитания)	не	не	не	Незначительно воздействие (1)
7	Южен подкованос	4.9 ха/0.1 % (потенциални местообитания)	4.9 ха/0.1 % (потенциални местообитания)	не	не	не	Незначительно

	(<i>Rhinolophus euryale</i>)	лни местообитания)	местообитания)				въздействие (1)
8	Голям подкованос (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	5.0 ха/0.13 % (потенциални местообитания)	5.0 ха/0.13 % (потенциални местообитания)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
9	Малък подкованос (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	5.0 ха/0.1 % (потенциални местообитания)	5.0 ха/0.1 % (потенциални местообитания)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
10	Лалугер (<i>Spermophilus citellus</i>)	0.9 ха/0.02 %	0.9 ха/0.02 %	не	не	не	Незначително въздействие (1)
11	*Кафява мечка (<i>Ursus arctos</i>)	3.9 ха/0.05 % (потенциални местообитания)	3.9 ха/0.05 % (потенциални местообитания)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
12	Рис (<i>Lynx lynx</i>)	0.8 ха/значително под 1 % от потенциалните местообитания	0.8 ха/значително под 1 % от потенциалните местообитания	не	не	не	Незначително въздействие (1)
13	Гребенест тритон (<i>Triturus cristatus</i>)	2.6 ха/0.08 % (слабо пригодни местообитания)	2.6 ха/0.08 % (слабо пригодни местообитания)	не	не	Възможно единични екземпляри	Незначително въздействие (1)

14	Жълток оремна бумка (<i>Bombi na variegat a</i>)	4.9 ха/0.03 % (слабо пригодни местообит ания)	4.9 ха/0.03 % (слабо пригодни местообитан ия)	не	не	Възмож но единичн и екземпл яри	Незначително въздействие (1)
15	Алпийс ка розалия (<i>Rosalia alpina</i>)	0.47 ха/0.005 % (подходящ и местообит ания)	0.47 ха/0.005 % (подходящи местообитан ия)	не	не	Възмож но единичн и екземпл яри	Незначително въздействие (1)
16	Осмоде рма (<i>Osmod erma eremita</i>)	0.7 ха/0.006 % (подходящ и местообит ания)	0.7 ха/0.006 % (подходящи местообитан ия)	не	не	Възмож но единичн и екземпл яри	Незначително въздействие (1)
17	Буков сечко (<i>Morim us funereus)</i>	0.49 ха/0.0025 % (подходящ и местообит ания)	0.49 ха/0.0025 % (подходящи местообитан ия)	не	не	Възмож но единичн и екземпл яри	Незначително въздействие (1)
18	<i>Euphydr yas aurinia</i>	1.2 ха/0.016 % (подходящ и местообит ания)	1.2 ха/0.016 % (подходящи местообитан ия)	не	не	Възмож но единичн и екземпл яри	Незначително въздействие (1)
19	Полиом атус (<i>Polyom matus eroides</i>)	0.7 ха/0.018 % (подходящ и местообит ания)	0.7 ха/0.018 % (подходящи местообитан ия)	не	не	Възмож но единичн и екземпл яри	Незначително въздействие (1)

5.2.2. Защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан” по Директива 2009/147/ЕИО за опазване на дивите птици

Засегнатите от ИП места, касаещи птиците в района: малък тревист участък в западния край на имота, представляващ ливада с разпръснати дървета и храсти и част от буковата гора. И на двете места ще се извършва изграждане на къщи, отредени за почивка, като основен обезпокояващ фактор се явява антропогенното присъствие.

Тревистата територия представлява потенциално местообитание на няколко вида птици предмет на опазване на зоната: червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*), градинска овесарка (*Emberiza hortulana*) и ливаден дърдавец (*Crex crex*). И четерите вида не бяха наблюдавани при посещението ни там. Възможно е наличието на 1 – 2 двойки от червеногърбата сврачка, като останалите видове, особено ливадния дърдавец, смятаме, че не се срещат там.

Горските видове ще бъдат засегнати само от безпокойство, основно при строителните дейности. Унищожаване на дървета не се очаква, като дейност заложена при реализирането на ИП. Особено интересно беше установяването на 2 пеещи мъжки полубеловрати мухоловки (*Ficedula semitorquata*), които бяха локализирани в по-незасегнатата част на гората, близо до границата на имота. Едната птица беше в територия, която е извън обхвата на ИП. Поради факта, че изграждането на постройките ще бъде по-навътре в имота, предполагаме, че безпокойството няма да е значително, но дори да го има, то мухоловките биха заели съвсем близките подобни терени. Степента на въздействие е оценена, като слаба, тъй-като дори една двойка се явява със стойност по-висока от 1 % от популацията на вида в зоната (56 двойки по стандартния формуляр).

При изграждането на къщите върху тревистата местност ще има пряко унищожаване на местообитание с приблизителна площ 0.001 ха., което ще бъде постоянно и дълготрайно. Безпокойството ще има непряк характер, като по време на строителството ще е с по-голям интензитет, краткотрайно и временно. По време на експлоатацията това въздействие ще е с по-малък интензитет, при пребиваване на хора на територията и дълготрайно, поради характера на ИП за изграждане и поддържане на ваканционен комплекс. Не се очаква кумулативно въздействие с други ИП в района.

Като цяло, въздействията на ИП върху орнитофауната на района ще са два вида: унищожаване на минимални по площ (0.73 ха) потенциални местообитания на видове, които не бяха установени при посещението и безпокойство, вследствие на антропогенното присъствие в гористата част.

Засегнатите индивиди и местообитанията им ще бъдат под 1 % от популацията им в BG0002053 „Врачански Балкан”, с изключение на полубеловратата мухоловка (~ 2 %).

Табл. 8. Засегнати видове от ИП, представляващи предмет на опазване на 33 BG0002053 „Врачански Балкан”, териториален обхват и оценка на въздействията.

№	Вид	Въздействие					
		Унищожаване или увреждане на местообитанията	Безпокойство	Фрагментация на местообитанията	Прекъсване на биокоридори	Унищожаване на индивиди (смъртност)	Обща оценка
1	Белогръб кълвач (Dendrocopos leucotos)	не	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
2	Полубеловратата мухоловка (Ficedula semitorquata)	не	да	не	не	не	Слабо въздействие (2)
3	Сирийски пъстър кълвач (Dendrocopos syriacus)	не	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
4	Градинска овесарка (Emberiza hortulana)	да	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)

	za hortulan a)						
5	Червен огърба сврачка (Lanius collurio)	да	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
6	Ястребогушо коприварче (Sylvia nisoria)	да	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
7	Горска чучулига (Lullula arborea)	да	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
8	Среден пъстъркълвач (Dendrocopos medius)	не	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
9	Черен кълвач (Dryocopus martius)	не	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
10	Сив кълвач (Picus canus)	не	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
11	Козодой (Caprimulgus europae)	не	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)

	us)						
12	Ливаден дърдавец (Crex crex)	да	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
13	Малък ястреб (Accipiter nisus)	не	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
14	Обикновен мишелов (Buteo buteo)	не	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
15	Орко (Falco subbuteo)	не	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)
16	Черношипаветрушка (Falco tinnunculus)	не	да (при наличие на индивиди)	не	не	не	Незначително въздействие (1)

VI. Предложения за смекчаващи или възстановителни мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяването на инвестиционно предложение „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен” върху защитените зони

1. Основните СМР да се извършват преди началото или след приключването на размножителния период на повечето животински видове: май - юли (ЗБР, чл. 38, ал. 1, т. 2).

Фаза: Строителство.

Ефект: Намаляване на безпкойството и/или риска от смъртност за видовете

2. Преди започване на строителните дейности строителната площадка да се огради (с изключение на входа към обекта) с висока 2 м плътна ограда, с достатъчно малко разстояние между отделните елементи, така че да не позволява навлизане на земноводни и влечуги в строителните граници.

Фаза: Строителство.

Ефект: Елиминиране на риска от смъртност за видовете *Triturus cristatus* и *Bombina variegata*.

3. При проектирането и осъществяването на ландшафното оформяне да не се допуска използването на инвазивни и нехарактерни за района видове.

Фаза: Проектиране и строителство.

Ефект: Елиминиране на риска от разпространение на инвазивни и нехарактерни за района видове в съседните терени и в защитените зони като цяло.

4. Да не се допуска изсичане на стари дървета.

Фаза: Строителство.

Ефект: Елиминиране на риска от смъртност и загуба на местообитания на безгръбначни животни и хралупогнезещи птици.

5. Придвижването на строителната и транспортната техника да се извършва по определен маршрут и да не се допуска отклоняването им от него.

Ефект: Недопускане на по-голямо въздействие върху природно местообитание 6210 и местообитания на видове, предмет на опазване в двете зони.

6. Да не се допуска депониране на земни и скални маси, строителни и битови отпадъци.

Фаза: Строителство.

Ефект: Недопускане на по-голямо отрицателно въздействие върху природно местообитание 6210 и местообитания на видове, предмет на опазване в двете зони.

7. Да не се допуска изпускане от ПСОВ на непречистени води и тяхното отвеждане към дълбоководното заустване.

Фаза: Експлоатация.

Ефект: Предотвратяване на евентуално увреждане на местообитанията на видовете предмет на опазване от зоните.

8. Неутрализиране (изземване на замърсената пръст) в случай на разлив на масла.

Фаза: Строителство..

Ефект: Недопускане замърсяване на местообитанията.

9. Ограничаване на периода на престой на транспортните средства с работещи двигатели на територията на площадката.

Фаза: Строителство.

Ефект: Ограничаване на емисиите от ДВГ и емисиите на шум в околната среда.

10. При изготвянето на проекта на комплекса, междината зона на ваканционния комплекс да запази максимално естествения си облик.

Фаза: Строителство и експлоатация.

Ефект: Опазване на местообитанията.

11. Стриктно да се спазват определените места за съхранение на отпадъците.

Фаза: Строителство и експлоатация.

Ефект: Опазване на местообитанията.

12. Стриктно да се спазват правилата за пожарна безопасност.

Фаза: Строителство и експлоатация.

Ефект: Ограничаване на риска от унищожаване на местообитания и видове.

13. Препоръчва се, поставяне на къщички за полу- и хралупогнездещи видове птици.

Фаза: Експлоатация.

Ефект: Задържане и/или привличане на полу- и хралупогнездещи видове птици, предмет на опазване на Защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан”.

14. Препоръчва поставяне на информационни табла/табели, даващи информация за Защитените зони, видовете и местообитанията, предмет на опазване.

Фаза: Строителство и експлоатация.

Ефект: Опазване на местообитанията.

15. Препоръчва се поставянето на ажурни огради с подходящи отвори – за свободно преминаване на дребни и трудноподвижни животни.

Фаза: Строителство.

Ефект: Опазване на дребни и трудноподвижни животни.

VII. Наличие на алтернативни решения и свързаните с тях възможности за промени на инвестиционното предложение

Нулева алтернатива

Според т. 8 от допълнителните разпоредби към „Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони”, „нулева алтернатива” е описание на настоящото състояние и последиците от него в случай, че инвестиционните предложения, които се предлагат, не бъдат осъществени. В конкретния случай при реализиране на

нулевата алтернатива би се запазило сегашното състояние и параметри на компонентите на околната среда.

От анализа на очакваните въздействия върху природни местообитания и местообитания на видове (т. 5) става ясно, че с прилагането на подходящи мерки, настоящото ИП ще е съобразено с предмета и целите на опазване и режима на дейностите в защитените зони по Натура 2000 и не се очаква то да повлияе съществено върху защитените зони и техните елементи.

7.1. Алтернативи по отношение на дейностите.

По отношение на дейностите Възложителят е избрал решение за реализация на ваканционния комплекс, при което да се засяга в минимална степен съществуващата естествена природна среда. Предвижда се изграждането на малък брой сгради с подходящо разположение – между дърветата или на незалесени части от имота.

Подобен тип дейност в миналото вече е била развивана на същото място (експлоатирана е почивна база), поради което не е разглеждана алтернатива на друг тип дейност на съответния терен.

7.2. Алтернативи по отношение на технологията.

По отношение на разгледаните от Възложителя *алтернативи за технология на изграждане на комплекса и начин на неговото функциониране*, е извършено сравнително проучване, като е избрана най-щадящата технология по отношение на въздействието върху околната среда при реализацията на дейността. Ще се извършват максимално ограничени строителни дейности, изпълнени предимно на ръка и монтажни дейности, изпълнени без използване на тежка техника. Възложителят е отхвърлил възможността за тежко конвенционално строителство. Взел е решение да не реализира старо инвестиционно намерение (в по-голям мащаб) в същия имот, за което има издадено положително становище за реализация от МОСВ.

Алтернатива относно технологията на пречистване на отпадъчните води

Алтернатива относно технологията на пречистване на отпадъчните води не е разглеждана.

Избраната технология и съоръжения са предназначени за пречистване на битови отпадъчни води от къщи, вили, хотели, къмпинги, населени места, предприятия и други обекти с подходящ за ваканционния комплекс капацитет. При спазване на инсталационните и експлоатационните

изисквания, посочени в съпроводната документация към пречиствателната станция се очаква да се постигат на изход нормални стойности на показателите.

7.3. Алтернативи по отношение на местоположението.

Местоположението за реализация на ИП е избрано по критерии за най-подходящи условия за провеждане на дейностите, предмет на инвестиционното намерение. Имотът, върху който ще се реализира ИП, е собственост на инвеститора. Имотът е разположен в климатично и релефно позитивна среда за изграждане и експлоатация на ваканционния комплекс, при максимално запазване на естествения облик на заобикалящата среда.

В района има изградена пътна и техническа инфраструктура и свързването на комплекса към тях е лесно осъществимо.

В северната част на имота се намира неизползваема към момента хотелска сграда и стари бунгала в разрушен или полуразрушен вид, които са били част от почивна база, т.е. подобен тип дейност вече е била развивана на същото място.

Територията, касаеща ИП, обхваща малка част от местообитание 6210 „Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)” по Директивата за хабитатите и местообитания на редица видове от нея и Директивата за птиците. При заложените характеристики на ИП и обилието на хабитати и видове, предмет на опазване на защитените зони, това припокриване е минимално.

Поради така посочените благоприятни условия, не са търсени и разглеждани от Възложителя алтернативи за друго местоположение.

7.4. Алтернативи по отношение на размера и мащаба.

От наличните алтернативи за размер и мащаби на предмета на ИП е избрано проектно решение, което цели минимално изменение на съществуващия терен и запазване на съществуващата дървесна растителност. С цел максимално запазване на съществуващия терен не е реализирано и инвестиционно решение в същата територия, предвиждащо реконструкция на почивен дом „Леденика” и изграждане на планински вилни къщи, със застроена площ на сградите 7 200 кв.м.

Сградите в настоящето ИП ще бъдат с малки размери, неголям брой, което ще позволи разполагането им между съществуващите дървета, а по-

големите сгради ще се намират в зоните на имота, които не са залесени. Предвижда се застрояването да обхване 562,5 кв.м. (0,67%) от имота.

Възложителят е отхвърлил възможността за изграждането на по-голям, брой сгради и засягането на по-голяма площ от територията.

Временните дейности по време на строителството ще се осъществяват в границите на ИП.

7.5. Причини за избрания вариант.

Предполага се, че реализацията на ИП, на избраното местоположение, непосредствено до гр. Враца и благоприятните му природни дадености ще допринесат за повишаване туристическата атрактивност на местността, което е в съответствие и с една от целите за развитие на туризма в ПП „Врачански балкан”. Ще се открият нови възможности за почивка, спорт и развлечения.

Разрушаването и премахването на старите разрушени бунгала и бетонови фундаменти в границите на имота ще доведе до възстановяване на използваната до момента площ, върху която ще има възможност да се развие естествената растителност. Тези остатъци от минала човешка дейност са един от проблемите на ПП „Врачански Балкан”.

Изграждането на ваканционния комплекс ще създаде нови работни места и ще възстанови в подобрен вид изоставената туристическа база, при съобразяване със забраните и препоръките съгласно режимите на зона „Сгради и съоръжения” в ПП „Врачански балкан”.

Идеята на Инвеститора е да трансформира съществуващата, остаряла база за отдих и туризъм, в малък, съвременен ваканционен комплекс от нов тип. Премахването на старите постройки и възстановяването на терена, с последващото създаване на нови зони и застрояване с различна, изцяло природно насочена концепция е иновативен процес.

Инвестиционното предложение цели създаване на благоприятни условия за отдих и туризъм в максимално запазена естествена обстановка и състояние на заобикалящата околна среда, което означава, че цялостното проектиране и изграждане на подобектите ще се съобразява с естествените дадености на терена и природните елементи. Заявено е запазване на дърветата при реализирането на ИП, а разположението на постройките ще се определя от съществуващите релеф и представители на флората. Не се предвижда изравняване на терена или промяна на облик и ландшафт, ще се ограничава, до минимум, използването на вещества, материали и технологии – доказани замърсители на околната среда.

Основната цел на Инвеститора е създаване на комплекс, в който човешкото присъствие е ненатрапчиво вписано в дивата среда, в който хората могат да почиват и да се чувстват част от заобикалящата ги природа. За да се постигне това ще бъдат използвани нови технологии и проектни решения, така че клиентът да получи необходимите удобства, но да се чувства интегриран в природната среда (леки материи и покрития, вписване между природните елементи, екологични материали и технологии, естествени околни цветове, възможност за наблюдение на природата и др.).

Разработването на тази концепция на ИП се базира на принципите за устойчиво развитие и цели постигане не само на икономически, но и на екологичен, социален, здравословен, образователен и културен ефект.

VIII. Картен материал с местоположението на инвестиционно предложение „Изграждане на ваканционен комплекс със съответното ландшафтно оформление на околния терен” спрямо защитените зони и техните елементи

Картният материал е наличен, като Приложение № 1, към настоящия Доклад.

Съдържа местоположение на ИП спрямо Природен Парк „Врачански Балкан и защитените зони BG0000166 „Врачански Балкан“ и BG0002053 „Врачански Балкан“, граници на имота и територията предвидена за реализиране на ИП и припокриване на площите на засегнатите местообитания от тях.

Картите са изготвени чрез GIS софтуер (Quantum GIS), на база получени пространствени файлове, касаещи ИП от Възложителя и такива касаещи местообитанията в зоните от МОСВ с решение ЗД – 78/03.07.2018 г.

IX. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразни критериите по чл. 22

9.1. Защитена Зона BG0000166 „Врачански Балкан“

Степен на повлияност върху защитената зона

Реализацията на ИП ще повлияе **незначително** върху териториалната цялост на Защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“, поради малката засегната площ.

Област и степен на въздействие

Типове природни местообитания

Реализацията на плана ще окаже **незначително** въздействие върху природните местообитания, предмет на опазване в зоната. Ще бъде унищожено или модифицирано само един вид местообитание, предмет на опазване на зоната - 6210 „Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи)“ на площ от 0.73 ха (0.03 % от площта му в зоната).

Видове, предмет на опазване

С реализацията на ИП, чрез отнемане на местообитания и безпокойство, ще бъдат засегнати животински видове от различни групи и хабитатите им, засягащи популациите и площите на обитаването им под 1 % от тези в зоната. Очаква се **незначително** въздействие върху видовете, предмет на опазване в зоната.

Може да се заключи, че ИП ще окаже незначително въздействие върху целостта и структурата на зоната, както и върху природните местообитания и видовете, предмет на опазване в нея. ИП е съвместимо с предмета и целите на опазване на Защитена зона BG0000166 „Врачански Балкан“.

9.2. Защитена Зона BG0002053 „Врачански Балкан“

Степен на повлияност върху защитената зона

Реализацията на ИП ще повлияе **незначително** върху териториалната цялост на Защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан“, поради малката засегната площ.

Област и степен на въздействие

С реализацията на ИП, чрез отнемане на местообитания и безпокойство, ще бъдат засегнати видове птици от различни семейства и хабитатите им, засягащи популациите и площите на обитаването им под 1 % от тези в зоната. Изключение прави полубеловратата мухоловка (Ficedula semitorquata) с установена численост около 2 % от гнездящата популация в зоната, но граничния район на среща на вида в имота, касаещ ИП и подходящите околни терени, предполагат минимално въздействие. Очаква се **незначително** въздействие върху видовете, предмет на опазване в зоната.

Може да се заключи, че ИП, ще окаже незначително въздействие върху целостта и структурата на зоната, както и върху видовете, предмет на опазване в нея. ИП е съвместимо с предмета и целите на опазване на Защитена зона BG0002053 „Врачански Балкан“.

Х. Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това, и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл.34 ЗБР – когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на съответните защитени зони ще бъде значително увреден от реализирането и експлоатацията на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение

Не се очаква реализацията на ИП да доведе до значително увреждане на предмета на опазване в Защитените зони и до нарушаване на природозащитните им цели.

Поради това не е необходимо да се разглеждат изключения по чл. 33 (1) от Закона за биологичното разнообразие и да се посочват компенсиращи мерки по чл. 34 от същия закон.

XI. Информация за използваните методи на изследване, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация

Бяха проведени полеви обследвания (обходи на територията) в периода 2017 – 2018 г., с цел установяване на биоразнообразието и условията в района на ИП.

Регистрирането на орнитофауната беше извършено визуално с бинокъл Olympus 8-16x40 и Pentax 10x30, както и по звук. За заснемането на местообитанията и отделни компоненти на биоразнообразието беше използван фотоапарат Canon SX50 HS.

Използвана е справочна литература, Уеб страници и публикации от НПО, като източници на информация за региона и защитените зони.

Прогнозната оценка е на база информацията за степента на засягане от инвестиционното намерение на съответния вид и неговия хабитат, съобразена с представеността и състоянието им в зоните.

За оценка на въздействието са използвани данните по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – фаза I“. За целта на GIS анализа са използвани .shp файловете, касаещи местообитания и видове, получени от МОСВ с решение

ЗД – 78/03.07.2018 г., както и GIS софтуер (Quantum GIS) за разчитането и интерпретирането им.

За оценка на конкретните въздействия, както и на общата оценка е използвана модифицирана 5 степенната скала на (Percival 2003).

Картите са изготвени чрез GIS софтуер (Quantum GIS), на база получени пространствени файлове, касаещи ИП от Възложителя и такива касаещи местообитанията в зоните от МОСВ с решение ЗД – 78/03.07.2018 г.

Използвани източници:

Бешков, В. и К. Нанев 2002. Земноводни и влечуги в България. Изд. Пенсофт, София - Москва, с. 120.

Бисерков, В. (ред.). 2007. Определител на земноводните и влечугите в България. София, Зелени Балкани. 196 с.

Бисерков, В. (гл. ред.). 2011. Червена книга на България, Електронно издание. Т. III - Природни местообитания. Интернет адрес: <http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/>.

Големански, В. (гл. ред.). 2011. Червена книга на България, Електронно издание. Т. II - Животни. Интернет адрес: <http://e-ecodb.bas.bg/rdb/bg/>.

Делипавлов, Д. и др. 2011. Определител на растенията в България. Академично издателство на Аграрния университет - Пловдив.

Зингстра, Х. и кол. (ред.). 2009. Ръководство за оценка на благоприятно природозащитно състояние за типове природни местообитания и видове по НАТУРА 2000 в България. Изд. Българска фондация Биоразнообразие. София.

Иванов, Б. 2011. Фауна на България. 30. Aves. Част III. Акад. Изд. "Проф. Марин Дринов". София, 2011 г.

Кавръкова, В. и кол., ред. 2009. Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България. Второ, преработено и допълнено издание. София, Световен фонд за дивата природа, Дунавско – Карпатска програма и Федерация „Зелени Балкани”.

Мичев, Т. и кол. 2012. Птиците на Балканския полуостров. Полеви определител. Второ преработено и допълнено издание. София, Екотан.

МОСВ. 2013. Обща информация и данни получени в резултат на проект: "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I". Доклади, методики и схеми за мониторинг на целеви видове и природни местообитания от Натура 2000. Информационна система за защитени зони от екологична мрежа

Натура 2000, МОСВ, 2013. Интернет адрес:
<http://natura2000.moew.government.bg/Home/Documents>.

Нанкинов, Д. 2009. Изследвания върху фауната на България: Птици - Aves: Разред Врабчоподобни - Passeriformes. Издателство ЕТО ЕООД, София.

Нанкинов, Д. и кол. 1997. Фауна на България. 26. Aves. Част II. Акад. Изд. “Проф. Марин Дринов”, Изд. “Пенсофт”. София, 1997 г.

Попов, В. и А. Седефчев. 2003. Бозайниците в България. Библиотека Витоша, Геософт ЕООД, с. 327.

Симеонов, С. и кол. 1990. Фауна на България. 20. Aves. Част I. Акад. Изд. на БАН. София, 1990 г.

Янков, П. (ред.). 2007. Атлас на гнездящите птици в България. БЗДП, 2007 г.

Collins Bird Guide, 2nd Edition, 2009

Percival, S. M. 2003. Birds and wind farms in Ireland: a review of potential issues and impact assessment.

Xeno-Canto - <https://www.xeno-canto.org>

XII. Опис на документите по чл. 9, ал. 2 и 3 от Наредбата по ОС

Списък на приложенията:

Приложение № 1 Картен материал към т. 8

Приложение № 2 Документи по чл. 9, ал. 1 от Наредбата за ОС на експертите изготвили Докладът за ОСВ.